

LAISVĖS KOVŲ DAINOS

REDAKTORIUS

JONAS AISTIS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS FONDAS
NEW YORKAS

1962

Library of Congress Catalog Card Number: 62-13226.

Copyright © 1962 by Lithuanian Independence Fund, Inc.
87-80 96th Street, Woodhaven 21, New York.

Iš L. L. K. Tauro apygardos Geležinio Vilko rinktinės štabo
1947 m. leidinio ir kitų rinkinių suredagavo J o n a s
A i s t i s . Sekdamas to paties leidinio piešinius, iliustra-
vo V y t a u t a s R a u l i n a i t i s .

Iliustracijos 5, 7, 297, 321 ir 328 puslapiuose — iš LLK
Tauro Apygardos leidinio.

Spausdino V i l t i e s spaustuvė, Cleveland, Ohio,
1500 egz.

Žūtbūtenių kovų atvangomis, kraupiuose mirties šešėliuose gimė šios neviltingų Lietuvos laisvės kovų dainos. Gūdzioj prieblandoj, mirtinų pavojų grėsmėj jas kūrė, rašė, perrašinėjo ir net spausdino kovūnai, kurių vardų jau niekas nebesužinos.

Pirmasis šių dainų rinkinys buvo išleistas kažkur Dzū-

kijos giriose, prieš penkioliką metų. Keletas metų truko, ligi tas leidinys ir žiupsnelis mažesnių rinkinėlių, perrašytų mašinėle ar ranka, pasiekė vieną kitą iš laisvėje gyvenančių lietuvių. Tai yra beveik vienintelės čia turimos skaudžiausiai tragiškųjų kovų relikvijos.

Kovojusiųjų dainos liudija, kad jie tikėjo, jog tautiečiai nepaniekins ir nepamirš jų tikslo ir jų aukų prasmės. Šiuo jų kovas lydėjusių dainų rinkinio nauju išleidimu siekiama įkurti jiems bent laikinį — kol Lietuvos laisvė dar neatgauta — paminklą: ne ant jų nežinomų kapų ir ne aikštėse, kur vyko daugelio jų tragedijos pasibaisėtinai paskutinysis veiksmas, o mūsų mintyse, jausmuose ir mūsų Lietuvos laisvės tikėjime.

Esminės reikšmės įnašus tam tikslui paskyrė:

J o n a s A i s t i s , šį rinkinį iš originaliojo leidinio ir papildomų rinkinėlių suredagavęs ir parengęs spausdinti;

V y t a u t a s R a u l i n a i t i s , sukūręs, kiek galima perduodamas originaliojo leidinio piešinius, šio leidinio aplanką ir jo skyrių pradinius lapus;

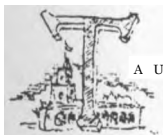
L i e t u v o s N e p r i k l a u s o m y b ė s F o n d a s — jo vadovybė ir visi jo rėmėjai — sutelkę lėšų šiam rinkiniui išleisti.

Reikšmingai prisideda ir visi šį leidinį išigyjantieji, nes tuo ne tik patvirtina laisvės kovotojų turėtą viltį, kad tautiečiai jų nepamirš, bet ir Lietuvos Nepriklausomybės Fondan gražinamomis lėšomis stiprina tolesnes pastangas siekti Lietuvos laisvės, kurios vardan tiesioginiai kovotojai sudėjo pačias didžiausias aukas.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

TALKA

1962 Maironio metų vasaris.

A U R I A J A M L I E T U V I U I

-LAISVĖS KOVOTOJŲ RĖMĖJUI -

Š I R I N K I N E L Ī S K I R I A M E

1. O, DIEVE GERIAUSIAS

O, DIEVE GERIAUSIAS, Karaliau ramybės,
Pažvelk maloningai, pažvelk iš augštybės,
Padėk jau į šalį mus plakančią rykštę,
Gražink šiam pasauliui ramybę pirmykštę.
Rūstybės ir keršto audringi verpetai
Naikina žmoniją jau kelinti metai.
Padangėse skliautai nuo dūmų aptemę,
Granatos išardė maitintoją žemę,
Išgriovė sodybas, šeimynas išblaškė,
Jaunuomenę mūsų kaip uogas išraškė.
Čia niekas negirdi varguolių verkimo
Ir savasty mūsų kas nori, tas ima.
Krauju jau pasruvo tėvynės upeliai,
Kapais nužymėti keliai ir keleliai.
Bažnyčių varpai melstis mūsų nešaukia,
Tik baisios patrankos po Lietuvą kaukia.
Tūkstančiai žmonių vargsta be grytelių,
Be rūbo šiltesnio, be duonos kąsnelio.
Išgirski, o Dieve, šias raudas graudingas,
Parodyk, kad Tėvas esi gailestingas.
Ištrauki kardą iš karvedžių rankų,
Nutildyk užimą baisiausių patrankų,
Prabilk į valdovų kerštaujančias širdis,
Tegu kraujo upės žmonijos negirdo.
Patsai nustatyki ribas viešpatijų

Ir duok tiem valdyti, kas myli žmoniją.
Tat šlovinsim Tavo Apvaizdą švenčiausią,
Kad ji mus ištrauktų iš vargo didžiausio.
Linksmi susispiessim į darbą naudingą,
Kas Tau yr' malonu ir mums išganinga.
Prabils vargdienėliai su giesme linksmybės,
Kils padėkos maldos dangaus iš augštybės.
Tegu mus iš naujo varpai melstis kviečia,
Ramybės saulutė pasauliui tešviečia.
Su Tavo pagalba vargus iškentėsime
Ir spindulius meilės Tavošios regėsime.
Nors skausmo sugeltos vaitoja krūtinės,
Bet tikim sulaukti greit laisvės tėvynei.
Tu Petrui šventajam liepei padėt karda,
Tegu Tavo žodžiai vergiją išardo,
Tegu kalavijų žudynės išnyksta,
Taika ir ramybė pasauly įvyksta.

2. MARIJA, MARIJA

MARIJA, Marija, Skaisčiausia Lelija,
Tu Motina mūsų šalies,
Pagelbėk lietuviui,
Palengvink mūs būvį,
Išgelbėk nuo siaubo baisaus...

Mes ašarom plūstam, vergijoje žūstam!
Marija, maldos išklausyki
Prieš mūsų bedievių,
Lietuvių engėjų
Visus mus vienybėn suglausk!

Tik Tu Užtarėja, tik Tu mūs Gynėja,
Marija, Marija šventa,
Išmelsk pas Augščiausią,
Dievulį geriausią
Mums laisvę brangios Lietuvos.

3. NORS TEKA KRAUJAS

(LLK "Tauro" Apygardos himnas)

NORS teka kraujas žeme mūsų
Lietuvių - karžygių vaikų,
Kentėt išmokom dėl prabočių
Ir mirt, aukotis dėl savų.

Negašdin mūsų pavergėjai
Žiauria tironija, krauju,
Nes Tauro sūnūs - partizanai
Veržias kovon su engėju.

Subūrė Tauras mus vieningai,
Šimtus ir tūkstančius vaikų,
Kad sužvangėtų kovai ginklai
Iš ošiančių šalies miškų.

Nors daugel kraujo jau pralieta,
Mūs kraujo žymės vėliavoj,
Bet nenuleiski, Taure, kardo,
Nes laimins Dievas šioj kovoj.

Kovoti prisiekėm tėvynei,
Mūs priesaika ir liks šventa,
Krauju įrašėme ant žemės -
Per amžius būsi tu laisvai

tauras (3)

4. JŪS ŽUVOT UŽ LAISVĘ

JŪS žuvot už laisvę garbingoj kovojoj,
Gimtosios šalies sakalai!
Per amžius lietuviai minės jus dainoj,
Garbė jus lydės amžinai.

Jūs žengėt į kovą, nebojot mirties,
Kad pančiai nuo rankų nukrist',
Viltis, kad sulauksim šviesios ateities
Širdyje kiekvieno sušvist'.

Jau Lietuvai teka laisvoji aušra,
Ir greitai užges raudonoji žvaigždė.
Pirmus partizanus jau glaudžia kapai
Ir gėlės jiems šlama "sudiev".

Bet ne! jūs gyvensit tarp mūs amžinai,
Tėvynė jūs vardą minės.
Iš kartos į kartą, seni ir jauni
Daina ir maldoj palydės...

KAI LAISVĒS AUŠROJ MES IŠĒJOM

5. PAKVIPO PARAKU TĒVYNĒ

PAKVIPO paraku tēvynē,
Sugriaudē šūviai alkani,
Skaisčiai raudonas saulės veidas
Nubanko dūmų sūkury.

Kai sutemos ant zemes leidos,
Praskrido paukščiai svetimi...
Krauju liepsnotas saulės veidas
Nuskendo ežero vilny...

Išėjo glaudžios brolių gretos
Veiduos žėruojančia drąsa.
Jiems mojo žalios klevo šakos,
Veiduos spindėjo jiems rasa...

Suklupo rūtose mergaitė,
Žolynai glostė veidą jos;
Melsvas akis į dangų kelia,
Kaip lino žiedas be rasos...

Gražink, Augščiausias, mano broli,
Gražink bernelį į namus!
Malda ištirpo melsvam toly,
Alsavo vakaras ramus...

tauras (5)

6. PRAŽYDO JAZMINAI PO LANGU

PRAŽYDO jazminai po langu,
Nusviro balti jų žiedai.
Sudiev, tėviškėle, tu brangi,
Galbūt jau apleidžiu visai...

Burkuoja balandis po langu,
Mojuoja baltu sparneliu.
Kam leidai, motule, kam leidai
Išeit mane vargo keliu?

Tik žingsniai paliks prie vartelių
Ir dienos praleistos linksmi.
Pražys jazminų kvapūs žiedai,
Kai žengsim mes vargo keliais...

Žiūrėsi, motule, pro langą,
Kai vakaras pievoj garuos...
O paruge baltas takelis
Toli, vai toli nuvingiuos...

Atsiminsi, kai tuomet išleidai, -
Paguosti tavęs negaliu,
Ir galbūt daugiau nesugrįšiu
Paruge - baltu keliu...

Dievuliau, žvaigždėtoj padangėj,
Kiek daugel ten mirga žvaigždžių.
Kodėl pas motulę, pas brangią
Sugrįžti daugiau negaliu?...

7. ATBUSK, PERKŪNE, ŠVENTAM RAMBYNE

ATBUSK, Perkūne, šventam Rambyne
Ugninių kulku į priešą sviesti...
Prabilkit, kankliai senų vaidilų,
Narsių karžygių į kovą kviesti.

Milžinai ilsis senai kapuose,
Pilių, tvirtovių vien tik griuvėsiai,
Bet tas pats kraujas širdy lietuvio,
Laimėsime kovą, broliai, - tik drąsiai!

Kiekvieną vagą krauju apliesim,
Bet nepaliksime vergaut tėvynės...
Teisingus žygius palaimins Dievas,
Atrems mūs priešus tvirtos krūtinės.

Pilių griuvėsius vėl puoš trispalvės.
Didvyrių garbei kils kryžiai, vytys.
Už laisvę žuvus - kapelis lengvas,
Ir dėl tėvynės nesunku mirti...

8. MENU PAVASARĮ NERAMŲ

MENU pavasarį neramų
Ir skausmu veriančius laukus,
Kai mylimas sūnus vienturtis
Išėjo į žalius miškus...

Širdis jam buvo pakerėta
Nuo skausmu dvelkiančių laikų,
Tironai griovė mūsų kraštą,
Naikino visa, kas gražu.

Išėjo vieną gražią naktį,
Kai žvaigždės danguje žibėj,
Ir pabaidyti laukų paukščiai
Keliaut į mišką palydėj...

Tik motina sūnaus verkšlėna,
Ranka užsidengė akis.
Jai širdį didis skausmas gaižė -
Nejau sūnelis nesugriš?!

9. VIEN LIŪDESYS, KAPŲ TYLA

VIEN liūdesys, kapų tylą,
Mirties klajojanti šmėkla
Aplankė kaimus, miestelius,
Baisus grūmojimas, rūstus,

Baugina jaunus ir senus,
Mergaites, kūdikius mažus.
Supurto medžių šakeles,
Išgąsdins soduose gėles.

Garbė Tau, Dieve, liūdesy,
Baisiam patrankų dundesy,
Mus ateities viltim gaivink,
Vesk mus į pergalę ir ginki

Siunčiu Tau giesmę pagarbos,
Tavo galybė be ribos.
Ugningu žvilgsniu Tu pažvelk,
Iš kapo tėviškę prikalk.

O Lietuva, šalele mūsų,
Lyg maldai sukaupus jausmus,
Statai tu kryžius prie kelių,
Kamčių paminklus didelių...

Kai sušvis laisvės spinduliai,
Pasklis po kraštą mūs žvaliai.
Gražiausių juostų vėliava,
Atbus laiminga Lietuva!

10. SUDIEV, MOTULE MANO BRANGI

SUDIEV, motule mano brangi,
Sudiev, motule, amžinai,
Ar kada pas tave sugrįšiu -
Nei aš, nei tu nebežinai.

O jeigu žūsiu prie upelio,
Kur bangos dainą man dainuos,
Ir beržas, verkdamas kas rytas,
Paguodos žodžius tau niūnuos.

O jeigu žūsiu tarpe brolių,
Tarp partizanų milžinų,
Tai tu, motule, negirdėsi
Iš mano lūpų jau dainų.

Ir kai ateis pavasarėlis,
Raiba gegutė užkukuos,
Žinok, motule, kad aš žuvęs
Tėvynės ošiančiuos miškuos.

Kai mano kraują laistys gatvėm,
Tą vietą paniekos žinoki
Žinok, motut, kad aš jau žuvęs
Lietuvos ošiančiuos miškuos.

Ilkd 20
tauras 6 (10)
pal. lap.

11. ŠLAMĖJO GIRIOS ŠIMTAMETĖS

ŠLAMĖJO girios šimtametės,
Siūbavo didūs ažuolai,
Oi daug žalia giružė matė,
Oi daugel iškentė jinai.

Teriojo mylimą tėvynę
Spalvų visokių vanagai,
Sudraskė mylimą krūtinę
Raudoni ir rudi nagai.

Giružę niekino, kapojo
Tironų daugel svetimų:
Drebėjo liepos, eglių šakos,
Šlamėjo vien skausmų skausmu.

Nurimk, brangi žalia giružė,
Pabusk iš skausmo ir kančios -
Pakilo sūnūs už šalelę,
Už brangią žemę Lietuvos.

Lietuvis ne vergaut pripratęs,
Jis laisvę gyvybe atgaus,
Šlamėkit drąsiai, šimtametės,
Viršūnes tieskit lig dangaus.

Mums nebereikia užtarėjų,
Nei išvaduotojų - draugų,
Lietuvis, laisvę pamylėjęs,
Nekęs retežių kruvinų.

Priglausk, giruže, prie krūtinės
Nuvargusius savo vaikus.
Aukoja laimę jie tėvynei
Už tylus gimtuosius laukus.

Viskam už Lietuvą jie ryžos
Kaip girių ažuolai tvirti,
Ir išvaduos šalelę kryžių -
Ta valanda arti, arti...

Griaustiniai trunkosi ir ūžia,
Kaskart arčiau diena svarbi.
Kolkas laikyk tu juos, giruže,
Savo tamsiam, tamsiam glėby.

12. PARAUDUS SAULĖ NUSILEIDO

PARAUDUS saulė nusileido,
Krauju pasruvo vakarai,
O šmėkliški nakties šešėliai
Po mišką slankioja niūriai.

Sunkus ir kruvinas mūs kelias,
Mūs, partizanų Lietuvos,
Bet dar sunkesnės tos grandinės,
Uždėtos priešo letenos.

Saulutė leidžiasi nuliūdus,
O rytą užteka skaisti.
Per vėtrą lekiam su perkūnais,
Žiauri mirtis vis taip arti...

Mums nebaisus erškėčių kelias
Ir nei juodi mirties nagai,
Kaip kunigaikštis Margis žūsim
Laisvi - ne išgamų vergai!

O laisve, laisve, kaip toli tu -
Už vandenynų šniokščiančių,
Sunkus tavin mūsiškis kelias,
Jame tiek daug šiurpių kančių.

Bet mes perkūnijoj granatų
Tavo varpus girdim tyliai,
Iš brolių kraujo - tėvų žemei
Aušrinės skleidžias spinduliai...

13. UŽAUGAI TU, TAPAI KAIP PLIENAS TVIRTAS

UŽAUGAI tu, tapai kaip plienas tvirtas,
Lieknas kaip liepa, kietas kaip uola.
Tu supratai, kad tau yra paskirta
Gint savo kraštą karžygio drąsa.

Kovojai tu, nes laisvės tenorėjai,
Nes tu matei, kad vargsta žmonija.
Kad atėjūnai baisūs, sužvėrėję
Tetrokšta vien, kad žūtų mūs tauta.

Tu išėjai į partizano kelią,
Ir juo žengei su džiaugsmo šypsena...
Tu palikai motulę ir mergele,
Sakei, neverk, lydėki su daina...

Bet tu žuvai, krauju žemę aplaistei,
Kovos draugams "sudiev" tepasakei...
Visas jėgas tu paaukėjai laisvei,
Bet laisvo krašto tu jau nematei...

Liūdi tavęs motulė ir mergele,
Niūrūs paliko be tavęs draugai...
Kurie už tai, kad priešas skriaudžia šalį,
Tau prisiekė kovoti mirtinai...

tauras (13)

14. KO PALINKO ŽILVIČIAI PRIE KELIO

KO palinko žilvičiai prie kelio,
Kam nuleido žaliąsias šakas ?..
Sudūmojo jaunieji broleliai
Laisvės kelią tėvynei atrast.

Ko jūs užaujat, vėtros, po šalį,
Kam jūs laužot viršūnes klevų,
Jau balnoja brolelis žirgelį
Ir išjoja gint šalį tėvų.

Neparnešiu aksomo nei aukso -
Mūs šalis ir be turtų graži...
Jei manęs, mylima, nesulauksi,
Nerymok ilgesingai lange...

Mes išeinam už tėviškės šalį
Su viltim ir širdim atvirom -
Motinėle, palaimink sūnelį
Savo mylinčiom rankom gerom.

Jau gana ašarėlių prilaistei,
Lik, motule, aš joju ramus
Už tą didelį ilgesį laisvės,
Už gyvenimą, ateitį mūs.

O kai grįšim pro vieškelio dulkes,
Akmenėliai po kojų žėrės,
Su dainom mergužėlės, su tulpėm
Pasitiks, į akis pažiūrės...

Jeį manęs tavo akys nerastų -
Praretėjęs bus mūsų būrys -
Ašarėlę nubrauki nuo skruostų, -
Už tėvynę žuvau, kaip karys.

1946

lkd 21
tauras 27 (14)
pal. lap.

15. KAIP OBELIS, MAMYT, PALINKUS

KAIP obelis, mamyt, palinkus,
Galva baltumo jazminų,
Ar čia seniai supai man lingę,
Dabar miškan gyvent einu...

Dar taip norėtus bėgt per pievą
Ir žaisti kūdikiu mažu!
Bet mane miškas jau vilioja,
Jau laikas žengt tėvų keliu.

Jau laikas eiti man į mišką,
Palikti tėviškės namai,
Reiks žengti per miškus ir gojus,
Kur laukia broliai lietuviai.

Palikt pakrypusią bakūžę,
Palikt mamytę verkiančią,
Palikti mylimą mergaitę,
Sesutę rūtas laistančią.

Bet lauk, motule, aš sugrįšiu,
Sugrįšiu tave išvaduot.
Kaip gera pas tave, motule,
Pabūti ir pasisvečiuot...

tauras (15)

16. PALINKO LIEPA ŠALIA KELIO

PALINKO liepa šalia kelio,
Pravirko motina sena: -
Sūneli, tėvynė tave šaukia,
Ir vėl laisva bus Lietuva.

O kai aš toli iškeliausiu
Iš tėviškės savo brangios,
Mergaite, tu manęs neliūdėki,
Aš vėl sugrįšiu pas tave.

O jeigu žūčiau už tėvynę
Nuo priešo budelio žiauraus,
Mergaite, ir mirdamas kartosiu: -
Myliu tėvynę ir tave.

Pavasaris laukais jau eina,
Lakštutė čiulba vakarais...
Mergaite, papuošk kareivio kapą
Baltais akacijų žiedais...

17. DUNDA PATRANKOS, SKAMBA PLIENAS

DUNDA patrankos, skamba plienas,
Ūžia motorai erdvėse,
Oi liūdna, liūdna merguželei -
Jos mylimas toli miške.

Nuskrisi, pilkas sakalėli,
Išskleidęs margus sparnelius,
Nuneški mylimai mergaitei
Nors kelis meilės žodelius.

Danguje mirkčioja žvaigždėlės,
Mergaitė liūdi tarp žiedų.
Galbūt jos mylimas bernelis
Miške jau miršta nuo žaizdų ?

O gal kur sužeistas dejuoja?
O gal po juoda žemele ?
O gal drašiai, narsiai kovoja
Už laisvę, ateitį ir ją?...

Mėnulis teka taip nuliūdęs...
O tu nušluostyk ašaras -
Žinok, kad kiekvienas lietuvis
Tiktai kovoj sau laisvę ras!

Kova žiauri, žiauri be galo -
Jis nugalėtoju išeis,
Kartu su laisve gal netrukus
Žaliojon tėviškėn pareis.

Žydės jazminai ir alyvos,
Lakštutė vakarais čiulbės,
O jis, sugrižęs sveikas - gyvas, -
Būk mano tu! - karštai kalbės...

**18. KALNAI, KUR DAINAVOM,
UPELIAI KLEGĖJO**

KALNAI, kur dainavom, upeliai klegėjo,
Kur aš mažutėlis laksčiau.
Pušelės lyg rūtos lingavo nuo vėjo
Ir kilo augščiau, vis augščiau...

Kaip būdavo gera po liepom šakotom
Nuvargusią sielą paguost
Ir auštantį rytą sidabro palaukėm
Nubrist ligi pačio dangaus.

Kaip sužeistas liūtas, kaip alkanas aras
Po mišką ir kaimą laksčiau.
Aš nieko netrokštu, o Viešpatie geras,
Tik mirti tėvynės laukuos...

19. ŪŽIA, TRANKOS GRIAUSTINIAI

ŪŽIA trankos griaustiniai po šalį,
Vėjas siaučia visu smarkumu:
Neužmiršk, kas esi, mielas broli,
Neužmiršk, kas lietuviui brangu.

Išėjau aš už tėviškės žemę,
Išėjau už gimtuosius namus,
Išėjau už rūtelių darželį
Ir už tai, kas lietuviui brangu.

Pavergė mūs šalį azijatai,
Išteriojo šventuosius jausmus,
Išmindžiojo rūtų darželį
Ir išdegino gimtus namus.

Žudyt tautą laukiniams padėjo
Išdavikai tautos - kraugeriai:
Neužmirš jų darbą gynėjai,
Neužmirš Lietuva amžinai!

Neužmiršk, kraugery, savo tikslo,
Neužmiršk, kuriuo keliu eini!
Naikini, kas pastojo tau kelią,
Savo artimą nuolat skriaudi!

Neužmirš tauta savo gynėjų,
Neužmirš tų, kur guli kapuos,
Nes jie žino, už ką kraują liejo,
Žuvo jie, bet gyvi tarpe mūs...

Nors dabar jau kapai jų užarta,
Juos maskuoja tironas žiaurus,
Bet pagerbs tuos kapus kartų kartos,
Sesės pins vis naujus vainikus...

Daug našlaičių liko be tėvelių,
Jie nežino nei jųjų kapų,
Daug mergaičių liko be bernelių -
Nebėra joms linksmų vakarų...

Nebemielas prabėgo gegužis,
Nelinksma ir šaltoji žiema:
Jos bernelis kapuos seniai guli,
O tėvynė dar vis nelaisva...

Bet neverki, nustoki raudojus,
Greit ir mūsų tėvynė žydėsi
Man ant kapo sodyk nors gėles
Tu, bernelį kitą prisviliojus.

Man bus gera gulėti kapuose,
Kai ant kapo gėlelės žydės...
Ir mergaitė, kurią aš mylėjau,
Ašarėlėm kasdien jas palies...

20. LAISVĖ GRĮŠ, KADA NESITIKĖSIM

LAISVĖ grįš, kada nesitikėsim
Ir nukrės nuo blakstienų rasas,
Jos sparnai lengvesni už plaštakės,
Skaistesni už aušrinės varsas!

Ji padvelks, lyg pavasario vėjas,
Ir svaigins, lyg kvapai jazminų.
Jinai meili bus, tartum bitutė,
Nebyli, lyg naktužė sapnų.

Jos brangiais rubiniais neįgysi,
Nei už auksą, nei perlus nupirksi,
Tik per ašaras, mirtį ir kančią,
Tik kovodamas laisvę atrasi!

Ją atpirks tiktai kraujas didvyrių
Ir pagreitins mamytės malda,
Nuplaus kruviną širdį balzamu
Ir išgis ta baisioji žaizda.

21. KUR DABAR, TĒVYNE, DAINIAI

KUR dabar, tēvyne, dainiai,
Kā dainas tau pynē ?
Kur karžygiei tavo drašūs,
Kā tave apgynē ?

Ko nutilo jaunos širdys,
Kā vien tau tik plakē ?
Kodēl vakara ir ryta
Rauda mēlynakēs?

Kas uzbūrē rūstų vēja,
Kad jis nealsuotų,
Kas paukštelius nuramino,
Kad jie nedainuotų?

Niekuomet dar nežydējo
Taip tēvynēs sodai,
Kur tiktai akim užmesi -
Tartum sniego klodai!

Dēlko išverktos tau akys,
Sužeista krūtīnē,
Kas sukruvino tau veida,
Mylima tēvyne ?

Svetimtaučiai iš krūtinės
Man išgrobstė sūnus,
Atėmė iš jų gyvybes,
Išteriojo kūnus...

Kitus pančiais surakinę
Sibirān išvarė,
Trečius, kol išges gyvybė,
Į rūsius suvarė...

22. SU AŠAROM EINU IŠ KAIMO

SU AŠAROM einu iš kaimo,
Palikdamas jį laikinai.
Bet "sudiev" leiskit pasakyti,
Gal jau negrįšiu amžinai...

Gegutė juokiasi, vėl rauda,
Lakštutė alpsta tarp žiedų,
Man ašaros akis suvilgo,
Ilgiausios aš linksmų veidų...

Bet jei atskirs mane likimas
Nuo tų, kuriuos aš taip myliu,
Brangieji, man nepašykštėkit
Kvapnių pavasario gėlių...

Jums žalvarinės mėnesienos,
Vakarai tylūs ir šilti,
Jums žydi pievose purienos
Ir sodai pakelėj balti...

Rasose išsimaudžius saulė,
Ugningi vakaro gaisrai.
Man dienos ilgos ir nuobodžios,
Be jūs man liūdna, negerai...

tauras (22)

23. TEN, KUR SAULUTĒ LEIDŽIAS

TEN, kur saulutē leidžias,
Akim vos užmatai:
Ī mielā tėviškēļ
Užžēļē jau takai...

Atējo pikti žmonēs,
Išdraskē namelius,
Tik rūtom beužsēsī
Tuos rūpesčius gilius...

Čiulbēs, čiulbēs lakštutē
Sodely sutemoj,
Tik neskambēs dainelē
Mūs tėviškēj mieloj...

24. ENKAVEDISTE, KO TAIP DAŽNAI

ENKAVEDISTE, ko taip dažnai
Tu mano tėviškę lankai?
Gal ašarota aš tau graži,
Kad mano kraitį tu veži?

Sesučių margas skryneles,
Motulės austas drobeles -
Gražiausią turta mūs visų
Veži katiušom dovanų!

Mano brolelį areštan
Išvarei Sibiro kraštan,
Ar daugel grašių kruvinių
Gausi už mirtį kankinių!

Ant brolio žirgo tu, balne
Atjojęs, virkdini mane:
Žudai tu jį, žudyk ir mus -
Ramesnė sąžinė tau bus.

Brolio drabužiais tu vilki -
Manai - lietuviams patinki ?
Esi toks kruvinas, baisus -
Išplėsei man šventus jausmus.

Iš gimto namo išvarei,
Tarp mūro sienų uždarei...
Manai - pabūsim paskirties
Dėl ištrėmimo ar mirties!

llkd 12
tauras 10 (24)

25. RAUDA RUDENS VĖJAS

RAUDA rudens vėjas, staugia už langų,
Man krūtinėj ilgu, liūdna, neramu -
Skrustu nuriedėjo ašara viena,
O širdis vaitoja laisvės alkana...

Pabundu iš sapno, praveriu akis -
Aidi sargo žingsniai, raktų skambesys,
Niekas nieks nežino, kiek tu čia kenti -
Kalinio dalužė, ak, sunki, sunki...

Lyg pakastas žiedas rudenio šalnos,
Ilgisi jaunystė laisvės ir dainos.
Ir tyli paguoda atskrenda tada,
Kai gaivina širdį alpstanti malda...

Oi, motute mano, motina sena,
Neraudok prie vartų - ašarų gana,
Gal prabėgs pro šalį dar dienelių daug,
Bet ašai sugrįšiu - tu tikėk ir lauk!

Bet jei jau man skirta ta sunki dalis -
Sibiras, Uralas, tolimesis šalis,
Keleliu sugrįšiu, laistytu krauju, -
Tave ir tėvynę taip karštai myliu!

Dievas neapleidžia smilgos palaužtos
Ir benamio paukščio ištikto audros,
Neapleis ir mūsų tėviškės mielos -
Čia Marijos žemė, ir vaikai mes jos!..

26. ATLAPA KRŪTINĖ, MELSVOS AKYS DEGA

ATLAPA krūtinė, melsvos akys dega,
Spaudžiu prie krūtinės automata kietą,
Dėl tėvynės žūti mūsų nebaugina,
Lai rytojus laisvas Lietuvai nušvinta.

Pagiriais ir gojais slenka partizanai,
Gedimino kalne priešo vėliava!
Tartum srovė kraujo iš pilies srovena,
Pavergtojo Vilniaus ten gili žaizda...

Jau iškelt trispalvę dega mūsų rankos,
Išvaduoti brolių iš priešų mirties,
O aplinkui salvės ir perkūnai trankos,
Kelią mums į Vilnių tik žaibai nušvies!

Aš ten prastovėjau viešąjį kelelį,
Rožės pražydėjo, o tavęs nėra...
Tu sakei, kad grįši, mylimas berneli,
Ir mane lankysi rytą, vakare...

Neliūdėk, mergaite, brolio partizano,
Jei jis už tėvynę galvą ten padės.
Tu likai našlaitė tėviškės daržely,
Ginti žalia rūtą nuo rudens šalnos!

tauras (26)

27. MES VISUOMET PASIRENGĘ

MES visuomet pasirengę
Susitikti priešą,
Krašto budelių nevengtam,
Kai gimtinę plėšia.

Tariam žodį, kertam smūgį
Ir visuomet laimim,
Nešam tautai žinią džiugią:
Lietuvoj bus laisvė!

Kai sugaus garsus trimitas,
Priespaudai sugniužus,
Kur tu dingsi, krauju mitęs,
Išdavike šliuže ?..

28. VINGIUOJA MELSVOS UPĖS

VINGIUOJA melsvos upės,
Liūliuoja ežerai,
Lengvai Vilnelė supas
Rytai ir vakarais...

Vėjelis neša dainą
Apie gelsvas kasas,
Aidai kalneliais eina
Ir brenda į bangas...

Pražyduš melsvas linas
Siūbuoja pamažu,
Rūtas sesutės skina,
Čia taip smagu, gražu...

Čia knygnešiai numynę
Pakrūmėm takelius,
Mes tiesiame tėvynei
Į ateitį kelius.

Nors vokiečiai ir rusai
Nor šalį mūs pavergt,
Atginsim šalį mūsų,
Nereiks tau, sese, verkt...

Ir vēl plazdēs trispalvē
Laisvoj tēvu šaly,
Nutils patranku salvēs,
Tēvynēj bus ramu...

Geltona - tai gintarai,
Žalia - liūdni šilai,
Raudona - krauja mena
Mūs laisvai Lietuvai!

29. LENKIA ŽIEDĄ LINAS, SAULEI NUSILEIDUS

LENKIA žiedą linas, saulei nusileidus,
Ir rasos karoliais puošiasi gamta,
Bet dabar vualiu užsidengus veidą,
Žemė pasikeitus, rodos, ne be ta...

Kur seniau skambėjo dainos sutartinės,
Kur lakštingalėlė suokė vakarais,
Ten šiandieną siaučia armija laukinė,
Ten šiandieną šviečia tėviškės gaisrai...

Ir širdyje kaupias nerimas didžiulis,
Argi nesulauksim šviesesnių dienų?
Ar ilgai beždžiones garbinti mums siūlys -
Aš dažnai galvoju, aš dažnai manau...

30. KAIP LINAS TU SIŪBUOJI

KAIP linas tu siūbuoji
Audringose dienose,
Sakyk, šalie gimtoji,
Kada tu vėl dainuosi ?

Kaip linas tu pageltus,
Nes kraują tau nuleido;
Šiauriniai vėjai pučia
Ir ašaros ant veido...

Kaip linas tu pražyski,
Senove suspindėjus,
Nes tavo žalias miškas
Vaduot tave pradėjo.

31. TAU, LIETUVI, NEPALŪŽTI

TAU, lietuvi, nepalūžti,
Gali vėtros kaukti, siusti
Ir žaibai raižyt padangę,
Ir vis žengti taip, kaip žengęs!

Gimstant tau kovoti skyrė,
Eit keliu tų didžiavyrių;
Mušti rusą ir kryžiuoti,
Bet neleist šalies terioti!

Tau, lietuvi, nepalūžti,
Tau apginti gimtą gūžtą
Ir iškelt trispalvę vėlei
Savo brangiai tėviškėlei!

32. MASKVA PAKAITOM SU KRYŽIUOČIAIS PLĖŠIKAIS

MASKVA pakaitom su kryžiuočiais plėšikais
Teriojo lietuviškus kaimus, miestus,
Bet visada karda lietuvio sutiko,
Ir liejosi kraujas taip metų metus...

Krikščioniško mokslo "skelbėjus" nutildė
Drašusis lietuvis krauju ir kardu,
Bet ordos rytų mūs žemelę pripildė
Ir pavergė šalį jie galios vardu'

Lietuvis, iškentęs šimtmetę vergiją,
Vėl kėlės gyventi ir dirbti naujai,
Ir dvasinės žaizdos jau tapo užgiję,
Bet štai svetimieji - ir liejas kraujai...

Pradingo jau rudas nuožmusis ėdikas,
Jau nēr vakaruos tų juodų debesų,
Jo vietoje kitas - jau Stalinas likęs,
Tai siaubas, tai maras žmonelių visų!

Bet jis neilgai mus jau engs įkyrusis,
Neilgai jis jau džiaugsis upeliais krauju.
Šalin, išdavikai, mongolai ir rusai,
Gyvensim gyvenimu laisvu ir nauju.

tauras (32)

33. ŽINGSNIUS LYDI AUTOMATAI

ŽINGSNIUS lydi automatai
Ir nakties tamsa,
O karių veiduose matos
Ištvermė, drąsa!

Slepia tėviškės sodybos
Ir miškai žali,
Laisvė Lietuvai sužibo,
Šviečia jau kely...

Mes nevengiam okupantų,
Kaujamės drąsiai,
Tegul jie tik susipranta
Išsinešt visai.

Ginklo nepadėsime niekad,
Kraštui laisvė bus,
Išgamos tiktai palieka
Kovoje draugus...

Paskutinį smūgį duosim
Išgamom visiems,
Gimtą žemę atvaduosim -
Gera bus saviems!

tauras (33)

34. GEGUŽĒLE, ŠĪ METEĻI

GEGUŽĒLE, šī metelī
Tu anksčiau pas mus parlék,
Apraudoki mūs vargelī,
Našlaitēliams mums padék!

Bet parlékus nepažinsi
Tu šalelēs Lietuvos -
Neatrasi, kur giedojai,
Tos šakelēs mylimos...

Čia jau viskas sunaikinta,
Niūkso akmens ir stuobriai;
Miestai, kaimai išdeginti,
Likę vien tik degēšiai...

Tūkstančiai lavonų pūva,
Vėjai gaudžia ant laukų,
Rauda saulė ir mėnulis -
Gaila žmonių išvežtų.

Čia motulė rankas laužo
Išleisdama sūnelius,
Čia sesutės graudžiai verkia
Lydėdamos brolelius...

Tie upeliai ir šaltiniai
Žiedais kraujo pražydės!
Ak, Lietuva - motinėle,
Ar ilgai kentėt reikės ?

35. KODĒL AKYS TOKIOS LIŪDNOS

KODĒL akys tokios liūdnoš, ašarotoš?
Kodēl veidas išvagoš raukšlēmīš ?
Ten kapais nusēti didūs plotai,
Ten ir tavo mylimasis - argi jīš begrišš ?

Tu nelaužyki sau ranku, nevaitoki,
O sutiki, ka likimas dar atneš.
Nežiūrēk, kad Rytu bepročiai išjuokia,
Bet pažvelk ī skurda vergiamos tautos!

Skausmas ju veiduose īštvinšta, kaupias,
O širdy pagieža srūva su krauju,
Kerštā ir jēgas rytojui taupom,
Baigias jau dūkimas rusišku gauju!

Tu palauki valandēlę viena kita,
Jau gana dejonių, verkt ir aimanuoti.
Po ilgos vergijos pančiai kraujo krinta,
Tuoju sulauksim laisve spindinčios dienos!

36. RYŽTINGAI TIKĖKI, BRANGI LIETUVAITE

RYŽTINGAI tikėki, brangi lietuvaite,
Jau greitai tėvynė iš vargo pakils, -
Pavasaris sveikins laukus ir pašlaites,
Aimanos sodžiuos ir miestuos nutils!

Vėl dirbsi ir kursiši tai mylimai žemei,
Kur brangūs tėveliai, bernelis kapuos,
Rymosi prie kryžiaus, kai bus jau sutemę,
Girdėsi, darželyje sesės dainuos...

Ryžtingai tikėki, brangi lietuvaite,
Nors vėjai baugina - rytys ir vakaris;
Ateina jau laikas, o liausis jie pūtę,
Ir liks tik stebėtis, ką jie čia padarė...

37. IŠĖJO BROLIAI NAKTĮ Į GIRIĄ

IŠĖJO broliai naktį į girią, pas draugus,
Išėjo, kad būt laisvas mūs tėviškės žmogus.
Ne vienas jų išėjo, išėjo jų šimtai, -
Gražių sodybų mūsų beliko pamatai...

Kur lakstėm, bėgiojom mažų draugų būry,
Dabar kvatoja vėjo verpetų sūkurys...
Gimtų namelių vietoj šiandieną pelenai,
Išdraskė atėjūnai ir išgamos bernai...

Maskvos plėšikai nori ugnim pavergti mus,
Bet patys toje ugnyje nusvils jie greit nagus.
Motulę seną, tėvą išvarėte nakčia,
Argi nežinot, vagys, kad reiks jums bėgt iš čia?

Paguldėt partizaną ant rinkos akmenų,
O koks likimas laukia jūs, išgamų, šunų?
Tekės greit laisvės saulė virš pavergtos šalies,
Mūs ašaros ir kraujas vai skaudžiai jus paliesi

Pakilsime kaip vienas dėl laisvės Lietuvos,
Kad mūs brangioj tėvynėj neliktų šunaujos.
Nei vieno lašo kraujo, nei ašaros gailios
Nebus jums dovanota, jūs budeliai Maskvos!

Kur žuvo partizanas, bijūnas ten žydės,
Kur sudegė gimtinė - nauja, graži stovės!
Žydės tėvynė mūsų - laisva, graži, jauna,
Ir brolių partizanų minės graudi daina.

38. JAU JAVAI SUŽALIAVO AKSOMU

JAU javai sužaliavo aksomu,
Gėlės pievas išbarstė margai.
Partizanai už laisvę kovojo,
Kaip laisvieji padangių arai!

Paliko jie gimtinę brangią
Ir tėviškės sodus, daržus -
Aukojo jie savo jaunystę
Už mūsų laisvuosius laukus.

Palaimino senos močiutės
Brangiųjų sūnelių kelius,
Išleido juos jaunos sesutės
Išvyti žiaurius plėšikus.

Ir kovės jie narsiai ir drąsiai
Už laisvę žalios Lietuvos
Ir daugel jų galvas padėjo
Už žemę tėvynės brangios...

Oi verkė senieji tėveliai
Užvaduotojų savo jaunų,
Pasilikę liūdėjo mergelės
Žavingų bernelio akių...

Bet neverki, sena motinėle,
Ir neliūski, mergaite jauna,
Nors ir žuvo jaunieji broleliai,
Bet užtai bus laisva Lietuvai

39. PRIE KELIO SUVARGĖS SMŪTKELIS

PRIE kelio suvargęs Smūtkelis,
Prie kelio balti jovarai,
Išėjo jaunieji berneliai
Gint laisvę tėvynės narsiai...

Paliko jie tėviškės gryčią,
Paliko senus tėvelius.
Aukojo jie savo jaunystę
Už pievas, laukus ir miškus...

Žadėjo sugrįžti su jievom,
Pavasariui skrendant laukais...
Pareiti gėlėtom papievėm,
Vėl džiaugtis alyvų žiedais...

Prie kelio suvargęs Smūtkelis,
Prie kelio balti jovarai,
Negrįžo jaunieji berneliai,
Jie žuvo už laisvę kovoj...

40. STOVĖJAU PARIMUS

STOVĖJAU parimus tarp vartų darželio,
Kai paspaudęs ranką, tyliai nuėjai -
Ašarom sidabro verkė rūtos žalios,
Verkė sutemose skęsdami beržai.

Kas paklaus, kodėl gi ašaros man byra,
Ir kas, ravint rūtas, padėk Diev sakys?
Kas akis maņasias atras lino žiede,
Kas, oi, kas gi, kas gi širdį suramins?

Lygiai staklės mėtė šeivas ažuolines,
Puikios gijos tiesės taip baltai...
Rankšluosty jausiu: "Lietuva Tėvyne,
Tu didvyrių žemė, mes tavo vaikai"...

Ir kada žemelė bus nuo kraujo soti
Ir kada sugrįši čia su žirgeliu,
Tau vandens atnešiu moliniam ašoty,
Duosiu nusišluostyt rankšluosčiu dailiu...

41. TA VASARA GRAŽI PRASLINKO

TA vasara graži praslinko,
Kaip žalias miškas nuo gėlių,
Ak, sunku, sunku prisiminti,
Kaip buvo gera ir jauku...

Kada pavargęs tu ilsėsis,
Pavargęs nuo nakties darbų, -
Valei nuo išgamų tėvynę,
O kartais buvo net... žiauru...

Ir kaip gražiai žaliavo miškas,
Ir pilnas buvo jis žiedų,
O po jį blaškės jaunos sielos,
Jieškodamos jaunų dienų!...

Dabar ruduo, žiema artėja,
Ir bus jiems vargas iš tiesų,
O jums, užgrūdinti gynėjai,
Garbė jums amžinai tebus...

Kada nuvarginta mūs žemė
Pakvips pavasario žiedais,
Sugrįš mūs išsvajota laimė,
Ir jūs sugrįšit į namus...

Budėkit, broliai partizanai,
Jūs pareiga yra šventa -
Šviesi viltis dar jums paliko
Kovot ir laukti kas diena!

42. GRAŽU, KAI SKAMBA SUTARTINĖ

GRAŽU, kai skamba sutartinė,
Daina ramintoja širdies,
Puiku, kai grįžta į tėvynę
Išvyta laisvė iš šalies!

Vergijos pančius nusimesim,
Gana vergauti svetimiems:
Juk turim praeitį garbingą,
Tarnauti galim tik saviems.

Gana juodųjų išdavikų,
Gana jau ašarų žmonių,
Prikelsim iš kapų tėvynę,
Jai negailėsime aukų!

Jau kyla iš kapų didvyriai,
Jau kelias sūnūs milžinai,
Pats Vytautas kovon juos vedė,
Nebaisūs priešo jiems žaibai!

Jau vėliavos trispalvės plazda,
Ir skamba laisvės varpas jau,
Jei kas pastoti žygį dristų,
Tą nuvarysime kapan!

tauras (42)

43. SUGRĮŽKIT, SAKALAI

SUGRĮŽKIT, sakalai, į šalį,
Kur ilgis kloniai jūs dainų,
Kur liūdi ažuolai pasvirę,
Kur rauda kryžkelės be jūs...

Kodėl negrižtat į mūs šalį,
Kodėl nelankote savų ?
Sugrižkite, gana skrajoti
Padangėj tolimų miškų...

Tenai, padangėse, vien dūmai,
Vaitoja kūnai kruvini,
Kardai krūtinėse užlūžta,
Nustoja plakusi širdis...

Man skundžias ažuolas nuliūdęs,
Sakydamas: "Ilgu man be jų!"
Tie žodžiai širdį man gaivina,
Vienam čia likus be savų...

Sugrižkit, ažuolus paguoskit,
Kur svyra šakos jų žemai,
O patys džiaugsma čia atrasit, -
Liūdni be jūsų vakarai...

tauras (43)

44. JAUNA SESĖ ANT GRĖBLIO PARIMUS

JAUNA sesė ant grėblio parimus,
Dobilėliai jai kvepia lankoj,
Josios ilgesio dainą pakeičia,
Kai lietuviai žygiuoja kovon...

Jos darželyje rūtos žaliuoja,
Prie upelio lakštutė tyliai
Mūsų ilgesio dainą dainuoja
Ir ramina lietuvius švelniai.

Jie išėjo mums laisvę parnešti,
Laisvę tyrą, kaip žiedas lankoj,
Kad galėtų ją vėlei regėti
Ir daina vėl skambėtų Lietuvoj!

Juk mes turime ateitį gražią,
Greit nutils ir patrankų aidai,
O baltutė ramunė prie kelio
Tik žydės ir šypsosis švelniai...

45. LIETUVIŠKAS DAR TEKA KRAUJAS

LIETUVIŠKAS dar teka kraujas,
Širdy motulės Lietuvos
Į atgimimą šaukia naują,
Į dieną darbo ir kovos...

O nelaimingoji tėvyne,
Užmiršk, kuo vakar gyvenai,
Iš ašarų, kančios verpetų
Vaduoti stoja lietuviai!

Bus linksmas tavo artojėlis
Žaliajam vasaros lauke,
Kur žydi gražios pievų gėlės,
Palaistytos rasa skaidria.

Pasvirs vėl varpos aukso gryno,
Juodi arimai pūdymų
Ir marios mėlynojo lino
Prie numylėtųjų namų...

Krauju palaistys laisvės žiedą,
O ašaros takus nuplaus...
Tau dainą pergalės šią gieda:
Visų varpų aidais ji gaus...

tauras (45)

46. BOLŠEVIKAI TEGU ŽINO

BOLŠEVIKAI tegul žino,
Kad dar kartą žygis bus,
Iš miškų ir iš beržynų
Vyrai jiems paruoš kapus.

Už kiekvieną kraujo lašą
Bolševikai užmokės,
Tegu savo "saulę" neša
Ten, į Azijos gelmes!

Velnius buvo juos išnešęs,
Bet sugrižo alkani...
Neprašytas - mums ne svečias,
Vaišės bus jiems - mirtimi.

Kils, kaip žiedas dobilėlio,
Nepriklausoma šalis,
Tai vėl džiaugsis artojų liai,
Vėl gyvenimas nušvis...

Ir sustos vyras prie vyro,
Mūs trispalvė plevėsuos,
Ką ligšiol globojo girios,
Eis vaduoti Lietuvos.

Gedimino seną miestą
Partizanai išvaduos,
Kad jis vėl klestėtų, šviestų,
Kaip sostinė Lietuvos.

lkd 10
tauras (46)

47. TOLI UŽ GIRIŲ LEIDOS SAULĖ

TOLI už girių leidos saulė,
Dainavo broliai ardami,
Dainavo tėviškės artojai
Juodą arimą versdami...

Rymojai, mama, tu prie vartų,
Kalbėjai - Vakaras gražus! -
Ir per naktis tu nemiegojai,
Prie lopšio supdama vaikus.

Dabar ilgies žaliajam sodžiu
Toli išklydusių vaikų
Ir vakarai perdaug nuobodūs -
Be jokio džiaugsmo, be dainų...

Bet lauk, motule, aš sugrįšiu,
Kada tėvynė bus laisva!
Kada nebus žiaurios vergijos,
Neslėgs jau priešo letena.

48. ATĒJO DIENOS LIŪDNOS IR PILKOS

ATĒJO dienos liūdnos ir pilkos,
Dangus žemeļē ašarom vilgo...
Ko tu, padange, ko aprasojai,
Debesys tavo saulē užstojo?..

Lietūs ir lietūs, ir rūkas tirštas,
Ir paskutinēs gēlelēs miršta;
Mirsim visi čia, kaip šitos gēlēs,
Be saulēs žvilgsnio, be spindulēlio...

Tamsi padangē liūdņai atsakē -
Jau man nuo verksmo aptemo akys,
Saulē ir žvaigždēs tavimi gēdis,
Bijau, žemele, tave jiems rodyt.

Žiūrēk, koks tavo kruvinas veidas,
Ir kokios usnys šaknis suleidē...
Parako dūmais tu vien alsuojī -
Kraujuotos lankos, kraujuoti gojai...

49. OI TU, PAUKŠTELI, KUR TU SKRAJOJI

OI tu, paukšteli, kur tu skrajoji?
Gal tėviškėlėn žinias nešioji?
Kas ten naujo, kas ten girdėti,
Toj mylimoj šalelėj?

Oi partizane, vargo sūneli,
Kam dar tu klausi tokių žinelių?
Siaučia vėjas gimtoj sodyboj,
Liūdi visa šalelėj

Tavo sodyboj vingiuoti grioviai,
Namų griuvėsiai riogso lig šiolei,
O tenai toli, tarpe berželių
Trys nauji kapai stovi!

Kol dar krūtinėj plaka širdelė,
Kad tėviškėlėj liūdna žinelė -
Šėlsta mūšis, kraujas garuoja,
Lik sveika, tėviškele!

50. PAVASARIS PAČIAM DŽIAUGSME

PAVASARIS pačiam džiaugsme,
Lietuva plūsta kraujuose.
Lietuvą drasko, kaip vilkai,
Tie bolševikai kraugeriai.

Iš žmonių turtus atėmė,
Paskui ir juos jau išvežė.
Gaudė čekistai naktimis,
Vedini baisiais šunimis!

Ėjo ilgiausi traukiniai,
Be oro troško lietuviai.
Nekaltus žmones Lietuvos
Baisiai kankino vagonuos.

Langai užkalti aklinau,
O kur juos veža - nežinai!
O gal čia jiems mirtis arti,
O gal duobė toli, gili...

Verkia vaikučiai vagone,
Plyšta širdelė jų skausme.
Jeigu čekistai netvažiuos,
Ryt motinėle nevažiuos...

Namie miegoti taip baugu,
Svetur ir krūmuos nejauku..
Žiūrėk, jau lekia mašina,
Naują šeimyną veždama...

51. APLANKYKI, PARTIZANE

APLANKYKI, partizane,
Laisvės karžygių kapus
Ir sodink ten baltą rožę,
Kai nuo girių vėjai pūs...

Pasodinęs ją vis laistyk,
Kad nevystų alkana,
Te ji žydi, te ji kvėpia,
Laisvės džiaugsmo kupina...

Jeį užeis audringos naktys,
Neskubėki į tyrus:
Nepalik jaunosios rožės,
Būk galingas ir stiprus !

Jeį apleisi kapinyną,
Kaip šešėlis, kaip bailys,
Neprašvis jau mums užgesęs
Laisvės džiaugsmo žiburys!

Tad budėki, partizane,
Kaip prie aukuro ugnies,
Nes kitaip tu tapsi vergas -
Drėgno urvo kankinys!

tauras (51)

52. AR SNIEGTI, LYJA NAKTĮ, DIENĄ

AR sniegti, lyja naktį, dieną,
Ar šalčiai kausto mus,
Mes žinom ginklo rūšį vieną,
Kiekvienas čia ramus...

Mes partizanai vyrs į vyrą,
Mes viešpačiai miškų,
Ar dainos skamba, švinas byra,
Vis viena mums jaukui

Mums plieno šalmai galvas dengia,
Širdis pilna garbės.
Nors mums ausis granatos spengia,
Ranka nesudrebės!

Tėvynės meilė ryškiai spindi
Akyse ir veiduos!
Ir žemės mes tėvų nei sprindžio
Nelinkę atiduot!

Maža tėvynė, bet galinga
Iš praeities laikų
Ir drašių vyrų jai nestinga
Praeit keliu didžiu!

tauras (52)

53. UŽ TĒVYNĒ DAUG DRAUGŪ JAU ŽUVO

Už tēvynē daug draugū jau žuvo,
Jū vieton dar stoja šimtai,
Jie nebijo granatū ūžimo,
Nes tēvynē jie myli karštai!

Jie išējo ī kruvinā keliā,
Vējas siuto ir blaškē medžius:
Jie žinojo - pasieks savo tiksļā,
Jei reikēs - už tēvynē ir žus!

Saulē leidos kraujuose pasrucus,
Kova virē be galo žiauri,
O narsieji tēvynēs gynējai
Ī kovā išējo visi!

Kai aušrinē žvaigždutē jau leidos
Ir kai vējas nutilo žiaurus,
Kai jie grīžo tā mūšī laimējē,
Juos pasveikino vadas narsus!

54. BUDĖKIT, BROLIAI PARTIZANAI

BUDĖKIT, broliai partizanai,
Kovot pradėsime visi,
Mūsų širdys plaka, laisvės trokšta,
Išvysim priešą - mes tikri!

Praeis ruduo, žiema šaltoji,
Išauš pavasaris gražus,
O mūs tėvynė mylimoji
Išlaisvinta lengvai alsuos.

O kai išvarginta mūs žemė
Pakvips pavasario kvapais,
Išeis tada iš miško broliai
Ir laisvės himną užgiedos!

O mes jūs, Lietuvos gynėjai,
Širdim sutiksim atvira,
Iškelsim vėliavą trispalvę,
Ir vėl laisva bus Lietuva!

55. TRŪKSTA ŽODŽIŲ APSAKYTI

TRŪKSTA žodžių apsa^ukyti,
Kaip sutiks^{im} mes tave,
Su viltimi ir svajonėm
Kai į laisvę žengs^{im} mes!

Tu tikėjais, kad pabusi
Su pirmuoju vėjeliu,
Su žaliuojančiais berželiais
Ir su vasaros džiaugs^{mu}.

Ten, už klėties tavo sesė
Baltas drobes vėl ištiesi
Šeši metai, kai vergaujam,
Ir kur žiedas ateities?

Trūksta žodžių apsa^ukyti,
Kaip sutiksime tave -
Su džiaugs^{mu} tėvynės laisvės,
Su himnu ar su malda?

56. PAVASARIS BUNDA IŠ LĒTO

PAVASARIS bunda iš lēto,
Pavasaris eina laukais,
Pavasaris papuošē žemę
Ir laisvė atskrenda miškais.

Grižau aš į tėviškę gimtą,
Grižau jau sutemus nakčia,
Danguj jau žibėjo žvaigždutės,
Nuo medžių byrėjo rasa...

Kalbėjau trumpai, valandėlę
Su savo brangiąja šeima
Ir vėlei grižau aš į mišką
Su širdžia svajonių pilna...

Gražus tu, pasauli, auksinis!
Jaunyste, kokia tu žavi!
Oi noriu, dar noriu gyventi,
Kol skausmas tėvynės šaly!

Ir kai kartais sugroja patrankos
Ir skėriai užpuola miškus,
Širdis man tarytum pasako: -
Nejaugi mirtis jau čia bus?

Vis noriu išvysti laisvesnę
Tave, mylimoji tauta,
Nes daug iš mūsų būrio jau žuvo
Dėl tavęs, brangi Lietuva!

57. KAI SAULUTĖ TEKĖJO PRO MIŠKĄ

KAI saulutė tekėjo pro mišką,
Rugiagėlė juokės laukuos,
Laimėję čia kovą lietuviai
Dainavo žaliuose miškuos...

Likimas dar mirt jiems neleido,
Paspruko pro šūvių šratus;
Gyvenimo laisvė juos šaukė,
Jaunystė ir juokas skambus.

Ne vienas, ne du jie kovojo,
Bet tūkstančiai girių arų.
Gyvenimo laisvės norėjo,
Ne skausmo, bet laimės dienų.

Budėk, kol tėvynė nelaisvėj,
Išpildyk kilnius siekimus,
Miškų partizanų kovoki
Už tėviškės savo laukus...

58. UPĒS BĒGS Ī MELSVAŅ TOLI

UPĒS bēgs Ī melsvaŅ toli,
Gervēs lēks ir vēl sugriš,
Nežinau tik aš, motule,
Ar pabelsiu Ī duris!

Nežinau, kur man pareiti
Per sodeli takeliu:
Tēviškēlē pasikeitus,
Nēr sodelyje gēliu!

Kur gimta bakūžē rymoĵ',
Kur dainelē dainavai,
Šiandien viskas, tik arimas,
Iš bakūžēs - pelenai...

Kur sugrižti, motinēle?
Kas duris man atdarys ?
Nēr sodelyje alyvū,
Nei to beržo nematyt...

Jei pareičiau, kas gi lauktu
Prie varteliu geltonu?
Veltui tavo varda šaukčiau,
Tu toli, ten už... kalnu...

Tu Urale, motinėle,
Tėtis jau šaltuos kapuos...
Kas paklos man patalėlį,
Kas nuvargusį paguos ?

Kas nušluostys karštą veidą,
Atsigerti kas paduos ?
Nemunėly saulei skęstant,
Kas dainelę padainuos?..

Kas dalgelį lankoj traukiant
Pradalgėlį išvartys?
Kas saulužę man pramiegant
Iš sapnelio prabudins ?

Kloja guolį uogienojai,
Guodžia mus giria plati.
Nenušluostyti rasoja
Skrustai skausmo išgelti.

Mingant dainą staugia pūgos,
Varto kalnuose medžius,
O mes prieš nepabūgom,
Skrustai tik kovoj nudžius...

Ugnį spjaudo mūsų gretos,
Dūmų - kiek tik užmatyt,
Ugnimi jau mes papratom
Priešui skolą atskaityti

Tai tave, brangi mamyte,
Mūs ginklų daina paguos
Ir tėvelį, kuris guli
Rusijos šaltuos kapuos...

Ginklā kelti mes išdrīsom,
Vētros mūs nepabaugins;
Savo mielā, gimtā sodžiu
Partizanai vēl apginsi

Vēl daržely svyruos rūtos,
Švilps varnēnas tarp šaku!
Dienų, darbui mes sukrutę,
Dar turēsime gražiu!

**IŠ TRUMPESNIOJO PARTIZANŲ
DAINYNO**

59. BERŽAS PRAVIRKO

BERŽAS pravirko, šakas nuleido
Nakties šešėliai tiesia sparnus.
Jauna mergaitė prie lango rymo,
Kad nepareina josios brangus.

Sustingo lūpos, atšalo pirštai -
Didelis skausmas josios širdy:
Ji prieš kryželi per naktį klūpo,
Kad jis nežūtų kur nors mūšy.

Enkavedistai šiandien mus puolė,
Sibiro meškos tiesė sparnus,
Bet nenukausit jūs partizano,
Nes mano mielas yra ramus.

Mylimas grįžo, kai brėško rytas -
Rausva pašvaistė švietė danguj...
Išblyškęs veidas nemigo naktį -
Lemiamas žygis buvo sunkus.

Jis tylutėliai pabeldžia langą,
Iš didžio džiaugsmo sudreba ji...
Laimingas grįžęs, akis bučiuoja...
Ak, mylimoji, būsim laisvi...

llkd 1

60. KANČIOJ IR ILGESY

KANČIOJ Ir ilgesy, mielas, šaukiu tave!
Ryt gal naktis tamsi mane išvys,
O ten, daržely, puikios akacijos -
Meilę užburta mūs žiedai siūbuos.

Ar tu prisimeni kvapą akacijų,
Kai nerami tyliai tarei "myliu",
O aš kartosiu vis: "Miela, mano širdis
Tik tau vienai priklauso amžinai".

Baltos akacijos dar kartą sužydės:
Jos skaisčia meile mums tyliai šnarės.
Ak, miela, negaliu - ateik tave myliu,
Kaip laimė, ilgesys tu man esi...

Šiandien vien praeitis žiedais išpuoš tave,
Ryt gal naktis tamsi mane išves
Ir niekad niekadoms žiedai mūs nevilios,
Ir laimė, laimės ilgesys jau nebegrįš...

61. STIPRIAI APKABINKI

STIPRIAI apkabinki ir bučiuoki,
Juk meilė tai vystanti gėlė,
O jeigu negrįšiu, neverki -
Kitas tave žavinčiai mylės.

Meilė tau ašaras šluostys,
Laimės pavydės tau kiti.
Svajingos pavasario naktys
Užburs mane krašte tolimam.

Skubėsiu pas tave, brangioji,
Rasotais gegužio rytais,
Tik ten pailsės mano siela.
Svaiginsiu tave bučiniiais.

Kur dunda galingosios salvės
Mirtimi alsuojančiais laukais,
Tikėkis, parnešiu tau laisvę
Kartu su lelijų žiedais.

Tyliai palydėk ik kiemo vartų,
Paskutinį kart ištark myliu,
O jeigu negrįšiu - neverki,
Pasipuoški lino žiedeliu.

62. PRAŽYDO PIRMOS

PRAŽYDO pirmos melsvos žibutės,
Paukštelių dainos skrieja laukais,
Tėvynės ginti išėjo broliai -
Tylūs, bet narsūs kaip sakalai.

Vartuos rymojo sena močiutė
Ir mergužėlė liko viena,
Jinai žinojo, ko vėjai pūtė,
Kad partizano sunki dalia.

Vėjas įsiutęs švilpė ir staugė,
Draskė žibuoklių žiedus melsvus:
Kvatojo ginklai, žiaurios granatos,
Judėjo vėjas plačiuos laukuos.

Apgaubė kapą lieknas berželis,
Žvaigždėm sužibus verkė naktis,
Tarytum sakė - sudiev, mergaite,
Jau nebučiuosiu tavo akis...

Sudiev, tu mano brangi tėvyne,
Sudiev, jūs broliai, narsūs kariai,
Klajokit gojuos, miškuos, arimuos -
Atminkit laisvę mūs Lietuvos.

Ilsėkis tyliai tu, partizane,
Šalis laisvoji tavęs liūdės -
Pačioj jaunystėj padėjęs galvą,
Lietuvą laisvą visad regėki

63. KAI TYLIAI MERKĖSI PURIENOS

KAI tyliai merkėsi purienos,
Lakštingalos taisė stygas,
Tu palikai čia vienų viena,
Tau sutemos audė svajas.

Nutilo jau kulku žvimbimas,
Duslūs dejavimai draugų -
Jie iškeliaus, iš kur negrižta,
Užmigs jie amžinu miegu.

Taip tyliai žvelgė jis į dangų,
Pravėręs mėlynas akis,
Ir atsisveikinti dar bando,
Ir eiti ten, iš kur negriš.

Sudiev, senoji motinėle,
Ačiū, kad mažą auginai.
Oi, nevaitoki, sengalvėle -
Ir tu tėvynę branginai.

Sudiev, o mylimas tėveli,
Kurs mokei art pirmas vagas,
Sūnus aukojas gimtai šaliai,
Aukok ir tu savo kančias.

O miela sese - lietuvaitė,
Nelaužyk sau baltas rankas,
Nupynus daug gražių vainikų,
Papuoški karžygių kapus.

O jūs visi, brangūs tautiečiai,
Kovokit, vykit plėšikus,
Kad šventą partizanų kapą
Nemindžiotų priešas baisus.

O tėviške mano gražioji,
Tau atiduosiu, ką galiu,
Purienom žydynt žaliai sodžiuj,
Savo gyvybę padedu.

O mielas broli partizane,
Kovok ryžtingai ir drąsiai -
Tau širdį suramins granatos
Ir tavo prieteliai ginklai.

Kaip tyliai ošia, šlama pušys,
Kur ilsis Lietuvos vaikai.
Juodas kryželis, smėlio kapas
Žymi, kur ilsis karžygiai.

64. TYLIAI ŠLAMA BALTIEJI BERŽELIAI

TYLIAI šlama baltieji berželiai,
Vėjas staugia augštojoj pušy,
Ten kaujas už laisvę jaunieji broleliai
Audringam kovos sūkury.

Prakaitas plauja jų veidus,
Iš nuovargio svyra galva,
Prisiminus, kad vargsta už tėviškėlę,
Širdyje atgyja drąsa.

Nors jie priešų priklojo daugybę,
Bet ir jų nepamiršo mirtis,
Iškėtusi savo letenas baisiausias,
Užmerkė brolelių akis.

Tyliai sudejavo jaunasis didvyris
Ir krito po žalia egle,
Iš tėvynės meile alsuojančios krūtinės
Tekėjo kraujas srovele.

Išbalusios lūpos skausmingai kalba
Atsisveikinimo žodžius:
Sudiev, mano brangi gražioji tėvyne,
Aš žūstu vien tik dėl tavęs.

Sudievu, tėti, mamyte, broleli,
Sudiev, mano jauna sesute,
Sudiev, mano brangi mylima mergaite,
Daugiau nemylėsiu tave.

Tai taręs, jis apžvelgė visą padangę,
Atsisveikino ginklo draugus,
Palinkėjo narsiai ir laimingai kovoti
Už laisvę brangios Lietuvos.

Užmigo jaunasis didvyris
Su viltim širdyje gražia,
Nors aš neregėsiu šviesiosios laisvės,
Bet ją dar regės Lietuva.

Nebebus kam tavęs palaidot,
Užpilti juoda žemele,
Tik viena lakštutė, vakarais atskridus,
Paguos gražiąja dainele.

Ilsėkis ramiai, partizane,
Žuvęs jaunose dienose,
O tavo skausmingą, karžygišką mirtį
Per amžius minės Lietuva.

65. KAI VIENUMOJ

KAI vienumoj išėjau pasivaikščioti -
Žemelė miega maloniai, saldžiai;
Naktis tyli, gamta garbina žemę,
Žvaigždutės tyliai kalba tarp savęs.

Dėlko gi man taip nuobodu ir liūdna?
Kažko ilgiuos, kažko laukiu tenai,
Bet iš žmonių aš nieko nebelaukiu
Ir man tik gaila, gaila praeties.

Tik laukiu aš šaltų kapinių miego...
Laidokit mane ne taip, kaip visus, -
Kad širdelėj ugnelė dar merdėtų
Ir kad pasaulį tyliai jausčiau aš.

66. TĒVIŠKĒS LAUKUOS

TĒVIŠKĒS laukuos saulutē leidžiasi,
Vakaro šešēliuos tavęs nerandu,
Galbūt ir nerasiu niekad, niekada,
Tik švelnumas rūko tave primena.

Rausvos lūpos rožių žiedais juokiasi,
Aukso garbanos vėjely supasi,
Ateini svajone taip švelniai graži,
Kad vėl man paliestumei žaizdas širdyje.

Baltas šydas dengė veidą, galvą tau,
Balto šydo klostus kaip šiandien matau,
Gera tau miegoti sapnuos angelų,
Nieko nežinoti, kad čia taip klaiku.

Kryžius, kapas, raudos, viskas taip arti,
Tu šypsais rami ir nieko negirdi,
Kad išplėšt galėčiau iš mirties nagų,
Eiti į pasaulį mums nebūt klaiku.

Gęsta žvaigždės, aušta aušra rytuose,
Aš plaukiu paskendęs savo svajose,
Pasakyki, kodėl mane palikai, -
Leidi tik svajoti, kai paliks rytai.

llkd 19

67. NORĖČIAU AŠ NUSKRISTI

NORĖČIAU aš nuskristi ten toli, toli...
Už jūrų - marių, už upių - vandenynų,
Kur ošia šlama girios ir gieda vyturiai.

Minties sparnais aš skrendu ten toli...
Brangios gimtinės laukus, upes ir pievas,
Pilies apleistas sienas norėčiau aplankyti.

Tėvyne, kaip sunku gyventi be tavęs,
O kad išauštų ir man laimės dienele,
Kad aš savo šalelę galėčiau aplankyti.

Tėvyne, kaip sunku gyventi be tavęs...
Oi gaila, gaila jaunystės tų dienų -
Svajonių tų žavingų, svajonių tų gilių.

Tėvyne, kaip sunku gyventi be tavęs...
O kai ateina pavasaris žavingas,
Lakštutė sode čiulba - prisimenu tave.

68. AK DALIS NELAIMINGA TU MANO

AK DALIS nelaiminga tu mano,
Dalis nelaiminga partizano,
Dieną naktį tu mane kamuoji,
Dieną naktį varguose vaitoju.

Išdeginti namai gimtieji,
Išvežti Sibiran tėvai,
Partizano tik šautuvas brolis,
Ateitis - vien šalti kapai.

Mus žmonės galanda liežuviais,
Mums duoda banditų vardus -
Partizano tik šautuvas brolis,
Ateitis - vien šalti kapai.

Kai mūšiuose groja automatai,
Aplinkui vien skraido mirtis,
Prisimenu gimtajį sodžių,
Mėlynas mergaitės akis.

Kai mėnuo į dangų pakilo,
Partizanas mergaitę pamilo.
Apie laimę mergaitėi kalbėjo,
O rytą kapuose jau gulėjo.

69. GIRDĖJAU KARTĄ MAŽĄ VAIKĄ

GIRDĖJAU kartą mažą vaiką,
Jis prašė taip gražiai mamos: -
Mamyt, nupirki man žirgelį,
Gražiausią žirgą iš visų...

Ir motinėlė jam nupirko,
Gražius cukrinius arkliukus,
Bet jis gaudžiu balsu pravirko: -
Netikras, mama, šis arklys...

Mamyte, pirk man žirgelį -
Aš josiu gint savo šalies, -
Mamyte, brangią žemę gint reikės!

Dažnai sapnuodavo tas vaikas
Gražiausią žirgą iš visų
Ir prašė jis Kalėdų Senio,
Kad jam atneštų dovanų.

Ir gavo tas vaikas dovanų
Gražius medinius arkliukus...
Vėl jis gaudžiu balsu pravirko; -
Netikras, mama, šis arklys!

Mamyte, pirk man žirgelį -
Aš josiu gint savo šalies, -
Mamyte, brangią šalį gint reikės!

Ir jau prabėgo daugel metu,
Linksma jaunystė jo veide, -
Jau stovi žirgas pabalnotas,
Bet motinėlė jo liūdna.

Dar mažas būdams nesuprato,
Kokia sunki žmogaus dalia,
Tik nujautimas jam pasakė,
Kad žirgas jį lydės kare.

Neverki brangi mamyte -
Žirgelis štai lydės mane,
Aš grįšiu ir žemelė bus laisva!

70. TAI ŠLAMA, TAI OŠIA

TAI šlama, tai ošia kažkas paslaptinai,
Lyg dainą kas liūdną dainuoja graudingai,
Tai šlama šilelis, rytelių pabudęs,
Tai ošia pušelės, vėjelį pajutę.

Kary, kodėl ginklas rankoje suspaustas,
Kodėl nepaleidi, nors priešą pašautas?..
Miejoji saulutė jam lūpas bučiuoja,
Švelnutis vėjelis jam plaukus šukuoja.

Guli kareivėlis, šilely pašautas, -
Jis piktojo priešą kulkelės pagautas,
Jo kruvinas veidas, atšalę lūpelės
Ir jau nesižvalgo mėlynos akelės.

Per visą dieną šilely gulėjo,
Tiktai vakarėlį draugai jį užėjo;
Sukepusį kraują nuplovė upelis,
Palaidojo kūną šaltojoj žemelėj.

Aušra rytmetinė tai jį palydėjo,
Švelnutis vėjelis ošė ir šlamėjo,
Nuo beržo šakelių biro ašarėlės,
Jam galvą lenkė visos šilo gėlės.

Mergaitė jaunutė, viena pasilikus,
Rankeles suėmus, ant žemės parkritus,
Rasotom akelėm į dangų žiūrėjo
Ir virpančiom lūpom šią maldą kalbėjo: -

Dieve Visagali, neleiski jam žūti!
Vardan Tavo valios viskas gali būti,
Apsaugok nuo kulų ir nuo pražuvimo,
Leiski mylimajam grįžti į tėvynę!

71. MIELA SESUTE, GRAŽIŲ DAINELIŲ

MIELA sesute, gražių dainelių
Aš padainuoti daugel galiu,
Tiktai ne šiandien, tiktai ne šičia,
Toli nuo savo gimtų namų...

Miela sesute, duok balta ranką,
Pažvelk į mano melsvas akis,
Aš tau priminsiu tėviškę brangią,
Priminsiu tylas, ramias naktis.

Tave motulė dainų išmokė,
Supynė tavo šilkų kasas,
Man gi tėvelis žagrę parodė -
Derlingoj žemėj versti vagas...

Dabar aš klystu likimo vėjuos,
Tu miesto dulkių duktė jauna,
Aš tavo dalioj neturiu nieko,
Tau gatvės juoko dar negana.

Miela sesute, gražių dainelių
Tau padainuoti daugel galiu,
Tiktai ne šiandien, tiktai ne šičia
Tau jas dainuosiu, nors ir prašai...

llkd 30

72. TENAI, KUR TYRAI BEGALINIAI

TENAI, kur tyrai begaliniai,
Kur mėnesiena taip švelni,
Ten stovi miestas palapinių,
Ten ilsisi karių būrys.

Tik vienoje dar žiburėlis -
Čia budi savanoris dar,
Pasilgęs savo motinėlės,
Rymodamas rašo laišką jai: -

Mama, neverk ir neliūdėk baimingai...
Mama, kareivis aš laimingas,
O jeigu sutemus ne su tavim, brangi,
Gailiai neraudok, nes aš tiktai tave,
Svajoju vien tiktai tave...

73. SUDIEV, TĖVYNE MANO BRANGI

SUDIEV, tėvyne mano brangi,
Sudiev, sudiev - gal amžinai...
Ar dar kada į čia sugrįšiu,
Tik tu, Dievuli, težinai.

Liūdna šiandieną apleisti tau
Tėvynę, kamerą, draugus...
Mokėk kantriai, drašiai, lietuvi,
Važiuot į Rusijos kraštus.

O kai aš būsiu prie Uralo,
Tenai tėvynės ilgesiuos,
Malda karšta prie Visagalio,
Daina lietuviška paguos.

O kai ateis pavasarėlis,
Sugrįš į širdį ilgesys,
Nubrauk, lietuvi, ašarėles,
Tikėk į tėviškę sugrįžt.

Ten mūsų prakaitas išlietas,
Apšlakstė Sibiro kraštus.
Žinok, aukoja tai kiekvienas
Už gimtus tėviškės laukus.

O jei gulėsiu ten numiręs,
Sibiro žemė sunkiai slėgs,
Dėl to nebūkim nusimineę,
Kiti tėvynėj liks laisvi.

O kai laimės tėvynė kovą,
Trimitas laisvės šauks visus,
Sugrįš tad iš svetur narsuoliai
Į laisvus tėviškės namus...

74. DRAŠIAI ŽYGIUOJAM MES, KARIAI

DRAŠIAI žygiuojam mes, kariai...
Priešai nebaisūs mums nūnai,
Drašiai pirmyn, drašiai pirmyn,
Mes Lietuvos karių būriai -
Marš, marš - drašiai pirmyn,
Marš, marš - kovos ugnin -
Priešai nebaisūs mums nūnai!

Pasiryžimas atkaklus,
Draša ir jėgos lydi mus...
Drašiai pirmyn, drašiai pirmyn,
Mes Lietuvos karių būriai -
Marš, marš - drašiai pirmyn,
Marš, marš - kovos ugnin -
Priešai nebaisūs mums nūnai!

Nors trenks perkūnai, kils audra,
Žinom - laimėti mūs valia!
Drašiai pirmyn, drašiai pirmyn -
Mes Lietuvos karių būriai -
Marš, marš - drašiai pirmyn,
Marš, marš - kovos ugnin,
Priešai nebaisūs mums nūnai!

75. KO TAIP LIŪDNA, DAINUŽĖLE

KO TAIP liūdna, dainužėle,
Iš krūtinės man veržies,
Gaila gėlių ar dainelių,
Ar pavasario ilgies?

Ko balselis tavo virpa,
Gal sesutė gul kapuos,
Gal bernelis jaunas miršta
Karo tolimuos laukuos ?

Jautrią širdį gal užgavo
Gailių ašarų lašai?
Gal našlaitis pabučiavo,
Širdį įžeidė giliai?

Skrisk, dainele, per laukelį
Ten, kur tėviškės laukai,
Kur našlaičių tėviškėlė,
Kvies vylingi jų sapnai.

76. AUGO PUTINAS

AUGO putinas, augo žaliavo,
Skleidė žiedus prieš saulę baltai...
Kai mergaitės aplinkui dainavo,
Sirpo uogos kaip kraujo lašai.

Kam tos uogos raudonos,
Jų šakutės taip plonos ?
Kas prisegs prie širdies atminimui,
Kas krūtinę jų uogom papuoš ?

Daug mergaičių pakrantėj Šešupės,
Kaip lelijų, baltų ir augštų,
Veidais žydi kaip putinas visos -
Gražesnių neužgirsi dainų.

Skamba dainos auksinės
Iš jausmingos krūtinės:
Kam gi putinas teks, kas prisegs,
Žiedais putino širdį užgaus ?

Visos gražios ir, tėvo augintos,
Geltonąsias sau pina kasas...
Kaip aguona tarp linksmo jaunimo
Vien Marytė nušviečia visas...

Jai baltveidės pavydi,
Jai ir putinas žydi,
Į ją žiūri visi, ko gi ji
Taip nuliūdus ir taip nerami ?

Vakar veidu kaip rožė žydėjo,
O šiandieną nuleidus akis;
Kaip gėlelė, palinko nuo vėjo,
Neužmiega ilgai naktimis.

Ar nuo Juozo išmoko,
Kai sukutinį jie šoko,
Taip nuliūsti gailiai, sopuliai
Neramino ir Juozo giliai.

O dabokite širdį, sesytės,
Kai nešiosit žalius vainikus:
Vienas žodis, į širdį įkrikęs,
Sužavės nekalčiausius jausmus.

Kam sapnų melagystė,
Jums brangesnė mergystė -
Tegul jums pavydės tos garbės
Putinai, kai prieš saulę žibės.

77. KAIP GRAŽU MIŠKE

KAIP gražu miške, Lietuvos lauke,
Paslaptinai tyliame.
Tarp ošiančių miškų, šimtamečių ažuolų,
Lietuvis prisiglaus, kai skausmas suspaus.

Jau nuo pat senų kryžiuočių laikų
Mes kovojom tarp miškų,
Priešus miškan viliojom ir visus sudorojom,
Tenebando lįst čionai bolševikai.

Nors mums bus sunku vargti be namų,
Bet nežūsim tarp savų,
Suoks lakštutės rytais, lankys sesės vakarais
Ir Augščiausias neapleis savo vaikų...

Neapleisim mes krašto Lietuvos,
Brangios tėviškės savos, -
Geriau žūti tarp savų, nei vergaut prie svetimų,
Čia nors kapą tau supils ir aplankys...

78. GAUSKIT, TRIMITAI

GAUSKIT, trimitai, auštanti rytą,
Skleiskit pavojų po visą šalį...
Laikas atėjo, stiprinkim būrius,
Stokim į kovą visi, kas tik galit -

Kovon, kovon, kovon, draugai -
Tėvynė šaukia mus!
Greit paraku pakvips laukai
Ir krauju raus dangus,
Ir krauju raus dangus!..

Mes iškeliaujam pro seną pirkia,
Pro seną pirkia, pro žalia kleva,
Priešus sutiksim kruvinom vaišėm,
Neverk, sesute, mes parkeliausim.,

Kovon, kovon, kovon, draugai -
Tėvynė šaukia mus!
Greit paraku pakvips laukai
Ir krauju raus dangus,
Ir krauju raus dangus!..

79. TRYPIA JUODBĖRĖLIS

TRYPIA juodbėrėlis prie rūtų darželio
Žvengia, nerimauja prie uosio tvoros,
Gal jisai ir jaučia, kad jau paskutinį
Kartą jis atjojo lankyt mylimos...

Čia skambėjo juokas ir aidėjo dainos,
Veržėsi pro langą muzika graži.
Ko šiandieną tyli lūpos surakintos,
Ko širdyje skausmas, nors gamta graži?

Skaisti lietuvaitė sėdėjo prie lango,
Klausėsi alyvų, seserų dainų:
Ant pūslėtų rankų skamba broliam pančiai
Ir srovelės kraujo teka iš žaizdų...

Surakintus brolius Sibiran išvarė,
Pabalnotus žirgus pasiėmė sau:
Netekai tu brolio, mylimo bernelio,
Vien tik širdies skausmas, lietuvaite, tau!

Žaidė ten mėnulis, uogose šermukšnių,
Tarp karpytų lapų, kekių raudonų,
Prie mergaitės lovos žibėjo žvakutė,
Verkė rudenėlis jos jaunų dienų.

Gelsvas kasas lino puošė vainikėlis,
Sužeistą krūtinę pridengė ranka,
Jos nekaltą širdį pervėrė du šūviai -
Tai enkavedisto lietuvio auka.

Išskrido vėjelis pasakų klausytis
Ant milžino kapo, ažuolo tvirtaus -
Jis minėjo amžius praeities galingus,
Raudojo likimo lietuvio sunkaus.

Sušaukė garbingai mus visus prie ginklų,
Mums jau nusibodo vergija žiauri,
Sąskaitas suvesim su enkavedistais,
Stalino saulutė mums tokia blanki.

Nuaidėjo šūviai pirmi partizanų,
Siūbavo krūtinėj gražesnė viltis,
Nors nėra to mūšio, kur aukų nebūtų -
Partizanai narsiai grūmės su mirtim...

Būt geriau numirti ant tėvelio rankų,
Sesės apkabintas - nejaustum skausmų;
Koks būt gražus karstas rūtom padabintas,
Koks lengvas kapelis tėvynės laukų...

Vargai, motinėle, naktį nemiegojai,
Mylimą sūnelį kol užauginai,
Veltui, motinėle, rymai ant rankelių -
Žuvusio sūnelio kapo nežinai...

80. TYLIOS RAMIOS RUDENS NAKTYS

TYLIOS ramios rudens naktys,
Šviesus kelias lig žvaigždžių,
Tylios, liūdnos mano mintys -
Tave jauną palydžiu...

Palydžiu į juodą šalį,
Nebegrįšiu niekad niekados,
Negirdėsiu tavo smuiko,
O širdis raudos, raudos...

Sudaužei tu savo smuiką
Į briaunas juodos uolos;
Sudaužytą mūsų laimę
Rytas dulkėmis užklos...

Buvo dienos gintarinės,
Buvo naktys, kaip sapnai -
Mano slegiančios krūtinės
Nepaguosite sapnais...

81. KUR DUNDA PABŪKLAI

KUR dunda pabūklai, kur skamba kardai,
Ten Neris neša prakaitą kario,
Tenai, tarp nykių poligono laukų,
Slenka dienos jaunučio kareivio.

Ten skamba daina skardžiai po laukus,
Aidą vėjelis nuneš į laukus, -
Svajoja kareivis ant kranto Neries,
Siela kyla ir skrenda į dangų...

Šarvuotę ar dvi, be eilės, prie darbų...
Jis pamiršo, sėdėdams ant kranto...
Tenai, tarp nykių poligono laukų,
Slenka dienos jaunučio kareivio...

Saulutė jau leidos anapus daubos,
O jis vis dar laukė, ilgėjosi jos...
Tenai, tarp nykių poligono laukų,
Slenka dienos jaunučio kareivio.

82. SUPASI BALTOS LELIJOS

SUPASI baltos lelijos
Ant ežero bangu,
Merkiasi didelės mėlynos akys
Nuo ašarų byrančių...

Mintys, tarytum žuvėdros,
Kažinką vejasi...
Paslėpė baltą mergelės kūną
Vandens lelijose...

Sušnero nendrės pakrantės,
Ryto pabudintos...
Apklotas žalias ir pagalvės
Paliko nejudintos.

Šypsos jaunamartės saulė
Krištolais mėlynais,
Šiandien sesutė su pusrytėliais
Kažkodėl vėlinas...

83. LAUKUOSE DOBILAS RAUDONAS

LAUKUOSE dobilas raudonas,
Laukuose rasos tviska,
Medus ir meilė lapais varva,
Medus ir meilė - viskas.

Sugrįžki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrįžk ir pas[kubėk].

Pamilo dobilas raudonas
Baltą laukų ramunę
Ir tylią mėnesienos naktį
Dainuoja susibūrę:

Sugrįžki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrįžk ir paskubėk.

Mėnulis spindi vandenėly,
Griežlė lankoj dejuoja,
Nuskyniau baltą ramunėlę
Ir būriau jos žieduose:

Sugrįžki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrįžk ir paskubėk.

Sakyk, mažute ramunėle,
Ar laimė dar sugriš ?
Ar aš dar kartą pamatysiu
Jos mėlynas akis.

Sugrižki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrižk ir paskubėk.

Mėnulis baltu spindulėliu
Jos blakstienas palies,
O ant mano namelių vartų
Mirtis gedulą ties...

Sugrižki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrižk ir paskubėk.

Papieviais vasara tik rieda,
Žiedai vėl prasiskleis,
Bet aš nerasiu tavo pėdų
Ant asfalto akmens.

Sugrižki, jaunyste, alyvom sužydėk,
Tavęs aš šaukiuosi, sugrižk ir paskubėk.

Laukuose dobilas pavargęs,
Laukuose plienas tviska,
Mirtis ir meilė lapais varva
Mirtis ir meilė - viskas.

Negrižki, jaunyste, jau tu pavėlavai, -
Nuvyto ramunė, negriš jau tie laikai...

84. NEBELAUK, MOTULE

NEBELAUK, motule, nebelauk prie vartų,
Nebelauk, motule, drobes ausdama,
Žvaigždės man paskyrė kitą naują kelią
Ir šiandieną tau, motule, aš jau svetima.

Išskridau ašen lyg melsvasai drugelis,
Aš, tyliai sudievu tarus, išskridau basa,
Mano širdies skausmo nieks suprast negali,
Nebent sidabrinė rytmečio rasa.

Nebelauk, motule, nesimelsk prie kryžiaus,
Nebelauk pareinant dulkėtu keliu,
Išnešiau pasaulin skausmą didį, kartu
Ir nebesugrįšiu žiedų takeliu.

Atmenu aš viską: tą spindint; rytą,
Pasakas sektąsias vien dausų šalies,
Tąją tavo meilę rožem nusagstyta,
Atmenu, motule, kai pynei kasas...

85. PLAUKIA NEMUNAS PATVINĖS

PLAUKIA Nemunas patvinęs,
Skamba daina, karių daina,
Tai reiškia meilę brangios tėvynės,
Kaip mergužėlė mylima.

Cit, neverki, mergužėle,
Mylėk mane ir lauk manęs,
Kada sugrįšiu aš linksmas vėliai,
Tada vėl būsime drauge.

Aš budžiu šalies sargyboj,
Tu būk rami, tu būk smagi,
Nemindžios priešai žalių sodybų,
Už ją mes stosime visi.

Kai kovon pašauks trimitai,
Tai bus kova, baisi kova...
Karžygiai mūsų kovoj ugdyti...
Žengia atgimus Lietuvai

86. DUNDA, TRANKOSI GRIAUSTINIAI

DUNDA, trankosi griaustiniai,
Blykčioja žaibai,
Už tave, brangi tėvyne,
Žengsime linksmai.

Žydi obelys prie kelio,
Žydi ir žydės,
Sūnūs už tave, šalele,
Čia tvirtai stovės...

Mūsų žygis: drąsiai kilti,
Skrist su sakalais, -
Ženk naujais tėvynės tiltais,
Vieškeliais plačiais...

87. VĖJAS ŠVILPIA, PROPELERIAI KAUKIA

VĖJAS švilpia, propeleriai kaukia,
Eskadrilė pakilo augštai,
Melsvos akys sužibo pro kaukę -
Sudiev, žeme, angarai, laukai...

Sudiev, tu aerodrome žavingas -
Man pasaulis dar yra platus,
Vėjas skruostus glosto ir bučiuoja,
Ir vilioja skristi į dausas...

Aš nuskrisiu tenai, kur gimtoji sodyba,
Kur gyvena močiutė sena,
Aš apsuksiu žiaurią mirties kilpą,
Lai pamato mano mylima...

Man nebaisi kulkosvaidžių daina,
Neįbaugins patrankų sviediniai -
Už tėvynę Lietuvą brangiausią
Guldo galvas broliai lietuviai...

88. DAŽNAI MES KLAUSIAM VIENAS KITO

DAŽNAI mes klausiam vienas kito,
Kodėl mums taip graudu ?
Kodėl šiandieną mes netekom
Gerų savo draugų ?

Kai leisis saulutė šalėlėj svetimoj,
Sugrįžki mintimis tėvynėn Lietuvon...

Kai vėjas pučia, taip ilgu, ilgu,
Taip liūdna, neramu,
Žaliam pavasariui atėjus,
Išklysti iš namų...

Kai leisis saulutė šalėlėj svetimoj,
Sugrįžki mintimis tėvynėn Lietuvon...

Gyvenimo ir laisvės trokšta
Kiekvieno mūs širdis,
Sugrįžus vėl į tėviškėle,
Pavasaris nušvis...

Kai leisis saulutė šalėlėj svetimoj,
Sugrįžki mintimis tėvynėn Lietuvon...

Dažnai bus skausmo, nebus kam skųstis
Juodų minčių tvano,
Tik tėviškės žaliasis uosis
Nuolat primins tave.

Kai leisis saulutė šalelėj svetimoj,
Sugrįžki mintimis tėvynėn Lietuvon...

Visi mes mylim juodą žemę
Ir Nemuno krantus,
Ir kitas joks pasaulio kraštas
Tėvynės neatstos.

Kai leisis saulutė šalelėj svetimoj,
Sugrįžki mintimis tėvynėn Lietuvon...

89. O MYLIMAS PAVASARI

O, MYLIMAS pavasari
Kai tu atjosi drašiai,
Tai, mylimas pavasari,
Manęs jau neberasi - tra-lia-lia...

Sustabdęs juodbėrį staiga,
Į žemę pažiūrėsi...
Kai žemė taps žiedais marga,
Aš diemedžiu žydėsiu - tra-lia-lia..

Kai žemė taps žiedais marga,
Aš diemedžiu žydėsiu,
Kai priešai tėviškę naikins,
Poemą jai sudėsiu - tra-lia-lia...

O kai jau priešai jau nenaikins,
Brangiąją mūsų šalį,
Tada linksmi dainuosim
Žaliam rūtų daržely - tra-lia-lia...

90. OI NEVERK, MOTINĖLE, KAD JAUNAS SŪNUS

OI NEVERK, motinėle, kad jaunas sūnus
Žus nuo rankos čekistiško vilko,
Kad ant grindinio kieto palaidotas bus,
Mestas paniekai Stalino viešai...

Nebelaužyk sau rankų, kai šimtai šiandien
Iš sielvarto verkia ir laužo,
Kol žibės iš Maskvos penkiakampė žvaigždė,
Tol mes degsim ant kruvino laužo...

Tarp žaliųjų miškų žiba mūsų pulkai,
Mes kiekvienas su jais pražygiuojam:
Mūs keliai kruvini, kūnais grįsti takai,
Bet tėvynei - tai mes nemeluojami

Nebeverk, motinėle, kad tavo sūnus
Sudraskytas gulės prie šventoriaus,
Nebe amžiams ši priespauda tėviškei bus,
Ją ne amžiams mums rusai užkorė...

91. ŽALIUOJA SODYBOS

(gaida, kaip "Į kovą, į kovą")

ŽALIUOJA sodybos ir rūtos darželiuos,
Ir ošia vėjelis tyliais vakarais,
Tik jauną lietuvio dar gelia širdelę -
Išvyko į tolius savi tremtiniais.

Aplaištė žemelę raudoms ir dejonėms,
Paliko tėvynę mirties dvelkime,
Išvyko didžion ir vargingon kelionėn,
Suspausti be oro plieno vežime...

Be gailesčio mūsų sodybas kapojo
Ir draskė lizdelį šeimos mažos,
Su ašarom krito beširdžiam po kojų: -
Palikit, nevežkit mūs iš Lietuvos.

Bet kietosios širdys raudų negirdėjo,
Maldos nenorėjo suprast tremtinių,
Tik skundas beribis arimais nuėjo
Tolyn nuo tėvynės, nuo gimtų namų.

Tuščiam sodžiuj liko alyvos išbalę,
Po langu nusvirę jurginų žiedai,
O tekantis rytas jiems atnešė dalią -
Palikti tėvynę, ir gal amžinai...

Upelio pakrantėj našlaitės nuvyto,
O Nemunu skrido lietuvio rauda,
Ir ošė liūdnei žalias miškas tą rytą,
Po šilus tamsiuosius pleveno skriauda.

Kuriuos neištraukė mirtis dar iš tarpo,
Kurie sapnuos mato gimtuosius laukus,
Išgirsite skambesį dar Laisvės Varpo, -
Sugrįšit tėvynėn, sugrįšit pas mus...

92. ANT KRANTO VILIJOS GĖLĖTO

ANT kranto Vilijos gėlėto,
Pakėlus į dangų rankas,
Stovėjo jauna lietuvaitė
Ir kalbino šaltas bangas.

O bangos, lengvutės jūs bangos,
Kam plaunat smėlėtus krantus?
Sakykit jaunai lietuvaitėi,
Ar ilgai dar kęsiu vargus ?

Sušaudo mūs mylimus brolius,
Palieka mūs seses vienas,
Ir mindžioja rūtų darželį
Ir kartu laimingas dienas.

Išplėšė mums brangią tėvynę,
Išmėtė iš ūkių savų,
Paliko tėvynę varguose,
O žmones kančioj be namų...

Sugaudę į bunkerius grūda,
Marina badu ir šalčiu.
Pravirko sena motinėlė,
O sesė apalpo kartu...

Už skriaudą ir vargą pradėtą,
Nušveisim savus ginklelius,
Už sesių darželį išmintą,
Nuskinsim į laisvę kelius.

Tikiuosi, iškęsiu vargelį
Už sesę tėvynės miškuos,
Sugrįšiu pas tave, mergaite,
Su laisve brangios Lietuvos.

93. KAD NE AUKSINĒS VASAROS

KAD ne auksinēs vasaros,
Ne mēlynos vosilkos,
Nebūtume atējē čia,
Kur slenka dienas pilkos.

Išējom pernai vasarā,
Daugiau jau nebegrišim,
Žydēs vosilkos mēlynai,
Bet jū nebematysim!

Palikom mes tas kryžkeles
Ir visa, kā turējome -
Jaunystē, juokā, ašaras
Ir meilē, kā mylējome.

ATLIKĘS PAREIĖĄ TĖVYNEI

94. ATLIKĘS PAREIĖĄ TĖVYNEI

ATLIKĘS pareiĖą tėvynei,
Narsus kary, tu pražuvai,
Nors mums į laisvę kelią skynei -
Nežino nieks, kas tu buvai...

Laimingo nesulaukęs ryto,
Narsus kary, tu pražuvai,
Tu užgesai, kai laisvė švito,
Laimėjai kovą, bet ne sau...

Akis ne motina užspaudė,
Prie kapo neverkė sesuo...
Kovos lauke granatos gaudė,
Raudojo ūkanos ruduo.

Atėję giminės prie kapo,
Nežino, kad tai tu esi...
Tau motina tėvynė tapo,
O tavo broliai mes visi.

Tauta tau gražų vardą skyrė -
Nežinomam kariui tapai!
Garbė per amžius tau, didvyri,
Mirtim mums laisvę atpirkai!

lkd 8
tauras (59)

95. AR IŠGIRSIM AIDUS DIENŲ LAIMĖS

K a z i m i e r a i č i u i

Ar išgirsim aidus dienų laimės,
Ar bus svetimas mums ilgesys,
Ar bus sotūs mūs budeliai kraujo -
Padidės našlaitėlių būrys...

Jūs nekaltinkit manęs, neklauskite,
Dėlko liūdna ir niūri diena, -
Aš seniai užmiršau skardų juoką,
Jį pakeitus kančia taip dažna...

Kur tekėj' tamsiaakis upelis,
Ajarais klostė savo krantus,
Tenai žuvo mūs vadas brangiausias,
Apliejo krauju berželių lapus...

Permažai mes tave gal mylėjom,
Nesupratom, kiek tu vertas buvai.
Iš visų nepatikom, o mielas,
Kad tu vienas, tik vienas žuvai...

Kai žaliamiškio eglių viršūnes
Saulė nubėrė aukso rasa,
Nubučiavęs tėvynės žemele,
Užgesai tu, mūs viltis visa...

Nutilkit, džiaugsmingosios dainos,
Pravirkim nuoširdžiai visi, -
Nėra, kas pakeistų jo vietą,
Baisi mūs dalia, oi baisi...

Kruvinais kančios kryžiais pakilkit,
Prisikelkit, Lietuvos milžinai!
Ar Jums neslegia ašaros kapo,
Argi ramūs, ar saldūs sapnai?

Neišreikšiu aš žodžiais to skausmo,
Kurį kenčia manoji širdis!
Žaizda mano tėvynės bebalsė
Niekada, niekada neužgis...

96. TU VADAS BUVAI VETERANŲ

M y k o l u i - J o n u i

TU vadas buvai veteranų,
Skrajodavai virš vandenu,
Bet vistik toks artimas, mielas,
Mylėtojai liaudies dainų!

Sakalai suplasnodavo plieno,
Ir kildavot jūs į erdves,
Ir rengėte garbę tėvynei,
Kuri jus per amžius regės!

Į Lietuvą atėjo rusai,
Nutilo motorų daina,
Ir vėl surakinta, be laisvės
Gražuolė tėvynė, jauna!

Išrinkot beribėj gražiausias
Žvaigždes puošti garbanas jos,
Dabar krauju savo aplaistėt
Žemelę šventos Lietuvos!

Dievulis tavęs pagailėjo,
Neleido tau vargt su viltim,
O meilę tėvynei brangiausiai
Parodei didvyrio mirtim!

Ir kraujo lašelis kiekvienas,
Išlietas ant miško gėlių,
Angina tėvynei didvyrius,
O eis jie tavuoju keliu....

Oi platų pasauli žinotai,
Bet laimės nėjai ten jieskot,
Užtai tavim kartos didžiuosius -
Štai tikras sūnus Lietuvos!

Netekom taip mylimo vado,
Išplėšė nelemta mirtis...
Bet jis mus užtars pas Augščiausį,
Ir taps mūs šviesesnė viltis!

97. KADA SIAUBĖ PIKTI KRYŽIUOČIAI

Š a r ū n u i

KADA siaubė pikti kryžiuočiai
Brangiąją žemę Lietuvos,
Išvyti juos pašaukė brolius
Šarūnas, vadas Dainavos. „.

Ir nugalėjęs aršų priešą,
Jis krito pabaigoj kovos,
Kad vėl po šimtmečių atgimtų
Atkeršint priešams mūs tautos!

Ant rankų skamba plieno pančiai,
Lietuviai kenčia vėl varguos;
Šeimininkauja atėjūnai -
Išgelbėt gali tik dangus!

Ir atgimė dvasia Šarūnas,
Į kovą ragino visus: -
O! susipraskit laiku, broliai, -
Raudonas slibinas baisus!

Ir renkasi būrys po būrio,
Kur šnera ažuolai šventi,
Tai narsūs, kaip liūtai, lietuviai
Kovon Šarūno pašaukti.

Dukart sutikęs buvo mirtį,
Bet gelbėjo vis Apvaizda.
Dabar išplėšė... o mums liko
Širdy kraujuojanti žaizda.

Drąsuolis Vado adjutantas
Tauro apygardos garsios
Užgeso pačioje jaunystėj
Nuo kulkos budelio aršios...

Akis užbėrė jam tironai
Žeme šventosios Lietuvos...
Pelnei tu kankinio vainiką
Ant savo kruvinos galvos...

Kraujai įsisunkė į žemę -
Bijūnų žieduose svyruos -
Gėrėsis laisve vėl tėvynė,
Kai sesės jaunos uždainuos...

98. NETROŠKAI TU ŽŪTI

S k i r g a u d u i

NETROŠKAI tu žūti, o Dieve brangiausias!
Kai žydi alyvos, o kvapas žiedų
Braido po sodžių rasom nusiprausęs
Ir dingsta su aidu gegužės maldų...

Kai balzganas rūkas nuo miško pakyla
Ir bėga per pievas vingiuotais takeliais,
Žvaigždėtoj padangėj, maldingai nutilęs,
Nejudina lapų Sekminių berželis...

Gegulė nerimsta - ji krykščia, kvatoja
Ir primena sesei vestuves ir kraitį,
Gimtiniam sodely lietuvio artojo,
Baltai pasipuošus, užsnūdo vyšnaitė...

Lakštutė pajuokia, vaitoja, dejuoja,
Jos sielvarto pilnas ir krūmas, ir gojus..
Ar liksi tu viskam niūrus ir abuojas,
Kai miškas ir laukas skardena ir groja?

... Ir tokią naktį svaigulingo užimo
Pripildė tratėjimas švino ir plieno...
Klupai tu ant juodo tėvynės arimo, -
Jų buvo daugybė, o tu ten tik vienas...

Ugnim tu į ugnį ir plienu į šviną,
Blaškeisi, kaip aras padangiu, pašautas,
Kai gelsvą purieną rausvai padabino
S k i r g a u d o karštas ir kruvinas sriautas...

Jie geria už "pergalę", šaipos, kvatojas,
O tau tiktai kraujas ir skausmas ant lūpų...
Už ateitį šviesią ir laisvą rytojų
"Vilkų geležinių" dar vienas sklupo...

99. MENU, ATSKRIDOT JŪS PER SNIEGĄ

A r u i

MENU, atskridot jūs per sniegą
Baltučiai, tartum angelai,
Švietė rožiniai skleistūs skruostai, -
Tu skundeisi, kad sušalai...

Sušildžiau tau rankas užgeltas,
Tu ant peties man užsnūdai...
Sakei, grįši, kai žydės sodai -
Tada rymosime ilgai...

Sugrįšk, Aruk, po mano langui
Jau žydi obelis balta, -
Juk tavo garbanoms priklausio
Didesnė jos žiedų dalis.

Dabar ryte saulutė nesišypso,
Neskamba dainos vyturių, -
Ateis sesutė ašarota,
Netekus brolių keturių.

Per dienas debesėliai verkia,
Jų plovė kruvinas žaizdas, -
Šalia tavęs sesutė alpsta...
Atsiliepk, ar girdi raudas ?...

Ir ko tyli, ko nesiskundi
Tu priešu - budeliu žiauriu...
Ar dar žemelei nepakanka
Kraujų ir ašarų gailių?..

Išblyško liūdnas mano veidas,
Įdubo akys man giliai,
Ir tiek naktų nebemiegojau,
O tu dar vis neatėjai...

100. O PRAKEIKTI!

V a r n u i

O PRAKEIKTI! kiek skausmo man sukėlėt,
Kurio neperneš mylinti širdis.
Tėvynei laisvę gynę, žūsta sūnūs, -
Kokia didinga kankinio mirtis!

Išplėšė jį, jis nesugriš niekuomet,
Pavasario žieduos nesišypsos,
Bet kas, bet kas dabar gi stos jo vieton
Ir kas dėl mūsų laimės tiek kovos ?!

Primins man jį kiekvienas miško takas,
Kiekvienas medis, palenkta šaka, -
Taip neseniai jisai čia linksmas ėjo...
Dabar gi Trako - jis antra auka!

Jį nuprausė baltai, baltai lietutis
Ir mėnesėlis nubučiaavo paslapčia...
Jį šaukė, žadino tiek daug gegučių...
Nekels, negriš - saldi jam jo kančia!..

tauras(65)

101. NEMUNĖLIO BANGOS TAVE SUŽAVĖJO

M a r t y n u k u i

NEMUNĖLIO bangos tave sužavėjo,
Širdį tau užbūrė muzika žiogų,
Kur gi dingo šypsniš, žaidęs tavo lūpom,
Kur malonus žvilgsnis mėlynų akių?

Pietvėjui paliepus, bangos dailiai šoka,
Laimė tau daug žada, šnabžda vis "myliu!"
Meiliai glamonėja, glaudžia ir bučiuoja -
Netikėk, jos turi daugelį vylių...

Netikėk krantams tiems, netikėk žiedeliams,
Netikėk tai raudai svyrančių beržų...
Nerašyk serbentų kvepiančių vilionėm,
Žiū, - saulutė teka, kaip gražu, gražu...

Tavęs nenuvylė Nemunėlio bangos,
Neapvylė viltys, pietvėjis švelnus,
Bet tave apvylė žydinčios pakrantės:
Savyje jos slėpė budelius žiaurius...

Tau ramunė lenkias prie ledinių lūpų,
Mielas grupės Vade, karžygy narsus!
Sužeistas daug kartų, daug kovų laimėjęs,
Gimtąjam kaimely parinkai kapus...

tauras (66)

102. TAVE PAŽINAU, ŽYDINT SODAMS

V a n a g u i

TAVE pažinau žydint sodams,
Šilkinėms žibutėms mišku;
Tada linksmi juokės gegutės
Ir krito žiedai ant takų...

Ir skyniau žiedus aš alyvų,
Žibuoklėms tau žirgą kaišiau...
Tu sakei: - Pražys laisvė su rožėm...
O aš viltimi gyvenau...

Kodėl nelankei mūsų kaimo,
Lūšnų samanotais stogais?
Žiūriu, gal parodys man laimę
Lelijoms papuošti langai...

Kur krito lašai tavo kraujo,
Ten baltos ramunės žydės...
Apie drąsą tavo ir žygius
Vien kapas tavasis kalbės...

Aš tave taip gerai pažinojau...
Linksmą veidą, malonias akis...
Kai gatvėje mačiau - išsigyniau: -
Čia ne jis, - nepakeis taip mirtis!

tauras (67)

103. UŽ PRAGARO KANČIAS BAISESNIS

B a s t ū n u i

Už pragaro kančias baisėsnis
Mūs sielvartas šitų dienų,
Kada paguldė partizaną
Ilsėt ant gatvės akmenų...

Mus budeliai išgert priverčia
Pačius karčiausius jų nuodus:
Nuo ašarų aptemsta akys,
Pavergia protą ir jausmus...

Manoj širdy ugnis liepsnoja
Šviesesnė, kaip šviesi diena, -
Baisių kančių tu nepabūgęs,
Tu užgesai su šypsena...

Užžels takai, kuriuos numynei,
Nubers juos obelys žiedais -
Tos amžiams užčiauptos jau lūpos
Su brangiais laisvės pažadais...

Tu išėjai nežinomybėn
Surast sau poilsio ramaus...
Tai pasakyk, kam pasiguosti,
Kas mane nuoširdžiai užjaus?..

Maniau linkėsi linksmų švenčių,
Žibučių puokštę mėlynų...
Vietoj džiaugsmų, širdis man alpsta
Nuo neapsakomų kančių...

Bet aš tavęs ilgai dar lauksiu,
Gal tyliais žingsniais sugrįši...
Arba sakyk, kur tave rasčiau,
Kur tu mane pasitiksi ? !

104. OI ATSIBUSK, SŪNELI

K ě k š t u i

OI atsibusk, sūneli,
Praverk žydrias akis,
Užtark savo tėvelį -
Tironai užkankinsi

Ar negirdi tu klyksmo
Ir smūgių taip dažnų,
Ar nedrumsčia jos raudos
Tavo saldžių sapnų?..

Dėlko likimas tavo
Toks žvėriškas, žiaurus?
Už ką tave be laiko
Nuvarė į kapus ?

Tu neskriaudei, neplėšei,
Nežudei nekaltų,
Už ką tave paguldė
Ant akmenų kietų ?

Supylė tau kapelį
Tėvelis kalinys
Ir ašarom aplaistė
Bedalis tremtinys...

tauras (69)

105. TIEK DAUG TU KOVŲ JAU LAIMĖJAI

L a k ū n u i

TIEK daug tu kovų jau laimėjai,
Mirčiaiai drąsiai žvelgei į akis.
Vyrai žodį įvykdė kiekvieną,
Nes jų vadas niekuomet neklys...

Kas parinks mums pozicijai vietą,
Kada pulti, kas mums įsakys...
Kas mirštančiam lūpas bučiuotų,
Jei vadas užmerktų akis ?

Palikai būsimą didvyrį sūnų,
Lavoną karžygės žmonos,
Į pergalę kelią mums skynei,
Negailėdamas gyvybės savos...

Bet likimas buvo tau nuskyręs,
Kad gegužy nutiltų širdis.
Gedėtum, kada žydės sodai,
Užgestum, kai žemė nušvis...

Ore žaidė dar pirmosios snaigės,
Nedrašiai jos dengė takus.
Tu nuvargęs ramiai sau ilsėjais,
O budeliai ruošė kapus...

Kovojai prieš jėgą nelygia,
Veržeisi per priešų eiles...
Pažinę, jie staugė iš džiaugsmo,
Skaudžias tau atvėrę žaizdas...

Srovėm iš žaizdų veržės kraujas,
Sukaupeš paskutines jėgas,
Nuklojai sau kelią lavonais
Ir pasiekei miško tankmes...

Krito kulkos ir priešai artėjo,
Iš skausmo tau alpo širdis: -
Paimkit mane, broliai brangieji,
Radęs priešas žiauriai nukankins!

Bet jūs dėl manęs galit žūti, -
Mane vieną palikite čia.
Granatom nuo budelių ginsiuos, -
Gal greit pasibaigs man kančia...

106. TU IŠĖJAI IŠ PAŠAUKIMO

Š e š k u i

TU išėjai iš pašaukimo,
Praeitį tavo nebaisi,
Tu išėjai parnešti mums laisvės,
Bet niekuomet nesugrįši...

Buvai drąsus ir pasiryžęs,
Aršioj kovoj nepavargai,
Buvai tu linksmas ir laimingas, -
Tavo didvyriški darbai...

Pusantrų metų tave slapstė
Gimtosios tėviškės miškai,
Kada smūtkelis matė,
Raudėjo kryžkelių klevai...

Ilgai stovėsi prie kelio kryžius:
Šitą pakeisime kitu -
Jis liudys: čia tekėjo kraujas
Lietuvių brolių nekaltų...

Sidabro snaižės dengia veidą
Ir garbanas šviesios galvos.
Tu mus nuo budelių apgynei,
Kuris dabar tave atstos...

Kai paskutinį kartą skyreis,
Tu lyg juokais man pasakei:
Jeigu aš žūsiu, negedėk tu,
Neverki, kaip kitų verkei...

Atleisk, tavęs nepaklausysiu,
Raudosiu, kiek man jėgos leis.
Pati eisiu ir kitus kviesiu
Tavo mintais laisvės keliais!

**107. JAU VĒL APSINIAUKĒ,
PRAVIRKO PADANGĒ**

M i l ž i n u i

JAU vĒl apsiniaukĒ, pravirko padangĒ
Ir mĕto griaustinis žaibus.
Palikĕs našlaiĕiais savų vyrų bŭrĭ
Ant gatvĕs mŭs vadas brangus...

Nors budeliai žiaurŭs, bet niekint nedrĭsta,
Jis guli visam šaunume:
Rožanĕius su kryžium jam puošia krŭtinĕ,
Užgimĕs, lyg skausmo sapne...

Ir kiek daug kautynių tu esi laimĕjĕs,
Jĕgų tiek daug teikĕ dangus...
Dabar palŭžai tu, lyg žiedas nuo vĕjo,
O M i l ž i n e , mielas, brangus...

Ir žino tironai, kad buvai tu vadas,
Tai išdavĕ laipsniai, ženklai...
Tiktai jie nežino, koks kerštas jŭ laukia
Ir kuo užmokĕs jie už tai...

S t r a z d u k a s , lyg miegui sumerkĕs
blakstienas,
Šalia tavĕs ilsis tamus.
Prie ko priglaus galvas senieji tėveliai?
Juk jis jŭ vienturtis sŭnus!

tauras (72)

108. GALGI MĒNUO TĒVELIS TAU

V i l k u i

GALGI mēnuo tēvelis tau,
Mielas sūnau žydrynēs ?
Paukščiū takais tu atėjai
Gint žūstancios tėvynēs.

Buvai nuo budeliū toli,
Pas juos negrižt galėjai,
Bet tau širdis nerimo vis,
Tėvynę tu mylėjai...

Žvaigždėtą naktį, ant pečių
Išskleidęs parašiutą,
Tu nusileidai pušyne
Žaliam, žaliam, kaip rūta!

Buvai nepaprastai drąsus,
Ilgėdavais kovoti.
Sakydavai: - Aš tam grižau,
Kad save paaukoti'...

Kai išdavikė drebulė
Koketiškai šnarėjo,
Jos užžavėtas užsnūdai,
Tą priešas pastebėjo...

Tikrai, lyg vilkas, grūmeis tu,
Kol šovinių turėjai,
Paskutiniu ju pats save
Į mirtį palydėjai!

Erdvių keliais neskrisi
Su šilko parašiotu,
Jei žinot, sesės, ką jo,
Prisekite daug rūtų...

Jo verkė mėnuo ir naktis,
Eglė sesuo vaitojo,
Nebesulaukė laisvės jis,
Neišsipildė svajos!..

109. TU ŽINAI BE ŽODŽIŲ,
MANO KOVOS DRAUGE

J u o z u i D a u m a n t u i

T U žinai be žodžių, mano kovos drauge,
Kad mudviem neliko pasirinkt kelių
Ir kad mūsų širdys šaknimis suaugę,
Tartom jaunos pušys ant uolų plikų!..

Nors mus audros blaškė, laužė ir siūbavo,
Tavo broliai krito, mano ryt gal kris,
Bet palietas kraujas už tėvynę savo
Išlaikys per amžius gyvas mūs šaknis!

Iš kurių stiprybės semsis sau artojas,
Ateities poetai įkvėpimo gaus!
Mūsų brolių kraujas, tai trąša rytojui,
Tai gyvybės sultys būsimo žmogaus!..

110. SKAISTI SAULĖ LEIDOS VAKARO GELMĖSE

SKAISTI saulė leidos vakaro gelmėse,
Jos ilgi šešėliai tiesėsi toli,
Jaunas partizanas gulėjo kraujuose,
Mirė jis už laisvę brangios Lietuvos...

Jau ant jo krūtinės vysta sesių gėlės,
Merkias jo blakstienos, merkias amžinai,
Merkias melsvos akys, tartum lino žiedas,
Netoli jo šypsos balti jazminai...

Netoli jo stovi beržas svyruonėlis,
Ir jo ilgos kasos supasi tyliai,
Ir kiekvieną rytą, saulei užtekėjus,
Ašarom sidabro verkia jo gailiai.

Netoli jo kapo šnara rugių laukas,
Jų pribrendę varpos lenkiasi prie jo -
Lenkias pievų gėlės ir laukai žalieji,
Ir visas pasaulis lenkiasi tik jam.

Jo galva nusvirus ant pievų gėlelių,
Švelnus vėjas glosto plaukų garbanas,
Jo sustingę lūpos netaria žodelio, -
Sesuo nei močiutė jojo neberas...

Jau pro tirštą miglą aušta šviesus rytas,
Jau laisvai kvėpuokit, tėvynės kariai,
Broliai - partizanai, laisvę iškovoję,
Ilsėkitės ramūs tėvynės laukuos...

lkd 58
tauras 26 (74)

169

111. KALNIŠKĖS MŪŠIS

I

SLINKO taip mūsų audringo gyvenimo dienos,
Šaly viešpatavo beširdė klasta,
Ir keturiasdešimt penktaisiais metais
Atskrido gegužis gėlėtais laukais.

Audroj ir perkūnuos, ir parako dūmuos
Nubarsė pakrantes gegužis žiedais,
Ir lygiai šešioliktą dieną gegužio
Apšlakstė juo verdančio kraujo lašais...

Rytą, dar vos tik aušrelei pabrėškus,
Jau traukė nuo Simno pulkai kraugerių.
Veiduose su šypsena vieškeliu žengė,
Nemanė, kad laukia mirtis ir kapai...

Jie apgulė Kalniškių mišką, lyg rūkas,
Rytuose tekėjo saulutė liūdna,
O medžių viršūnėse viesulai kaukė,
Nes krito pirmoji tėvynės aukai..

Kulkosvaidžiai grojo melodijas liūdnas,
Juos valdė karžygiai, šalies sakalai,
Būriai bolševikų, išgirdę jų dainą,
Užmerkė niekšingas akis amžinai.

Kautynėms beverdant, pakalnėj sušunka:
"Ura!" ir vėl puola į kalną staiga.
Iš kalno "valioj" į pakalnę atsako,
Jų šūkius palydi granatų griausmai.

Dudeno kulkosvaidžiai, griaudė perkūnai,
Ir kryžium suvirto svyruokliai beržai.
Kulkosvaidžiams grojant, Pušėlė pravirko,
Pakirto beširdė ją priešo kulka...

Taip ištisą dieną kulkosvaidžiai grojo,
Pakalnėje plūdo lavonai kraujuos.
Aptemo saulutė ir mirštančios lūpos
Augštam kalne tarė: "Tėvyne, sudiev!"

Saulutei beskęstant į gilumą miško
Daug karžygių krito už šalį tėvų,
Jų kraujas už tėviškės laisvę tekėjo,
O širdis sukaustė kapai želmanų...

Nors melsvosios akys jaunystės užgeso -
Gegužio baltųjų žiedų nematys:
Ilgai minės priešas tą mūšį ir vietą,
Kur grūmės, kaip liūtas, "Lakūno būrys"!

II.

ŽALIAJAM gegužy skleidės obelių žiedai,
Žiaurūs rusai mus užpuolė Kalniškių miške,
Stoj į kovą partizanai, laisvės sakalai,
Už tėvų žemės rytojų kovėsi narsiai.

Ir prabilo mūsų ginklai karšta ugnimi,
Krito priešų tankios eilės, retėjo vilnis,
Krito eglių žalios šakos, kulkos tarpe mūs:
Suvaitojo žalias miškas: "Gaila, vyrai, jūs!"

Ir apsupo visą mišką azijatai tie,
Vienas tikslas mums beliko: mirti ar laimėt.
Krito kovoje didvyriai su skausmu širdy,
Iš krūtinės liejos kraujas. Ak, kulka žiauri!

Vakaras kaskart artėja nešdamas sapnus,
Priešai, kaip vilkai įsiutę, didino skausmus
Aplink gaubė dūmų rūkas, sužeistų skausmai,
Žali žolynai nuo kraujo dažėsi rausvai.

Baigėsi kova žiaurioji kraujo aukose,
Lūpos mirštančių kartojo: "Sudiev, Lietuva!
Sudiev, tėti ir motule, broli, sesele,
Sudiev, mylima mergele - jau negrįšiu, ne!"

Vai nuskriski, balandėli, į gimtus namus,
Parnešk mylimam tėveliui, kad negriš sūnus.
Sakyk mylimai mergaitei, kad jau neateis
Josios mielas bernužėlis šiltais vakarais.

Jūs mus laidot negalėsit, vien tik širdys verkt
galės,

Išniekinti mūs lavonai gatvėse gulės.
Mus palaidos mūsų priešai tamsiom naktimis,
Užleis užakėtą kapą dagiais, žolėmis.

Sese, pink vainiką žalią, atnešk paslapčia,
Broli, juodą medžio kryžių pastatyk nakčia.
Tu, lakštute, aplankyki kapą vakarais,
Suok dainelę liūdną, gaudžią naktį ir rytais.

Jūs, mieli draugai, kovokit, vykit plėšikus,
Kada bus laisva tėvynė ir mums lengviau bus.
Tada plevėsuos trispalvė bokštuos Lietuvos,
Ir linksmas dainas sesutės laisvėje dainuos.

Dainuok, sese, šią dainelę "Kalniškės mūšys"
Čia kovojo mylimasis ir čia žuvo jis...

1946

III.

KAS gražiau ant žemės už gegužės rytą,
Kada paukščių giesmės žadina tave;
Ir jauti, kai žiedas vėjo nurašytas
Glosto tavo širdį Viešpaties ranka...

Štai, žiūrėk, kaip saulė šypsosi maloniai
Ir sidabras krinta ant gelsvų kasų!
Bet kodėl, Pušele, rūkas toks raudonas,
Tartum šiltas kraujas, slenka iš rytų?..

Ša! klausyk, Lakūne, girdi - žemė dunda,
Vieškeliu nuo Simno tankų užesys...
Virpa rausvos lūpos, virpa ne pagundai,
Ne iš baimės vyrui suvirpa širdis...

Lyg jauni ereliai, viens į kitą žiūri,
Pro ausis pračiuožia vėjas neramus; -
Eik, Lakūne mielas, siųsk į žygi būrį,
Nepamiršk Pušelės siųsti į žvalgus.

Greitos, lyg balandžiai, grįžta žvalgų žinios,
Atskrenda Pušelė palaidais plaukais -
Vieškeliu nuo Simno rusų minių minios -
Alytaus ir Seinų siunčiami pulkai!

Ginsimės lig vieno, kaip Pilėnai gynės,
Paskutinį šūvį tau, širdie, skiriu:
Tegul šitos pušys pasakys tėvynei,
Kad lietuvis niekad nemirė vergu!

Lieknos pušys skilo, beržai virto kryžiais,
Kraujo upės liejos Kalniškės mišku;
Daug jaunų bernelių į namus negrižo,
Nesugrižo sesės - žuvo jos kartu...

112. MŪŠIS RAIŠUPIO LAUKUOS

L i ū t o B ū r i u i

LIEPOS trisdešimtą dieną,
Saulei krintant už miškų,
Nuaidėjo šūvių salvės
Viršum Raišupio laukų.

Aplink šnera rugių laukas
Ir visur graži gamta,
Bet jos grožį tuoj užgriuvo
Kraujo trokštanti minia.

Apsupę aplink sodybą
Azijatai kraugeriai;
Mūsų broliams tikslas liko:
Stot į kovą atvirai.

Aplink girdis rūstus riksmas
Ir jie puola voromis.
Narsaus L i ū t o būrio vyrai
Jiems atsako ugnimi.

Vienos voros krito žemèn,
Aukas pakeitė tuojaus:
Mūsų vyrų atkaklumas
Juos naikino dar žiauriau.

Vakarui kaskart artėjant,
Nešant jiems saldžius sapnus,
Š a l m a s tyliai sudejavo
Atsisveikindamas juos.

Tuoj sodyboj kilo gaisras,
Ugnis plėtėsi tolyn,
Suvaitojęs plačiašakis
Krito J o v a r a s ugnin.

Pasigirdo tuoj sprogimas,
Šauksmas nustelbė šūvius: -
Vyrai, žūstam už tėvyne! -
A i d a s šaukė į draugus.

Degant tvartui ir liepsnojant,
Šūviams aidint vis rečiau,
Ten sukniubo Ž a i b o kūnas
Liepsnos, dūmų sūkuriuos.

Paskutini kart L a k ū n a s
Matė saulę ir laukus,
Sušnabždėjo "amen tėvynei!"
Ir nuskrido pas draugus.

L i ū t a s matė, kad jau krito
Paskutiniai jo draugai,
Bet jis kovės, kol nurimo
Jo krūtinė amžinai.

Sasnavoj, prie valsčiaus mūro,
Gulint broliams karžygiams,
Patekėjo virš mėnulio,
Liūdnu veidu švietė juos.

Priešai budeliai dar matė,
Kad lietuvis yr narsus,
Už tėvynę savo brangią
Moka mirti jis ramus.

Dar ilgai minės barbarai
Lygius Raišupio laukus, -
Geležinio Vilko vyrus,
Kurs paguldė jų būrius...

atskiri lap. (75 a)

II.

VAKARUOS saulutę semia
Pabučiavimas miškų,
Nuo kaitrų įkaitus žemė
Virpsta ilgesiu aistrų.

Lyg balandžiai juodų girių, -
Pilkos paukštės sutemų,
Skrenda narsūs L i ū t o vyrai
Aplankyt gimtų namų.

Raišupio laukai vilioja,
Žiedas vaišina medum,
Rugių varpos jiems pakloja
Minkštą guolį po dangum.

Vėjas glosto ir liūliuoja,
Tartum motina sena;
Šieno kvapas išbučiuoja,
Lyg mergelė mylima.

Bet staiga sudunda laukas,
Klykia knyvis ties bala,
Iš visų šalių atplaukia
Kraujo alkana minia.

Saulė kruvina sustingsta,
Žemė sudreba baugšti, -
Šūvių salvėje pradingsta
Maldos žodžiai nebaigti.

Iš žaizdų sruvena kraujas,
Stingsta pirštai kruvini,
Be vilties laimėti kaujas
L i ū t o grupė neskaitli.

Krinta Š a l m a s plačiapetis,
Lūžta J o v a r a s staiga
Ir, granatą vos išmetęs,
Ž i e d a s skleidžiasi šalia.

Paskutinį priešui kirtį
Kerta Ž a i b a s iš peties;
Rankos ima A i d u i stingti,
Kraujas sunkias iš širdies.

Karšti vamzdžiai spjaudo dūmus,
Dega girios ir namai;
Sparnus suglaudžia L a k ū n a s
Prie žemelės amžinai.

Nuo laukų jau driekias rūkas,
Kyla mėnuo iš miškų;
Paskutinis krinta L i ū t a s -
Vadas laisvės sakalų.

Šiltas kraujas dar garuoja,
Dar sruvena iš žaizdų;
Juodi paukščiai suplasnoja
Viršum Raišupio laukų.

Laikas slinks į amžių tolį,
Rugio grūdas noks ir birs.
Jūsų žygio, laisvės broliai,
Tėviškėlė nepamirš!

113. TEN PRIE MIŠKO, PRIE PUŠYNO

TEN, prie miško, prie pušyno,
Tarp žaliuojančių miškų,
Kulka kirto partizaną,
Kurs kovojo dėl tėvų.

Veidas jo labai išbalęs,
Lūpose matyt kančia.
Pasakyki, partizane,
Kas nužudė tave čia?

Aš lietuvis buvau tikras
Ir kovojau dėl tėvų, -
Atsirado išdavikas,
Neišlaikė paslapčių.

Aš kovojau dėl tėvynės,
Dėl mergaitės mylimos,
O dabar tariu sudiev jai,
Daugiau nematysiu jos.

Mergužėle, lelijėle,
Man kapelį apsodink,
Mano senai motinėlei
Širdužėlę suramink!

Tu, sribiteli žiaurusis,
Mano kapo nedarkyk
Ir padėto jos kryželio
Tu iš kapo nevartyk!

Juk ir tu esi lietuvis,
Ir tu gimęs Lietuvoj,
Dabar esi išdavikas, -
Gal nėr proto tau galvoj...

Jūs, bemoksliai ir bedieviai,
Esat girtuoklių tėvų,
Jūs išplėšėt sesių širdis,
Turtą iš žmonių namų.

Netoli jau ir tas laikas,
Netoli ta valanda,
Kada visiems komunistams
Nusiris žemyn galva.

114. ALYVŲ ŠAKOS

ALYVŲ šakos svyra
Ant vasaros pečių.
Ko liūdi, bernužėli,
Eidams keliu plačiu?

Vingiuoja, raitos kelias...
Lietuvi, kur esi?
Ir pakely alyvos
Pravirko liūdesy!

Tau dvasią pakerėjo
Troškimas neramus:
Išlaisvinti norėjai
Išniekintus namus.

Pažadino iš miego
Beldimas i duris...
Kodėl tu nepabėgai
Pro šautuvo ugnis.

Pro mišką slenka rytas,
Čirena vyturiai:
Geltoną smėli beria
Duobėn giliai, giliai...

Čia guolį tau paklojo,
Čia ošia pušynai,
Čia ilsis ir sapnuoja
Lietuviai milžinai...

lkd 11
tauras 29 (77)

185

115. JAU DUNDA ŽEMĖ VAKARUOSE

JAU dunda žemė vakaruose
Ir aušta rytas pro rūkus,
Tik gaila, kad žalioj jaunystėj
Man kapas papuoštas nebus.

Nevienas gal praeis pro šalį
Ir nepagalvos, kad ilsis čia,
Bet jei, brangioji, rasi kapą,
Tai pasimelsk ir už mane...

Gal kaulai kur supus prie miško
Ir kapo pėdsakų nebus...
O man viena viltis belieka,
Kad neužmiršiu praeities...

Ant mano kapo pasodinki
Prie galvos baltų jazminų,
Kurie primins, kad čia jau ilsis
Jaunas karžygis Lietuvos!..

116. DĒLKO ŽYDRIOSIOS AKYS UŽMERKTOS

DĒLKO žydriosios akys užmerktos,
Dėlko nekužda lūpos: - Myliu
Lietuvą mūsų, šalį brangiausią,
Jos miškus ir dainas vyturių?

Veidas liūdnas, išbalęs, lyg drobė,
Tavo lūpos sudžiūvę krauju,
Nuo krūtinės drabužiai nudrėksti
Ir tiek daugel, daugel žaizdų!

Ne čia tau vieta, mielas broli,
Ne čia, tarp griuvėsių šaltų,
Tarp budelių savo, žudikų
Atėjūnų rytų tolimų.

Ašarom veidą tavo nuplaučiau,
Paslėpčiau tave tarp gėlių!
Supraskit jūs širdgėlą mano,
Tik pro šalį praeiti galiu...

Gražiausi žiedai jau nuvyto,
Nukando juos ryto šalna
Ir tavo gyvybę nutraukė
Žiauri išdaviko ranka...

Pagelto ir ažuolo lapai,
Lyg gintaras puošia takus...
Kaliniai laidos tave be karsto,
Bet lengvas kapelis tau bus...

tauras (79)

**117. NEVERKI, SESUTE,
NELIEK AŠARĖLIŲ**

NEVERKI, sesute, neliek ašarėlių,
Bet žodžius karščiausios maldos...
Neausk tu jo vaizdo rūkuos vakariniuos,
Jis jau nesugrįš niekadės...

Tau ašaras traukia ir plėšo krūtinę
Juokai, lyg akordai dainos,
Tu trokšti gražinti atgal, kas praėjo, -
Nebus tau, sesute, šviesesnės dienos!..

Pavasarių pievoj pražydus purienoms,
Iš skausmo gal sprogsta širdis,
Tu virpančiom lūpom kartosi daug kartų: -
Beširdė, beširdė mirtis!

Šypsosis pašlaitėj žibutės šilkinės,
Ant vieškelių vyšnių žiedai,
Ir didins tau skausmą daina vyturėlių,
Alyvos, balti jazminai...

118. ŠIA NAKTĮ GIMS MAŽASIS KRISTUS

ŠIA naktį gims mažasis Kristus,
Jo laukdama, puošiasi gamta:
Baltai nuklojo visą žemę,
Kad būt skauti ir nekalta.

Kelkis, brolau, skubėk rarotų,
Kelias puikus, balti laukai;
Būdavo mažąjį Jėzulį
Tu dar per tamsą aplankai!

Aš išklūpojau visą naktį
Lange, tavęs belaukdama,
Šventų Kalėdų ryto tylą
Sudrumsčiau, gailiai verkdama...

Geriau kulka perskroستų širdį,
Negu žinia tokia baisi:
Ir vėl lavonai guli gatvėj,
Pažįstami veidai visi...

Apnuoginti drašuolių kūnai,
Mušimo žymės ant veidų,
Jiems pagalvė, tik plytos, akmens,
Saujelė kruvinų šiaudų...

Gerasis Dieve, kam tu leidi
Taip savo karžygius kankint,
Krauju aplaistyt sniegą, žemę,
Lavonais jų gatves dabint...

Leiskit pažvelgti paskutinį
Kartą jam į veidą ir akis,
Nebaisūs geležiniai pančiai
Nebaisios kančios, nei mirtis!

Leisk suklupti jiems prie kojų
Ir išbučiuoti jų rankas,
Paklausti jų: - Brangieji broliai,
Kas dabar laisvę mums parneš?..

119. AR TAU NEGAILA GERO DRAUGO

AR tau negaila gero draugo,
Ar ašaros nerieda?
Tyliais saulėlydžiais ramiais,
Kai devynbalsės gieda...

Pavasaris šilkinėj pievoj
Išbarstė jau purienas,
Gérėtis joms, klausyt upelių
Likai tu vienų vienas...

Jie taip ilgėjosi žiedų,
Bet jų jau nesulaukė -
Prakeikta budelio ranka
Gyvybę jam nutraukė,..

Pavasaris kvapniais žiedais
J iervas apdovanojo,
O dabartis mūsų visų
Piktai nusikvatojo...

Kai vieną vakarą gegužės
Su juo užsikalbėjau,
Jis sakė: - Skirs likimas mus ! -
Juokiausiu, netikėjau...

tauras (82)

120. TU PALIKAI Į MUS IŠTIESTOMIS RANKOM

TU palikai į mus ištiestomis rankom
Gyvenimo griuvėsių kryžkely,
Tau svetima ranka akis užspaudė,
Nėr tų, kurie tave karštai mylėj'...

Siūbuokite liūdnai, krantai, kalneliai,
Tegul širdis tiek skausmo nekentės.
Užberkit man akis geltonom smiltim,
Gal ašaros taip gausiai netekės...

Klaikiai sušvilpk ir kauk, beširdi vėjau,
Rašyk jaunystės pumpurus, žiedus,
Ir surakink man amžiams kietai lūpas.
Kad neištartų mylimus vardus...

Bangelė skuba krantą išbučiuoti
Ir gluosniai moja kvapniu vėsumu...
Pasaulis man tiek daug žadėjo laimės
Ir viską pakeitė širdies skausmu...

Ar tu palikti mūsų negalėjai,
Amžiams suvert gyvenimo duris,
Rankas sudėjus vilties kryžium lauksiu,
Gal greit mirtis ir man jas atdarys...

tauras (83)

121. NUTIRPO JAU LEDAI ŠALTIEJI

NUTIRPO jau ledai šaltieji,
Medžiai jau puošias pumpurais,
Per dieną vyturėliai gieda
Ir klykia pempės vakarais...

Nesėsk, sesule, prie langelio,
Kad ir gražiausiais vakarais,
Neklaidžiok akimis po tolį:
Kurio tu lauki - neateis...

Jis neateis šį vakarėlį
Miglotom pievom per rasas,
Jis neatneš žibučių puokštės,
Išrinks be jo kiti visas...

Čiurlens sraunusis upeliukas,
Lieptelį taip baltai nuplaus.
Ateik prie jo tu ašarota,
Gal jis tave paguos, užjaus...

Lakštutė suokia visą naktį,
Tu negirdėjai jos balsų,
Pakeitus šilko kaspinėli
Juodu šydu gelsvų kasų...

Kad būčiau jam padēt galējus,
Būčiau padējus iš širdies,
O kad īstengčiau aš suprasti,
Kas priežastis b r a n g a u s mirties ?.

122. NUVYTO KVAPNIOS CHRIZANTEMOS

NUVYTO kvapnios chrizantemos,
Nusviro jų balti žiedai,
Užbertos smiltim žydrios akys,
Pačiam žydėjime veidai...

Nors jie palaidoti be karsto
Ir kapas jų nekels žiedų,
Sargyba aplankyt neleidžia
Ir pasiskųst širdies skausmu.

Kenték, širdie, tu nusipelnei,
Kad neįspėjai ateities,
Aš gi kartu kovot norėjau
Ir jį užstoti nuo mirties...

Būčiau užstojus jį nuo kulų,
Nuo kardo budelių žiaurių
Ir kankinės vainiką brangų
Nupelnus rožių amžinų...

1946

tauras (85)
pal. lap.

123. DAŽNAI KARTOJA MANO LŪPOS

DAŽNAI kartoja mano lūpos
Taip mielą žodį: - Mama, tu ! -
Bet tu tyli, lyg negirdėtum
Už durų amžiams užvertų...

Mama, ar dar nepailsėjai
Nuo taip nuožmių, žiaurių kančių?
Krūtinė tau dar nesudrėko
Nuo mano ašarų karčių?

Nuo tavo ašarų, našlaite,
Kiečiausios uolos sudrebės,
Bet neprikels mamos iš kapo, -
Ji nepaguos, neprakalbės...

Mamyte, kodėl tavo lūpas
Papuošė laimės šypsena?
Ar taip saldi kančia nuo priešų,
Vardas b a n d i t ū m o t i n a !

O ko toliau, miela mamyte,
Tavęs labiau pasigestai
Pievas, miškus jau išklajojau, -
Sakyk, kada ir kur rasiu?..

tauras (86)

124. KRESNA, KAIP LIEPA, SENA MAMYTE

KRESNA, kaip liepa, sena mamyte,
Balta kaip žiedas obels galvai
Karštai mylėjo ji tautos sūnus,
Kovai dėl laisvės buvo sava.

Blyškų, bet linksmą, malonų veidą
Dažnai sukaustė skausmas žiaurus,
Jinai kiekvieną lankė ant gatvės,
Verkė, lyg būtų tikras sūnus...

Dėlko gi šiandien linksmą, laimingą,
Miela mamyte, - ką nujauti?
Gal jau artėja tėvynei laisvė,
Gal dalia tavo tau nekarti ?

Vėl apsiniaukė šviesi padangė,
Ašaros skausmo temdo akis,
Jau supa mišką tironų gaujos,
Tenai mūsų šeimoms gresia mirtis...

Krūtinėj blaškės širdis, nerimo -
Tave viliojo tie pušynai.
Krauju aplaistei šakas jų, mama, -
Jos tavo kapa puoš amžinai...

tauras (87)

125. ŽAIDĖ MĖNESĖLIS TARP ŠERMUKŠNIO UOGŲ

ŽAIDĖ mėnesėlis tarp šermukšnio uogų,
Tarp karpytų lapų, uogų raudonų.
Prie mergaitės lovos blykčioja žvakelė,
Verkė rudenėlis jos jaunų dienų.

Plaukus gelsvo lino puošė vainikėlis,
Sužeistą krūtinę pridengė ranka...
Jos nekaltą širdį pervėrė du šūviai,
Tai enkavedistams Lietuvos auka...

Ant pūslėtų rankų broliams čeža pančiai,
Ir srovelėms kraujas teka iš galvos.
Brolių surakintą Sibirą išvarė,
Žirgus pabalnotus paėmė jis sau.

Netekai tu brolio, mylimo bernelio,
Vien tik širdies skausmas, lietuvaite, tau!
Pasigirdo šūviai pirmi partizanų
Ir nušvito akys šviesesne viltim...

**126. PO EGLĖS ŠAKOMIS
KUPSTELIS SMĖLIO**

PO eglės šakomis kupstelis smėlio,
Paženklintas mažyčiu kryželiu.
Aplink nedrašiai kelia galvas gėlės,
Visur ramu ir nuostabiai tylu...

Tik vakarais lakštingala atskridus
Užgieda verkiančiu, liūdnu balsu
Arba mėnuo su sidabrinu šydu
Pažvelgia ten pro sluogsni debesų...

Tas kapas mūs drašuolio partizano,
Suklupusio už juodus arimus...
Kartu visi kovojom ir gyvenom,
Dabar tu išėjai, palikęs mus...

Mes prisiekiam, brolau, kovoti drašiai,
Atkeršyti už žuvusius draugus,
Žudiką tavo mes visur surasim,
Teliudija mūs priesaikai dangus!

**127. KOVA. APLINKUI
KRAUJAS, KRAUJAS**

KOVA. Aplinkui kraujas, kraujas
Ir krinta, žūsta milžinai...
Jų vieton stoja pulkas naujas,
Kovoja žūsta ir jisai...

Už Lietuvą kovoja drąsiai,
Už bočių mušasi kapus...
Neduoda jie nukristi dvasiai -
Nuveiks, kaip bočiai, ar pražūsi

Ir žūva už tėvynę, žūva
Vaikai jos, drąsūs milžinai...
Aukoja visa, ką tik myli,
Kad liktų tik laisva jinai!

Bet priešų vis daugiau pribūna
Ir krinta galvos milžinų!
O šaltas kapas slepia kūną,
Ir negirdėt linksmų dainų!

Ir priešai milžinus iškirto,
Ir išteriojo plačius laukus,
O Lietuva kapu pavirto
Ir priglaudė savus vaikus...

tauras (90)

**128. GELSVAS, BLYŠKUS LAPAS
KRINTA NUO KLEVŲ**

GELSVAS, blyškus lapas krenta nuo klevų,
Ilgu be gimtinių, ilgu be savų...
Ir klaidžiais takeliais, pagiriais tamsiais
Sūnūs partizanai tėviškėn pareina...

Vakara šį gūdų šuo gailiai sukauks...
Prie atkeltų vartų motina nelauks...
Jūs jieškosit vargšės - ji kapuos gulės...
O neradę, klupsit ant rudens žolės...

129. VAKARAS TINGIAI SUTEMO

VAKARAS tingiai sutemo,
Dangų nudažė rausvai,
Regiu aš išvežtą mamą,
Kur skausmas jai širdį pažeis.

Vakaras alpo giružėj,
Vieškelio kryžiai svyruos,
Laukia sūnelis mamučės,
O ji ten... Uralo kalnuos...

Vakaras ėmė raudoti,
Rožės mirgėjo rasa,
Grįžki, brangiausioji mama,
Kam palikai tu manei

130. NEVERKIT, SESĖS, SAVO BROLIŲ

NEVERKIT, sesės, savo brolių,
Nors jų akis mirtis palies,
Ir jie jau neparneš karolių
Iš juodo Sibiro šalies...

Iš tos šalies, kur vysta gėlės
Ir gęsta kiekviena daina,
Kur ašarų prigėręs smėlis
Ir dreba žemė alkana...

Sesutę meiliai apkabinęs
Ir nuraminęs palikai...
Mums laisvę iškovot žadėjęs,
Peranksti mirtį sutikai...

Verkia rugelis ir vosilkos,
Jų verksmas aidi pašiliais.
Sugavę budeliai žiaurieji
Sugrižt į tėviškę neleis...

131. MIŠKE TARP ŽALIŲ SVYRUOKLIŲ BERŽŲ

MIŠKE tarp žalių svyruoklių beržų,
Kurie rymo tenai jau nuo seno,
Supiltas naujai smėlio kapas
Jaunučio šalies partizano...

Daugel vargo, kovojo ir žuvo,
Savo brangiai tėvynei padėjo,
Tikras ainis prabočių jis buvo,
Pilnas meilės, vilčių ir idėjų!

Pikto priešo kulka jį pakirto,
Nesulaukęs aušra kol sušvis,
Jis be žodžių, kaip ažuolas, virto
Ir užmerkė žydriąsias akis...

Nelaimingojo mirtį tematė
Tik mėnulis ir priešai pikti,
Be kryželio jam kapą supylė,
Tau žmonės pikti, svetimi...

Nei tėvas, mama, mielos sesės
Neateis šiuo smėlėtu taku,
Ašarom kapo nelaistys mergelė, -
Ji nežino, kad ilsies čia tu...

Vien tik miško raibieji paukšteliai
Savo kuklias daineles čiulbės...
Ir Lietuvos gražusis jaunimas
Amžinai tavo vardą minės...

132. AR APLANKEI, SŪNAU, TĒVELI

AR aplankei sūnau, tēveli,
Ar jam rankas išbučiavai,
Ar padēkojai motinēlei
Už visa, kā iš jos gavai?

Sūnau, gal tau širdis nujuto,
Kad tu toks liūdnas išėjai,
Juk tu gyvenimui - ne mirčiai -
Palaimā iš mamos gavai!

Mama pro ašaras kalbėjo: -
Sūnau palaimos tau žodžius... -
Nei tu, nei ji to neatspėjo,
Kad paskutinis kartas bus...

Kodėl taip ilgai ašarotus
Sesučių skruostus bučiavai?
Ar atsiprašei tu savo brolių,
Jei kuo užgavęs jį buvai?

Palikai mamą prie ratelio
Beverpiančią gelsvus linus, -
Tu nežinojai, kad šiandieną
Rusų kankinama ji bus!..

Nepins daugiau maldų jos lūpos,
Neglaus tavęs ji prie širdies,
Užmigdė amžiams jos krūtinę,
Tau laimint rankos nebeties...

Nepapuoštas štai mamos kapas,
O tu bastaisi po miškus...
Namiškiai gi badauja, šąla,
Išvežti Sibiro kraštuos...

133. NEVERKI, MAMA, NERAUDOKI

NEVERKI, mama, neraudoki
Ir ašarų neliek gailių!
Tikėk, ateis laikai kitoki,
Iš naujo kelsis Lietuva...

Neverki, kad kovot išėjom,
Neverk palikus namuose,
Greit tėviškėj skambės vėl dainos,
Laisvai trispalvė plevėsuos!

Neverk, palikusi be žado,
Jei aš negrišiu pas tave...
Tikėk, kad sūnus laimę rado
Laisvosios tėviškės kape...

Neverki, kad nebus artojų,
Už mus visus darbai kalbės...
Ir naktį, perlais aprasoję,
Mediniai kryžiai pakeliais...

134. VIENUMOJ GEGUŽĖS

VIENUMOJ gegužės sveikini tu rytą,
Vienumoj, tarp rožių, šilo ošime...
Ko liūdnai dainuoji vakarais liepsnotais,
Savo liūdnoj dainoj kam mini mane?..

Atsimink, mergaite, tą praleistą laiką,
Kai pas tave ėjau sodo takeliu
Ir tavo širdelė vien mane mylėjo,
Ir tu negalvojai, kad meilė pražus...

Bet atėjo laikas ir jau reikia skirtis,
Nes žiaurus likimas nedavė mylėt -
Reikia iškelti į miškus tamsiuosius
Ir ten gyvenimą reikia palydėt...

Man supylė kapą tarp augštųjų medžių
Ir guliu be karsto žemelėj šaltoj,
Nebebus pasaulis niekad man mielas
Ir jau tavo akys manęs nevilios...

Ateik, mylimoji, tu prie mano kapo,
Ant jo prisodinki daug gražių gėlių,
Tai tu prisiminki tą praleistą laiką,
Kai pas tave ėjau sodo takeliu...

llkd 18 ir 33
tauras 44 (97)

135. MENU TAVE, TĒVYNE

MENU tave, tēvyne,
Gimtuosius klonelius,
Išbalusius, varškėtus
Vyšnelių sodelius...

Menu plačius dirvonus,
Kur dirba lietuvis,
Kur virš galvų čirena
Padangėj vyturys...

Menu, kaip ten sužydi
Melsvi linų žiedai,
Ak, tēviškėle brangi,
Kur dingo tie laikai!..

Dabar esu Uraluos
Tik vargšas, tremtinys, -
Svajonės mano krypsta,
Kur gieda vyturys...

O mano akys mato
Pakrypusias lūšnas
Ir ilgus, nederlingus
Kolchozų dirvonus...

tauras (98)

136. AUGO LIEPA ŠALIA KELIO

AUGO liepa šalia kelio,
Obelis daržely,
Gailiai verkė mergužėlė
Mylimo bernelio...

- Nesugrįš, - lingavo liepa, -
Tavo išsvajotas,
Šalia miško jo kapelis
Augštas, samanotas!..

Obelis baltais žiedeliais
Apibarstė kapą,
Karžygiui lakštingalėlė
Kažką tyliai šneka...

Neateis pas motinėlą
Vakarais sūnelis,
Žuvo jis, kai saulė leidos,
Ilsisi žemeleji...

137. SUDIEV, MERGAITE MYLIMOJI

SUDIEV, mergaite mylimoji,
Į žygi šaukia vadas mus, -
Tėvynės ginti mes išėjoram
Ir laisva tėviškė greit bus...

Tu laistyk rūtą ir leliją,
Ir raudonuosius jurginus...,
O mes į kovą, nes šalyje
Piktasis rusas smaugia mus...

O kai saulutė dings beržyne
Ir žvaigždė vakarinė švies,
Atminki brolių, kurs tėvynei
Jaunos krūtinės kraują lies...

Ir kada rytmetį saulėtą
Varnėnas švilpaus tarp šakų,
Tavos dainelės sužavėtas,
Žinok, mergaite, aš šneku:

Aš pasakysiu tau tą vietą,
Kurią paskyrė man draugai:
Tu pasodink ant kapo mėtų,
Bijūnais papuoški jį margais...

Jauni žiedeliai mano kapa
Kas vakarėlis pabučiuos,
Giesmė lakštutės ten tarp lapų
Mane per amžius vis liūliuos...

tauras (100)

138. PER ŽYDRYŅĘ EŽERĖLIO

PER žydrynę ežerėlio
Mėnesėlis rieda,
Krinta ašara sidabro
Ant gegužės žiedo...

Vyto žiedas ir nukrito
Patvory darželio...
Vai pridėjo tėviškėlėj
Daug naujų kryželių...

Kryžius naujas balto medžio,
Šalia jo - kupstelis...
Juoda žemė sunkiai slegia
Mylimą berneli...

Netiek žemė sunkiai slegia,
Kiek sesulių raudos...
Tu neklausk!, gegutėle,
Ko man širdį skauda...

Įsibrovė į darželį
Vyrai neprašyti...
Mylimą prašiau bernelį,
Kad juos lauk varytų...

Ir pritvino marios kraujo,
Šaltinėliais sruvo...
Už tėvynę ir darželį
Kovėsi lietuvis...

Zvimbė kulkos kaip bitelės,
Zvimbė, skaudžiai gėlė...
Kraujas dažė žalia žolę
Mano tėviškėlės...

Krito kraujo šviežias lašas
Vidury darželio
Ir išdygo tankumyne
Vienišas kryželis...

139. ŠNIOKŠČIA SRAUNIOS UPĖS

ŠNIOKŠČIA sraunios upės, ašarom patvinę,
Kur ištyško kraujas - stiebiasi rugys...
Motiną išvežęs, tėvą nukankinęs,
Nesiliauja siautęs Kremliaus kraugerys...

Žemę tvindo kraujas, laisto marga žiedą
Ir žemyn nubėga stiebeliu žaliu...
Motinai per veidą ašara nurieda:
Kovoje neteko ji vaikų kelių...

Tave spjaudo, spardo, gatvėse paguldo,
Tave uoliai slepia priemiesčio griovy...
Vyturėliui giesmę rytmetinę čiulbant,
Dar lašelio kraujo jieško jis tavy...

Kaiburėliai žemių ir mediniai kryžiai
Tau nubarstė kūną, Lietuva mana!
Bet gyvent ar žūti sūnūs pasiryžo,
Kraujo, siaubo, smurto tau, šalie, gana!

Nedejuok, tėvyne, neparodyk skundo:
Amžiais vargus kentus - vienąkart gana!
Grioviuose, brūzgynuos karžygiai vėl bunda:
Iš kupstelių kyla rytmečio diena!

Plauks iš rūko kryžiai tėviškės eglynuos,
Rasoje paskendę mėlyni šilai...
Bus sunku tikėti, Lietuva tėvyne,
Kad iš kraujo jūros tu gyvent kilai!

Susiburs į gretą sūnūs nuo Kybartų,
Juoksis šviesiaplaukis Prienšilio sūnus...
Kas, kad juoda žemė pridengė juos kartą,
Dirbti, kurt, laimėti jie ir vėl išbus!

Žemė krauju soti kels į saulę diegą,
Uosis plačiašakis vėl išskleis lapus...
Jūs amžiams žuvot - jūs pailsę miegat
Ir kiekviena žingsni seksit, broliai, mus.

AŠ NEŽINAU, KO TU ILGIESI

140. ATLEISK MAN, MIELAS PARTIZANE

ATLEISK man, mielas partizane,
Aš nežinau, kas tu esi!
Buvau aš nekukli, išdykus:
Perdaug linksma, perdaug draši.

Vieni - žemelės artojėliai,
Delnai pūslėti, nudirbti,
Kiti - studentai, gimnazistai,
Bet uniforma ta pati...

Aš nežinau, ko tu ilgiesi,
Neužmiršuoles kam renki?
Veido jaunystė, grožis spindi,
Bet gi dalia... labai sunki...

Nėra čia rožių purpurinių,
Puikių fontanų trykstančių,
Tiktai gaili rasa, žiogeliai
Ir daug širdžių jus mylinčių...

Basa, jau išsipynę kasos,
Atbėgdavau, gal tu pykai?..
Jūs dainos man jėgų daug teikė,
Daug poilsio saldaus - juokai...

tauras (103)

141. NERINKDAVAU PAVASARĮ ŽIBUČIŲ

NERINKDAVAU pavasarį žibučių,
Nebučiavau jų mėlynų žiedų,
Nepyniau niekam ilgesio dainelių,
Nesiilgėjau niekieno akių...

Neskindavau baltų jievų žiedelių,
Kvapnių alyvų, jazminų šakų,
Netaip mylėjau pumpurus lelijų,
Nesiilgėjau rūko ant laukų...

Nemėgdavau braidyt rasotom pievom,
Ramunių skint, braidyt avižų:
Vėjeliui pučiant, kuždasi jos tyliai,
Žiogeliai čirškia - dieviškai gražu...

Nemaldavau saulutę greičiau leistis,
Slėpt savo veidą už augštų kalnų,
Nesidžiaugiau saulėlydziais auksiniais,
Nesiklausiau lakštingalų dainų...

Nelaukdavau saulėtekių ugningų,
Kurie kalvas nudažo raudonai...
Medžius šarmotus, stogus samanotus -
Tokių vaizdų dabar ilgiuos dažnai...

Praeitis mano - tai žydri mėlynė,
Kurios netemdė taškas nei šešėlis.
Paveręs širdį, pagrobei ramybę,
Melsvos beribės pirmas debesėli!

142. PASIPUOŠĖ JAU SODAI

PASIPUOŠĖ jau sodai
Šermukšniais raudonais,
Lyg rūtos garbanotos,
Žalioja Žeimenai...

Šalna, lyg brangiais perlais,
Išgražinti laukai;
Tyliai be vėjo draikos
Balti, lengvi šilakai...

Nusviro rausvos astros,
Jurginiai po langais,
Naktis mane kankina
Baisiais juodais sapnais...

Mačiau, tau rusai smogė
Krūtinėn su kardu,
Tu suklikai iš skausmo,
Šaukei mane vardu...

Pabučiavau tau kaktą:
Šalta ji, kruvina...
Mano širdis tau meilės,
Karžygi, kupina!

Atnešęs iš stovyklos
Kelius žalius lapus:
Atminki, jei nueisiu
Aš greitai į kapus...

Paspaudęs dešnę mano,
"Sudievu!" pasakei,
Juokeisi, kai dėkojau
Už tai, kad atlankei.

Tu nuejai skubotai
Rūku dengtais laukais,
Aš pažvelgiau į mišką,
Jis padvelkė kapais...

Ilgai akim lydėjau,
Išnykai miglose,
Širdis skausme paskendo,
Baisiose kančiose...

Pirmasis iš rinktinių
Būrelio yra jis...
Ar drįs mirtis nutildyt
Man jį ? Užmerkt akis ?

Niūniuos lopšinę tau pušynas
Ir paupio rugeliai...
Rasa plaus veidą ir gaivins,
Verks kryžkely berželiai...

Jeigu sumerksi tu akis,
Ilgai, ilgai gedėsiu...
Krantė suradus kapą, tau
Liūdnas dainas sudėsiu.

143. JIS ILGISI PAVASARIO ŽIBUČIŲ

JIS ilgisi pavasario žibučių,
Neužmirštuolės mėlynų žiedų,
O mano širdį ilgesys kankina:
Aš nematau tų mylimų veidų...

Nurimk, širdie, išdeginai krūtinę,
Išsekinai man juodas akis,
Tu atėmei maniškį skardų juoką, -
Lauktasis grįš, bet manęs nepažins...

O gal negrįš, gal aš tik susapnuosiu,
Kad jis dejuoja sužeista širdim,
Ir net tada pasiekt jo negalėsiu,
Kada gyvybė grumsis su mirtim...

Ak, nesijuoki, mielas mėnesėli,
Juk tu žinai, kad vėl žydės žiedai...
Aš mylimą surasiu kapuose
Ir mūs ten nieks neatskirs jau amžinai...

Dings ilgesys ilgai mane kankinęs,
Lūpas papuoš man skaidri šypsena:
Su švintančio pavasario žibutėm
Ir laisvė grįš su vyturio daina...

Mums vakarais palangēm čirkš žiogeliai,
Suoš lopšinę saldžią jovarai,
Obels žiedais kvėpēs brangi tėvynė,
Ji bus laisva... Laisvai... ar tu žinai ?

Ar dar ilgai rymosiu prie vartelių ?
O gal pas mane greitai ateisi ?
Ir taip senai, ar atmeni, žadėta
Kvapių alyvų puokštę atneši?..

**144. SUGRĮŽK, KARY TU
MANO LAUKIAMASIS**

SUGRĮŽK, kary, tu mano laukiamasis,
Į tėviškę, Į gimtinius namus!..
Pasiklausyk skardaus gegutės juoko
Ir aplankyki žydinčius sodus...

Tavo palangėj jau pražydo jievos,
Kvapnių konvalijų pilni takai...
Ir baltos vyšnios pakely tau moja:
Sugrįžk, sugrįžk, atleisk, jei supykai...

Išsiskleidė rakteliai margoj pievoj,
Tik kažkodėl nežydi jazminai...
Jie tyliai kuždasi ir vis tavęs dar laukia...
Atmink, jų man priskinti daug tu ketinai...

Belaukdama suskyniau gėlių puokštę,
Sakiau sugrįžus dovanosiu tau...
Nuvytę jos ir kvapo nebeteko,
O aš tavęs kely... vis nematau...

145. AR TU NEPASILGAI
ŽYDINČIŲ VYŠNAIČIŲ

AR tu nepasiilgai žydinčių vyšnaičių,
Ar tau nenuobodu gilumoj miškų ?
Argi nepasilgai tėviškės bakūžės?
Argi tu pasilsiš ten, ant samanų ?..

O mane beširdis ilgesys kankina
Pamatyti tavo mėlynas akis
Ir išgirst nors kartą, gal ir paskutinį
"Myliu", kurį tavo lūpos pasakys...

Išsirpusiom vyšniom, kvepiančiom avietėm
Pakelės nuraudo vieškelį plačių,
Sužydėjo pievos, šilkiniai lineliai,
Ir nusviro varpos gintaro kviečių...

O gal užmiršai tu ir atminti nenori,
Sugrįžk, pasakyki viską iš tiesų...
Tada pasitrauksiu tyliai tau iš tako,
Tiktai pasakysiu paskutini "su!"...

146. TU NEUŽMIRŠK GĖLĖTO KAIMO

TU neužmiršk gėlėto kaimo,
Apsupto šilų vainiku,
Man be tavęs nuobodžios dienos,
Be tavęs vakarais nyku...

Mano širdis jau iškankinta
Sielvarto, ilgesio, skausmų,
Bet prisiminsiu nusijuokti
Laimingo kūdikio juoku...

Nemiela deganti aušrinė,
Žarom pražydę vakarai...
Svaigiose vakaro unksmėse
Nepailsi širdies jausmai...

Skinu puošniausius astrų žiedus
Ir neužmirštuolių puikių,
Bet niekas man atstot negali
Tavo viliojančių akių...

Pririnksiu tau žiedų rasotų
Iš upeliuko pakraščiu,
Žiedų taurelėse tu rasi
Giedrių gyvenimo vilčių...

Švelniam mėnulio plaukime
Aš tavo vardą išskaičiau;
Tu privertei žiedus žydėt,
Laimę tavo juoke mačiau...

Kokios laimingos yr lelijos
Laukuose, po baisios audros,
Ir po lietaus padangės žydrios,
Žydresnės, negu visados...

Gal greit nutils garsai trimitų,
Į kovą raginę tave...
Ateik tu, rugiagėlėm žydint,
Kai bus laisva mūs Lietuva!

147. MENU, KAI VAKAR TAMSIĄ NAKTĮ

MENU, kai vakar tamsią naktį
Mirgėjo žvaigždės danguje...
Po kojom baltutėlis sniegas,
Audra didžiausia širdyje...

Tą naktį palikai tu sodžių,
Mamytę, tėtį ir namus...
Ir apsakyti trūksta žodžių,
Kaip kelias šis tau bus sunkus...

Bet tu ryžais kovot, laimėti,
Žūt nebijai, visad drąsus...
Nors daugel tektų iškentėti,
Prisiekei būt kovoje narsus...

Prispaudei ginklą prie krūtinės,
Jis tavo meilė ir viltis!
Tarsi gal kartą paskutinį
Matau tavo liūdnas akis...

Tikiu, sugrįši gražų rytą,
Nors dar dabar juoda naktis...
Neužmiršk tu tos, ką tave myli -
Juk mums priklauso ateitis...

tauras (110)

148. AUDRINGĄ, TAMSIĄ GRUODŽIO NAKTĮ

AUDRINGĄ, tamsią gruodžio naktį,
Kai siuto vėjai laukuose,
Žygiavo tyliai partizanai,
Nešdami laisvę širdyse.

Ant pečių kabo automatai,
O širdyje plieno drąsa
Ir melsvos akys mergužėlės
Lydėjo žygy visada.

Saulutė leidžias vakaruose,
Mėnulis teka danguje,
Ir skaisčios akys mergužėlės
Daugiau jau nematys tavęs.

Prie kapo auga augštos eglės
Ir liūdi medžiai vien tik ten,
Žaliam miške, prie balto beržo
Jo kapą puošia mylima.

Ilsėkis amžiais, partizane,
Nežinomas tu mums, kary,
Minės tave brangi tėvynė,
Kai laisvė švis šaly.

llkd 32
tauras 41 (111)

149. MELSVAME TOLY AKYS LŪŽTA

MELSVAME toly akys lūžta,
O širdis blaškos nerami,
Kada sugriš į mano lūšną
Audringi džiaugsmo sūkuriai?..

Menu, kaip tąsyk jis išėjo,
Klevai pravirko už langų...
Tu neklausysi švelnaus vėjo
Užburtų pasakų žiaurių...

Nebešlamės prie uosio vartų
Jazmino džiaugsmas paslapčia,
Tu palikai man skausmą kartų,
Kad nebegriši pas mane...

Paliko verkiančios palangės
Ir ilgesio širdis pilna...
Tai kas iš to, brangus, kad lauksiu,
Jei nesugriš! pas mane?..

**150. NEBELAUK, MERGAITE,
NERYMOK PRIE VARTŲ**

NEBELAUK, mergaite, nerymok prie vartų,
Aš jau neateisiu linksmas takeliu:
Išėjau kovoti už gimtinę mielą,
Išėjau užstoti, kas yra brangu...

Palikau aš tave liūdinčią prie gonkų...
Sakiau - partizanų būti yr kilnu!
Mūsų tikslas vienas - mirti ar gyventi,
Bet gyventi laisvėj, be priešų "draugų"...

Tyliai meldžias kryžiai pakelėse, kaime,
Tyliai beržai ošia tėviškės sode,
Bet sakyk, sesute, kodėl tu nuliūdus ?
Gal pagailo brolio vargstančio miške ?

Patikėk, mieloji, kad jau saulė teka
Ir kad mūsų dienos slenka vis linksmiau...
Tu vis neliūdėki, o tik kantriai lauki -
Sužibės tėvynei laisvės žiburiai...

Jeigu brolis žūsta, tu jo neužmirški,
Siųski karštą maldą prie augšto dangaus...
Mūsų priešų dienos neilgam beliko,
Greitai mūs tėvynėj jie neviešpataus...

O kada sugrįšiu aš į gimtą sodžių
Ir laisva lakštutė sučiulbės linksmiau...
Dabar reikia laukti, o diena nuobodi, -
Kad jos skristų - lėktų už kulkas greičiau...

Mylima mergaite, prie beržų žaliųjų
Nekalbėk man meilės žodžių tu gražių, -
Jeigu aš negrįšiu, tegul kitas lanko
Ir teskamba dainos tėviškėj laisvoj...

151. TAVO MELSVŲ AKUČIŲ

TAVO melsvų akučių
Į tolių žvilgsnis veržias,
Ten prie melsvų žibučių,
Kur svyra kasos beržo...

Ten mylimas tavasis
Išėjo gint tėvynę,
Kai mūs teises šventąsias
Barbarai kojom mynė...

Tu ašarom nelaistyk
Žiedų neužmaršuolių,
Saulėleidžio pašvaistėj
Nuliūdusi gražuolei..

Kai rymai šalia tako
Svajonėj slėpiningoj,
Vilties žvaigždutė teka
Tau ateities laimingos...

Kada prie tavo lango
Žiedus praskleis jurginai,
Atmink, sesute brangi,
Kad bus laisva tėvynė...

Ir mylimojo žvilgsnis
Tau ilgesį nutildys,
Ir bučiny svaionių
Tikrovėj išsipildys...

152. KAM NUSVIRO GALVA ANT KRŪTINĒS

KAM nusviro galva ant krūtinēs ?
Kodēl ašaros rieda slapčia?
Ar negaila jums tēviškēs gluosnių,
Kad palikę išējot nakčia...

Ko negrižta tos dienos laimingos ?
Kur pradingo linksma šypsena?
Kodēl gluosniai liūdni vis siūbuoja,
Skausmas liejas kartu su daina?..

Kai mes ējom pro tēviškēs gluosnius,
Šakos sviro ant žemēs žemai...
Atsigrēžē iš tolo jiems mojom -
Jei nežūsīm, sugrišīm linksmi...

Ūžia vējai ir audros rūstauja,
Nepageltusius drasko lapus...
Dunda šūviai po visā šalelē,
Ramus veidas sutinka kapus...

153. TIEK DAUG GRAŽUOLIŲ VYRŲ PAŽINOJAU

TIEK daug gražuolių vyrų pažinojau:
Augštų, lieknų, dirbtinėm garbanom...
Turtingi jie, romanų prisiskaitę,
Prancūziškų manierų su panom...

Aš nemylėjau jų, nors jie saldžiai kvepėjo.
Pabėgo jie visi su vokiečiais... basi...
Aš pažinau lietuvi partizaną,
Manau, brangieji, žinot jų visi!

Girdėjau dainą plaukiančią iš šilo,
Ji supinta iš laisvės ilgesių...
Kovotojau, neklausk, kodėl dažnai aš
Droviuosi pasakyti, kad aš tave myliu...

Toji daina nepaprastai skambėjo,
Kartojo ją pašlaitės ir miškai...
Atrodė, kad dainuoja visa žemė -
Kalnai, upeliai ir žali laukai...

Vėjelis jų šukuos, rasa jis veidą prausis,
O sesės ji supras ir nuoširdžiai užjaus...
Tvirti kaip ąžuolai, tvirti kaip plienas -
Jų dvasios amžiais niekas nepalauš...

Jie drašumu praeis didvyrių kelią,
Jiems Visagalis tiek jėgų suteiks...
Jie dvasios milžinai žaliųjų girių,
Laisvi jie nori būti - ne vergai!

154. NUVARGĖS IR SULYTRAS ATEIK TU PAS MANE

NUVARGĖS Ir sulytras ateik tu pas mane,
Aš tave paskandinsiu kvapių žiedų tvane...
Ar tau dar nepabodo tie ošiantys šilai,
Ar gal mergaitę kitą, brangusis, pamilai?

Tu paklausk radastus ir krūmus jazminių,
Užmik ant mano kelių sapnuot saldžių sapnų...
Naktis, palaidas vėjas - nieks žingsnių
negirdės,
Ateik tu, prisiglauski prie mylinčios širdies!

Žinau, esi nuvargęs, ilsėjais taip trumpai,
Bet renkis į kelionę, nes švinta jau rytai...
Ir tyliai man pasakęs: - Sudiev, geros kloties! -
Tu tiktai per stebuklą ten išvengei mirties...

Aš suklupau po kryžium ir laimės tau meldžiau,
Už lango stovi priešai ir šūvius jų girdžiu...
Slypėjo jie radastuos ir laukė, kol prašvis,
Bet Apvaizda užtemdė prakeiktas jų akis...

Dainų mūs lyg nebūta, vien keiksmą jų girdžiu,
Siunti jiems "labą rytą" kulkosvaidžio vamzdžiu!
Jokios pasaulio kančios manęs neatbaugins:
Žinau, kad mano mielas nuo priešo atsiggins...

tauras (117)

155. KAS, KAD RAUSTA BERŽO LAPAS

KAS, kad rausta beržo lapas,
Purvynelį kloja?
Ir nuvytę, išdraskyti
Šilo uogienojai...

Neparnešiu tau žibučių,
Sese mėlynake,
Nei ramunių, kurios laimę
Tau vienai pasakė...

Netikėk ramunės žiedui: -
Myli ar nemyli ? -
Aš vistiek pabelsiu langą
Kas naktelę tylią...

Išsiilgau aš, mergaite,
Mėlynų akučių!..
Tavo dainą neša vėjas,
Kai nuo kaimo pučia...

Neša vėjas tavo balsą
Ir dainužę tavo,
Kur su broliais jaunimėly
Kitados dainavom...

Neparnešiu tau žibučių,
Sese mėlynake,
Nes šįvakar išžygiuojam -
Vadas taip įsakė...

156. TU BUVAI IŠDYKUS

TU buvai išdykus
Vienkiemio mergaitė,
Kai prie tavo vartų
Žvaigždeles mes skaitėm...

Nubridau per pievas
Spindinčiom pašlaitėm,
Tu prašei pabūti: -
Ne visas suskaitėm! -

Patikėk, mergaite,
Neskaičiuok žvaigždučių,
Aš buvau atėjęs
Vakara rugpjūčio...

Kiekviena žvaigždėlė
Turi savo kelią:
Vai neklausk, ar grįšiu,
Vienkiemio mergele!

Kad vėjelis savo
Sparnus dovanotų,
Laisvą valandėlę
Pas tave plasnočiau!

Bet palauk, mergaite,
Greit pasimatysim,
Žvaigždeles padangių
Visas suskaitysimi..

Po tėvynę siaučia
Rūstūs rytų vėjai,
Peranksti, mergaite,
Mane pamylėjai...

**157. TU NELAUK, NESVAJOK
APIE MYLIMĄ, SESE**

TU nelauk, nesvajok apie mylimą, sese,
Jis kovoj ir kelionėj vis pirmu tik bus!
Apie žygius tau jo praneš vėjas,
Kai nuo girių plačiųjų papūs...

Tu nelauk, sese, gintarų nei aukso,
Šilkų skarą jis tau neatneš!
Tik gėlių, tik gėlių margažiedžių
Tau iš miško atsiųs jis marias...

Prie vartelių naktis mėnesienų
Prarymojai tu vis laukdama...
Patikėk, ne vien meilės tavosios,
Ir laisvužės širdis alkana...

158. ANT RANKŲ PLIENO PANČIAI ČEŽA

ANT rankų plieno pančiai čeža,
Ant durų užraktai tvirti:
Už ką, už ką mums tie retežiai,
Už ką grasinama mirtim?

Ar kaltas aš, kad pamylėjau
Laukus ir slėnius Lietuvos ?
Kad man patinka pietų vėjai
Karpytuos lapuose klevų ?

Bet veltui plieno pančiai čeža,
Veltui grasinimai mirtim,
Tai kas, kad mūsų jėgos mažos,
Bet išvadavimas arti...

Ir vėl augštai iškils trispalvė,
Skambės garbė laisvos tautos
Ir girios, lankos, slėniai, kalvos
Vėl laisvės aidą atkartos...

1946

tauras (121)
Pal. lap.

159. KUR PASUKTI, BE KELIO, BE TAKO

KUR pasukti be kelio, be tako, -
Kietas gruodas, bežvaigždė naktis...
Čeža lapai pageltę, be kraujo,
Iš visur žvelgia baimė, mirtis...

Ką ten sūpuoja vėjai išėlę,
Ko ten švilpauja vėtros gūdžiai ?
Stūkso kartuvės juodos, pakrypę,
Saugo kūnus jose žmogžudžiai...

Dar toliau klūpo kryžiai prie kelio,
Klykia gervės bailiai prie vandens,
Kas prikels, kas prikels iš po kryžiaus
Tave, Lietuva, vėtroj rudens...

Ir kur eisi, kur žvelgsi - aplinkui
Vien kapus ir griuvėsius matai,
Rodos, dienos pailsę sulinko
Po našta svetimųjų nūnai...

O nešvinta saulėtekio rytas,
Nors juodoji naktis taip baisi,
Tik po sodžius, plėšikų išmintus,
Skamba dainos: - Greit būsim laisvi! -

Vēl jēgu iš kažkur atsiranda,
Vēl tikēti imi viltimi,
Jei artojas kovot nepailso -
Laimēsīm... pirmyn su viltimi!..

160. O KRUVINOS ŽAIZDOS TĒVYNĒS

O KRUVINOS žaizdos tēvynēs
Ar tūkstančiais metų pagis ?
Mačiau, kai rankas surakinę,
Juos varēsi rusai tardyt.

Girdējau ir klyksmā begalī,
Ir smūgius ant broliu pečiū -
O plēšē jiems širdī ir valiā...
Už kā tiek mūs tautai kančiū?..

Mačiau, kai išniekintus brolius
Ir išrengtus vilko gatve,
Už tai, kad jie savanoriais
Išējo tautai laisvės parnešt.

Buvau ten, kur budi pušelēs,
Kur kalinio pūsta dalia.
Augščiausis, greičiau vesk mūs šalī
Ī ryta, kur kelsis aušrai

O vieškeli, baltas bedali,
Kada grīš pulkai tremtiniū?
Bet šandien, neverkit, berželiai,
Prie kapo tēvynēs sūnū.

Šiandieną sugauskite, girios,
Ir trenkit perkūnu, žaibai!
O tu, kurs išduodi tėvynę,
Prakeiktas būk jos amžinai!

161. NAKTIS, ŽAIBAI PADANGĘ PLĖŠO

NAKTIS, žaibai padangę plėšo
Ir vagia byrančias žvaigždes.
Be žiburio kas kelią tiesų
Suras ir laisvę juo parneš ?..

Vaidenas man nakty siaubingoj,
Lyg rauda kūdikis slapčia,
Lyg skyla žemė, kelias vėlės,
Užgęsta mėnesio delčia...

Klaupiuos, nors nieko nematyti, -
Kur žemė, kur dangtis - tamsu,
Bet aš žinau, už tų tamsybių
Ir saulės spindulių gausu!

Ir tas tikėjimas galingas
Ižiebia žiburį širdin.
Keliuos. Atstatęs veidą vėjams,
Veržiuos pirmyn, pirmyn, pirmyn...

Žiūrėk, ten kartuvės sūpuoja
Bejėgi kūną neramiai...
Ant gatvės sumesti lavonai
Sugniaužę kumštis mirtinai...

Ten pilkas mūras, šalto rūsio
Užpintos akys geležim,
Ir seka jos niauriai kiekviena,
Kas daužos geliančia širdim...

Bet netikiu, kad pūst prieš vėją
Kvailystė didelė tiktai, -
Pažvelk į sakalus padangėj,
Virš vėtrų kylančius augštai...

Juk priešui lieka vienas kūnas;
Tik jį išniekina žiauriai,
Bet dvasios niekad nepaliesit
Ir nesupurvins it bjauriai!

Atminki knygnešius... Kudirka...
Vileiši... protėvius narsius
Ir nepalūši vėtroms siaučiant,
Prikeldams darbus jų garsius.

Ne, nevergaut mes čia atėjom,
Ir savo žemėj - mes arai!
Einu, nors veidą plaka vėjai,
Ir naktį šaukdamas skardžiai:

Pabuskit, pavergtieji broliai!
Tėvynė - sakalo dangus!
Keliai į laisvę mūsų tiesūs,
Nes priešo dievas tik žmogus...

162. ATĖJO VAKARAS Į GIRIĄ

ATĖJO vakaras į girią,
Atėjo ilgesys pas mus,
Berželių šakos prasiskyrė
Ir pūtė vėjas nuo namų.

Prie laužo sėdi laisvės broliai,
Akis išmeigę į liepsnas;
Tai vėl prasmego girių toliuos
Kovų ir nerimo diena.

Pašoka kibirkštys, žėruoja
Ir dingsta tamsoje augštai,
Liūdnai, lyg miškas, uždainuoja
Pavargę nuo kovų draugai.

Plevenk, plevenk, miela liepsnele,
Ir su mumis drauge dainuok:
Į laisvę veda mūsų kelias,
Į saulės kupinas dienas.

Miškų tankmėj sumigo žvėrys,
Sumigo paukščiai ant šakų;
Tik mūsų akys liepsnom žėri,
Širdis tik ilgisi audrų.

Atėjo vakaras į girią,
Veidai užsidegė ugnim;
Šviesa tamsoj sau kelią skyrė,
Drąsiai mes žvelgiam ateitin.

163. VERKIA BERŽELIS JUODAM ARIME

VERKIA berželis juodam arime,
Nakties šešėliai driekias laukais,
Jauna sesulė prie lango rymo,
Išleidus brolių su sakalais.

Pavargo akys, sustingo lūpos,
Didelis skausmas josios širdy,
Ji prieš kryželį per naktį klūpo,
Kad jis nežūtų baisiam mūšy.

Enkavedistai žiauriai juos puola,
Sibiro meškos plėšos nagais,
Bet partizanai ramūs, lyg uolos,
Be baimės kloja priešą šimtais.

Mylimas grįžo, kai brėško rytas,
Rausva pašvaiste švito dangus,
Išblyškęs veidas, akys įkrite,
Lemiamas žygis buvo sunkus.

Jis tylutėliai pabeldžia langą,
Sako: - Sesule, būsim laisvi!
Už tavo meilę, tėviškę brangią
Primesta kova nėra baisi!..

alantas 2

164. IŠ MIŠKŲ, KAIMŲ IR MIESTŲ

Iš miškų, kaimų ir miestų
Minios renkasi pulkais,
Kad mums amžiais laisvė šviestų
Kad nemirtume vergais!

Ir sustos prie vyro vyras,
Moterys, vaikai kovos!
Sudrebės laukai ir girios,
Kai eis ginti Lietuvos!.,

Už kiekvieną kraujo lašą,
Už sudegintus namus,
Partizanai mirtį neša,
Kloja budelių šimtus!

Kils, kaip žiedas doobilėlio,
Nepriklausoma šalis -
Užgis žaizdos pamažėle,
Vėl gyvenimas nušvis!..

165. NEPARNEŠIU ŽEMČIŪGŲ, NEI AUKSO

NEPARNEŠIU žemčiūgų, nei aukso -
Mūs šalis ir be perlų graži,
Jei sugrįžtant manęs nesulauksi,
Neraudok, kad našlaitė esi!..

Neraudok, nors žinau, kad kentėjai, -
Tavo skausmas, kaip jūra gili.
Aplankys tave rudenio vėjai -
Mano broliai klajūnai laisvi...

Neraudokite, broliai, sustoję,
Nes rauda nelaimėsit kovos!
Jūs parnešite laisvės rytojų
Ir sukursite laimę tautos!

Aš matau, gęsta žvaigždė manoji,
Ir šešėliai išnyksta kovoj -
Nepamirškite broliai artojai,
Savo brolio, kurs krito kovoj...

166. ŽYDĖJO GĖLĖS MIŠKŲ TANKYNĖJ

ŽYDĖJO gėlės miškų tankynėj,
Gojuose vėjas žaidė linksmai,
Išėjo broliai ginti tėvynės,
Laisvi ir narsūs kaip sakalai, (du kartu)

Palinko liepos, baltos alyvos,
Melsvos žibuoklės vilgė rasas,
Jaunas brolelis krito negyvas,
Kraujas nudažė rausvai lankas.

Apjuosė kapą lieknas berželis,
Žvaigždėm pabiro tyli naktis.
Nelauk motule, negriš sūnelis,
Nebebučiuos jis tau akis.

Nutilo vėjas miškuos ir gojuos,
Žemę apsupo juoda naktis.
Tiktai motulė tyliai rauduoja -
Plyšta iš skausmo josios širdis.

Supa vėjelis beržą svyruoklį,
Neša motulei balsą sūnaus.
Kai ant šio kapo žydės žibuoklės,
Mūsų tėvynė laisvę atgaus...

alantas 6

167. O VIEŠPATIE, KAM MANO ŽEMĖJ

O VIEŠPATIE, kam mano žemėj,
Šventoj, kaip kūdikio malda,
Pravirko kryžkeliuos sutemę
Smuikeliai gailesčio rauda.

Kam apgaubei jos skaistų veidą
Raudona, kruvina skraiste ?
Kam, Dieve, Lietuvą apleidai,
Juk taip mylėjo ji Tave!..

Juk ji per amžius, lyg samanė,
Sultis sau čiulpė iš žiedų,
Ir niekad, niekada nemanė
Užgrobti žemių svetimų...

168. AŠ NORIU NAMO, AŠ NORIU MATYTI

Aš noriu namo, aš noriu matyti,
Kaip klūpo prie miško gimtieji namai,
Kaip žemė kvėpuoja, kaip verkia upytės
Ir juokiasi saulė kalneliuos linksmai.

Aš noriu priglusti prie motinos kapo,
Pajusti jos meilę gyvaja širdim.
Aš noriu išgirsti, ką Nemunas šneka,
Kaip šnabžda berželis nakčia su pušim.

Aš noriu išgerti iš juodžemio sulčių,
Iščiulpti, lyg bitė, iš žiedo medaus,
Ant kupetos šieno lankoj atsigulti
Ir viską pamiršti, kas buvo baisaus...

169. NUPLĒŠTI VĒLIAVAS, PAMINTI TEIŠĒ

NUPLĒŠTI vēliavas, paminti teišē
Jūs galējote! Jūsu rankose jēga!
Bet širdziņū šventovēn niekad neļleisim,
Ginsimēs, kaip liūtas, tigrē sužeista!

Kas, kad mūsu maža; vienam jūsu šimtas,
Kas, kad mus išvaikēt tremtiniū keliais...
Bet drebēki, priēše, mūsu rytas švinta -
Vai surengsim pirtī jums dar ties Šiauliais!

Nepraeis jums veltui mūsu sesiū rūtos,
Nepraeis nē viena ašara mamos!..
Jei kovej nelygioj mes visi pražūsīm,
Už mūs laisvē dulkēs mūs kovos...

**170. SUPLASNOTI SPARNAIS,
LYG ERELIS KALNŲ**

SUPLASNOTI sparnais, lyg erelis kalnų,
Paskraidyti, trunkytis su vėjais,
Ir pakilti virš žemės, virš jūrų plačių
Kas jaunystėj iš mūs nenorėjo?

Kas netroško kovos ir audrų neramių,
Nejieškojo nežinomo tolio?..
Bet likimo dalia nevienoda visų,
Nevienodas nei žingsnis, nei šuolis...

Vieni veržias augštyn, lyg margi sakalai,
Iš arčiau bando žvelgti į saulę -
Nepažins niekad, kas nebuvo tenai,
Nei erelio, nei jojo pasaulio...

Kiti šliauš pažeme, lyg juodi vabalai -
Prisidengę tamsa ir šešėliais,
Nevilios jų audra, nei dangaus žiburiai,
Jie be ženkle užges pamažėle!..

171. PILKA MANO ŽEMĖ,
NET JOS VEIDAS PILKAS

PILKA mano žemė, net jos veidas pilkas,
Prakaitu pramirkus juodžemio kupra:
Nerasi čia aukso, vynmedžių nei šilko,
Bet užtat ir dilgė širdžiai čia sava.

Čia kiekvienas krūmas, obelis ar kryžius
Tau suras priminti ką nors malonaus,
Vakare, po darbo, iš laukų sugrįžus,
Nuosava pirkelė nuo audrų priglaus.

Čia tavo sesulė, nors ranka pūslėta,
Už visas pasauly pamyluos švelniau;
Čia kiekvienas daržas rūtomis nusėtas,
Kiekviena gėlėlė nusišypso tau...

Čia tavo motulė paprašys užkąsti,
Žilagalvis tėvas pats tau patarnaus,
Čia veltui nemėto juodos duonos kąsnio,
Bet užtai čia niekas niekad nebadaus!..

Žeme, mano žeme! Kaipgi nemylėti,
Kaip neverkt, netekus, motina, tavęs?!.,
Jei dar kartą grįžti tėviškėn galėčiau,
Išbučiuočiau žemę, juodžemio raukšles...

**172. NERAUDOK, SESULE,
DŽIAUGSMO NEPAŽINUS**

NERAUDOK, sesule, džiaugsmo nepažinus, -
Nevaitok, kaip paukštė tyrlaukių, savy, -
Pražydės dar žiedas sopulių arimuos,
Suskambės dar giesmės kruvinoj širdy...

Jos skambės šalelėj, lyg varpai Velykų,
Keldami iš skausmo mirusias širdis,
Jos skambės, lyg maldos vakarėlių tykų,
Kol mūs vargo žemėj rytmečiai nušvis!..

173. EI SUSTOKI, DEBESĖLI

EI sustoki, debesėli,
Pilkas paukšti iš rytų,
Nešk šen kvapą tėviškėlės,
Bent žodelį iš namų...

Nesustojo debesėlis,
Nučiuožė mišku tolyn,
Tik krūtinėj skausmas gėlė
Vis gilyn, gilyn, gilyn...

174. PAVASARIS, DANGUS, NEI SAULĖ

PAVASARIS, dangus, nei saulė
Nedžiugins dabarties žmogaus,
Kol vyraus žemėje apgaulė, -
Besieliai gyviai viešpataus...

Kol neprabils Mesijas naujas,
Stebuklo naujo nesutvers,
Tol nekaltai pralietas kraujas
Prakeiks mus iščiuje moters!..

175. PASINERT, PASINERT, LYG ŽUVYTEI

PASINERT, pasinert, lyg žuvytei,
Į gelmes namarūnės sielos,
Kad pasaulio krauju apšlakstyto
Nematytum daugiau niekados!..

Te katiušos, Ivanai kvatoja,
Sunaikinę paminklus senus,
Te sau džiūgauj kautynių herojai,
Savo brolio išžudę vaikus...

176. NAKČIA UOLOJ, PRIE JŪROS

NAKČIA uolaj, prie jūros,
Kur lankės tamsios vėlės,
Aistrų ugnis sukūres,
Klajūnas puotą kėlė...

Paliepęs griežti vėjui,
Miškų dvasias šokdino,
Čia vėl ramiai ilsėjos,
Čia verkė ir kankinos...

Čia siuntė girių žirgą
Parnešt dievų gėrimo,
O pats šėtoną girdė,
Ugnim dvasias maitino.

Čia gėrė, lyg pašėlęs,
Bačkas į jūrą mėtė,
Tarytum visą gėlą
Šiąnakt pragert norėtu!..

**177. PAUKŠČIAI IŠSKRENDA
IR VĖL SUGRIŽTA**

PAUKŠČIAI išskrenda ir vėl sugrižta
Kasmet į tėviškės miškus,
O tu, praskrendanti jaunyste,
Ar besugrįši dar pas mus ?

Ar besugrįš laivai paguodos
Į buitį merdinčio žmogaus?
Ar nevilty širdis pajuodus
Spalvingą virpesį atgaus ?..

**178. KAIP GALI TYLĖTI,
KADA ŽEMĖ ŠAUKIA**

KAIP gali tylėti, kada žemė šaukia, -
Akmenys vaitoja tėviškės miške ?...
Kaip gali šypsotis, užsidėjęs kaukę,
Kada brolių rankos tiesias į tave...

Blaškos juodos mintys, lyg laukinis vėjas,
Sudrumstoj vaizduotėj kruvini vaizdai...
Ir matai, kad žūsta visa, ką mylėjai,
Ir jauti, kad žūsti sutemoj patsai!..

179. NUOTRUPOS

PLAČIUOS laukuos, kalneliuos kryžių,
Golgotos našta vilkdama,
Ir vėl, ir vėl pakilti ryžos
Gyvybės žygiui Lietuva!..

LAIKAS slinks į amžių tolių,
Žemės grūdas noks ir birs,
Jūsų žygi, Laisvės Broliai,
Tėviškėlė nepamirš!..

TIK Tu, Kurs liepei vyturėliui
Pasaulį linksminti daina,
Kurs mirusius gyvent prikėlei,
Gali paguosti mus varge!..

180. NESUĖS, NESUGRAUŠ TAVO DALIOS

NESUĖS, nesugrauš tavo dalios
Raudonieji rytų kirminai.
Su melsvais ežerais ir upeliais
Tu mums būsi graži amžinai.

Šaltos rasos negels tavo kojų,
Žiburėliai akių neišblės.
Tavo meilę ir laisvę nešiojam,
Kaip švenčiausią liepsnelę širdies.

Neužplaks priešų žvilgsniai laukiniai
Tavo plaudančios laisvės ugnies,
Ant dangaus ilgesingos mėlynės
Visos skaidrios žvaigždutės žibės.

Tegul raižos ir trankos griaustiniai,
Tegu maišos dangus su žeme...
Mes išnešim ant rankų, tėvyne,
Kaip rasos krikštoliuką, tave.

Nesuės, nesugrauš tavo dalią
Raudonieji rytų kirminai.
Su melsvais ežerais ir upeliais
Tu mums būsi graži amžinai.

brazaitis 1

181. DAUGEL VARGO IR SKAUSMO PAKĖLEI

DAUGEL vargo ir skausmo pakėlei,
Daug vergijų ir vėjų šaltų,
Kiek laukuose pilkų akmenėlių,
Tiek krūtinėje tavo žaizdų.

Kas surinks tavo kraują ir gėlą
Ir tas ašaras, laisvės kančias...
Nemažiau gal vandens Nemunėlis
Nuplukdeno į jūras plačias.

Kas paguos tavo širdį, tėvyne,
Kas tau šalty ugnelę įpūs -
Svetimi atėjūnai išmynę
Darželius ir prabočių kapus.

Vėl braidai savo kraujo upeliais
Ten po Sibiro taigas, ledus,
Vėl krankliai tavo tėvo dvarely
Susisuko gūžtas ir lizdus.

Tavo sodai apaugo vijokliais,
Į svirnelį užžėlę takai,
Tik nykiai kaukia vėjas vaiduoklis
Tremtiniam po sodybų langais.

Neraudok, pavergtoji tėvyne,
Dar gyvi sakalai milžinai,
Jie išvys šiuos kranklius iš gimtinės
Ir parneš šviesią laisvę sparnais.

182. NENUVYSKI, BALTA OBELĖLE

NENUVYSKI, balta obelėle,
Po sodybos mažu langeliu,
Nenukriskit, sidabro lapeliai,
Ant juodų šitos žemės kelių.

Saulė leidžiasi, niaukiasi skliautas,
O aplink taip tamsu, taip klaiku...
Mano broli, vai kur nukeliausi,
Drumščia vėjas miškus ir laukus.

Atsisėski ant slenksčio gryčiutės,
Čia - šalia obelėlė žydės.
Jos sidabro lapeliai baltučiai
Tau į širdį graudžiai prakalbės.

Čia taip gera, jauku ir malonu...
Užsiverki sodelio vartus.
Ar girdi - staugia tėviškės kloniuos
Tie plėšrieji vilkai iš rytų.

Ak, tai jie mūsų mylimą žemę
Drasko, plėšo, ir mus jie suės.
Paklausyki, kaip kraujas srovėna
Iš nušautojo brolio širdies.

Paklausyk, kaip vaitoja žemelė,
Apšlakstyta lietuvių krauju.
Išvežti mūsų broliai, tėveliai,
Stovi nykūs nameliai be jų.

Nenuvyski, balta obelėle,
Po sodybos mažu langeliu,
Tu man primeni Lietuvą mielą
Ir visus mūsų laisvės kelius.

183. PAVASARĮ PAUKŠČIAI Į TĒVIŠKĒ GRĪŽTA

PAVASARĮ paukščiai į tėviškę grįžta...

O mes ar sugrįšim kada?..

Praeis mūsu dienos, brangioji jaunystė,
Širdy pasiliks vien skriauda.

Gyvenimas eina už plieninių grotų,

Bet jis nebe tas, nebe tas...

Visa Lietuva atsidūrė Sibire

Ir kas ją į laisvę išves ?

Dievuliau brangiausias, už ką tiek kančių

Kam draudžia tėvynę mylėti ?

Nejaugi brangios, laisvos Lietuvos

Neteks mums daugiau jau regėt?

Pavasariį paukščiai į tėviškę grįžta...

O mes ar sugrįšim kada?..

Tai kas mūsu dienos, tai kas mūs jaunystė,
Jei tėviškėj laisvės nėra.

184. O MANO ŽEME MYLINTI

O MANO žeme mylinti,
O tėviške žalia,
Šiandieną įsigilinti
Į tavo nevalia.

Kur einame, kur žengiame,
Neklauski atkakliai,
Kas šnabžda ten, palangėje -
Alyvos ar sekliai?

Sukrinta daug į prarają,
Daug lydoma ugnų,
Mes, juodą liepsną perėję,
Kaip sielvartas, grynai.

Mes einame ir krintame,
Mes alkstame tavęs,
O kad akim apimtume
Žmogaus sielos gelmes.

Gal net nereiktų aiškinti.
Suprastum ir mane,
Kodėl žiedai sutraiškyti
Sutrūkusiam delne.

O mano žeme mylinti,
Tu meilę man atimk.
Perdaug, perdaug apsvilinti
Jos gęstančia ugnim.

185. BALANDĒLIAI, ANT SVIRNO SUTŪPĒ

BALANDĒLIAI, ant svirno sutūpē,
Neburkuos, nepaguos tēviškēlēs -
Vienas krito pašautas pas upē,
Kitas tiesiai nuo svirno nekēlē.

Puolē vanagas, šniokšdamas krito,
Trečią broļi jauniausią sudraskē,
O toks tyras pavasario rytas,
Už pakalnių šaltinī tyresnis.

Krinta, blaškosi, rauda patelē,
Sparnelius virš galvelēs užlaužus.
Rodos, širdī per pusę jai skelia,
Gomurēļi lyg kilpomis spaudžia.

O aplink žydi slēniai ir sodai,
Pūpso pienių balti burbuliukai,
Tik paukštelei akyse pajuodo,
Gomurēly kažkas lyg nutrūko.

Snapeliukyje kraujo spurgelē,
Juodo kraujo spurgelē nukrešus,
Šitaip motina kartais negali
Balandēlių kritimo panešti.

brazaitis 6

186. ŠLAMĖKITE, UOSIAI ŽALIUKAI

ŠLAMĖKITE, uosiai žaliukai,
Sustoję sode iš šalių...
Nuo sielvarto lūpos sutruko
Ir žodžio išstart negaliu.

Šunelis prieš mėnesį nykų
Užkaukia graudyn vis graudyn,
Bet niekas negirdi: sunyko
Bekraujė žmonijos širdis.

Sutarškia laukuos automatai,
Šaltai prasišiepia mirtis,
Tik aklas pasaulis nemato
Ir niekad, galbūt, nematys...

O taip jau kas naktį - naktųžę
Žmoneliai retyn vis retyn...
Sudunda kažkas ir nuūžia...
Vagonų langai užkalti...

Šlamėkite, uosiai žaliukai,
Sustoję sode iš šalių.
Nuo sielvarto lūpos sutruko
Ir žodžio išstart negaliu.

brazaitis 7

187. ĮBRIDAU Į ŽEMĖS SKAUSMO JUODĄ GIRIĄ

ĮBRIDAU į žemės skausmo juodą girią,
Ir nei kelio, nei takelio nerandu
Ir taip trokštu, debesų gelmes praskyręs,
Saulės taurę atsigert paduot.

Stingsta ašaros ir kraujas akmenėja.
Mano tėviškės nemirštanti kančia...
Tuos smakus, motule, vis minėjai
Man kas vakaras rateliui sukant čia...

Karalaitę prie girnų prirakiną
Ir sudrėkusias jos ašarom kasas...
Tik dainelės graudžios liejas, plinta
Pro uolas, pro užtvaras visas.

Tai ne pasakoj, ne pasakoj, motule,
Tai dabar tie devynagalviai slibinai
Mūsų žemėn, mūsų tėviškėn įgulę,
Dulka šnervėmis griuvėsių pelenai...

Ne prie girnų ji - prie rūpesčių sunkiųjų
Kraujo ašarom nulijusi visa...
Karalaitę lygumų, lankų žaliųjų
Gelsvo lino pabarėlyje basa.

188. ATSIMENU — BALTAIS
RŪBELIAIS OBELAITĖS

ATSIMENU - baltais rūbeliais obelaitės,
Lyg seserys, dažnai su tavimi kartu...
O tu buvai maža, išdykusi mergaitė
Ir broliams pradalgiais atnešdavai pietų.

Kvėpėjo apyniai ir dūzgė tėvo sodai...
Ne sniegena, tai tu tarp avilių -
Ir visa žemė tau šviesi šviesia atrodė
Su tolimu dangum ir baltu berželiu.

Tu tėviškę glaudei, kaip motiną giedriausia,
Pradėjusi ramiai jai galvą ant peties,
Nedrišdavai akių pakelti ir paklausti,
Ko krūpčioja drugiai ir žvaigždės virš nakties.

Rytuos ir vakaruos ugnis ir kraujas degė,
Ir blaškės jovarai, ir buvo neramu...
O slinko debesys į tėviškę, kaip vagys,
Ir krito pašauti balandžiai prie namų.

Į tavo tėviškę atėjo rūstūs žmonės
Ir užpūtė mažas sodybų liepsneles.
Blizgėjo durtuvai ir kniubo vyrai kloniuos,
O varė tremtinius takeliais ir keliais...

Tu išėjai tada jieškoti savo brolių -
Tik pasakoj maži taip skaitėme kadais -
Dar paskutini kart paglostei kiemo žolę,
Išeidama gėles dar pašaukei vardais.

Čia broliai eidami prisiekė, kad belaisviai
Negriš ir neužgaus gimtų namų širdies,
Sudie, namai, ir aš negrišiu, nepareisiu,
Kol obelys laisvai po langu nežydės...

Ne skausmą braukdama, tik rasą nuo atolų,
Irėjo į tamsius ir didelius miškus.
Ir vėl, lyg pasakoj, tau jieškant savo brolių,
Berželių vainike gegutė užkukuos...

Tu brolius suradai ir šventą kraujo kerštą
Tu priėmei kartu su laisvės juostele...
Kautynės... ir staiga krūtinėj karšta, karšta.
Aš, broliai, išeinu... palaistykit gėles...

Ne, gėlės neužtrokš, tu jas krauju pagirdei
Ir žemėn niekad os gėlių tau negailės,
Nes tu atidavei jai partizanės širdį,
O ji bus ateities gražiausioji gėlė

189. TOKS MELSVAS VAKARAS PASKENDEŠS PUSNYSE

TOKS melsvas vakaras, paskendęs pusnyse
Ir krenta sniegas - o toks lengvas, toks purus.
Kur eisime šį vakarą, jaunyste mano,
Jei šiam pasauly artimo jau nieko neturiu.

Jei nėra nieko, kas šį vakarą priglautų,
Ar bent paguostų vienu nuoširdžiu žodžiu.
O verkia vėjas, kaip kapuos vėlė klajūnė
Ir prakeikimo liūdną dainą šakose girdžiu...

Taip vienas, be namų, be tėviškės, be meilės,
Ir taip be nieko - vienas darganų naktim
Su skaudančia širdim, su vystančia jaunyste,
Su meile tėviškės, kurios jau niekas neišplėš ir
neatims.

Gal niekad os neprisimins ir nepasiilgs mergaitė,
Ir šaukiančios širdies iš šios vienatvės negirdės,
Gal kažinkam šį vakarą aidės jos juokas,
Ir kažin kam plauks žodžiai iš jos lūpų ir širdies.

Kur eisime šį vakarą, jaunyste mano,
Jei šiam pasauly artimo mums nieko nebėra?..
Tik juodos naktys - seserys klajūno partizano,
Tik automat as prie širdies ir ošianti giria...

brazaitis 10

**190. ATEIS PAVASARIS,
PASKĘS LAUKAI ŽIEDUOSE**

ATEIS pavasariais, paskęs laukai žieduose,
Miškuose pirmosios žibuoklės sužydės,
O kas ateis prie tavo kapo, žuvęs partizane,
Ir kas vainiką iš pirmų žiedų uždės ?

Kas aplankys apleistą tavo kapą?
Kas amžinąjį atilsį, kas maldą už tave čia
sukalbės ?

Gal tiktai vakaras, gal vėjai iš laukų tėvynės
Raudos, kaip motina suklypus prie sušaudyto
sūnaus duobės ?..

Raudos tavo dienų, tavo jaunystės, tavo juoko,
Kai per pavojus jaunas ir drąsus bridai.
Kai pamilai tėvynę, sielvarte suklypusią po
kryžium
Ir kelią laisvės jai tiktai kovoje suradai.

Ir čia žuvai. Ir parašei krauju ant tėvų žemės: -
Lietuvi, amžiais būk didus, nes tavo kelias -
krivina kova...

Ir metai eis, žydės laukai prie kelio,
Ir kelsis vėl iš kraujo tavo Lietuva...

Bet kai laukais praeis žali pavasariai,
Ir sodai, kaip jaunamartės vualiuose žydės,
Kas gi ateis prie tavo kapo, žuvęs partizane,
Ir kas gi, kas vainiką iš pirmų žiedų uždės?..

**191. ČIA AMŽINAI SKAMBĖS
JOS VARDAS — LIETUVA**

ČIA amžinai skambės jos vardas - Lietuva,
O lygumos, laukai ir upės jį kartos.
Piliakalniuos užkeiktos karalaitės miega
Ir dūli kaulai milžinų tautos...

Žydės pavasariai, laukai ir lygumos,
Ir kiekvienam žiedely Lietuva žydės,
Rankas iškėlę kryžiai klūpos,
Rugpjūčio naktys snigs žvaigždėm.

Žydės rugiai, svyruos artojai dirvoj
Ir kaulus milžinų noragais jie išvers,
Vaivorykštės iš lėto links ant šilo -
Lig dugno ežerus melsvus išgers.

Ir amžinai skambės jos vardas - Lietuva,
O lygumos, laukai ir upės jį kartos...
Čia žydi smėly savanorių kraujas,
Piliakalniuose kaulai milžinų tautos.

**192. PRIE KELIO KRYŽIUS.
ŠALMAS PERŠAUTAS**

PRIE kelio kryžius. Šalmas peršautas.
Kuopa ir batalionas. Pavardė.
Virš mūs kapų žydėk, tėvyne,
Graži, nedidelė, laisvųjų sakalų tauta, žydėk!

Gulėjai pusnyse, o šalta buvo.
Po kuprine palinkęs, per pusnis bridai.
Žygiavot vasarą, o saulė kepino taip baisiai,
Tekėjo prakaitas įkaitusiais ir dulkėtais veidais.

O naktys buvo juodos. Ėjote žvalgybą.
Pasiutusi ugnis prie žemės lenkė jus.
Veidai žemėti, akyse valia plieninė,
Ir žemę kiekvieno sulaistėte krauju.

Lig paskutinio kovėtės - atgal nė žingsnio.
Ir tu kritai. O žengė vasara laukais.
Ir palikai tarp girių, tarp laukų, tarp pelkių,
Tik mūsų širdyse vis gyvas palikai.

Tu gyvas, ir nemirsi niekad, niekad!
Ir aš tave matau žygiuojantį greta...
O rausta vakaras ir jūra ošia,
Dangun raketos keliasi: raudona ir balta.

brazaitis 13

193. TOKIA SMARKI ŠĮ VAKARĄ PATRANKŲ KANONADA

TOKIA smarki šį vakarą patrankų kanonada.

Vargu per naktį šaudymas benusileis.

O šventas vakaras... Ateis šią naktį Kristus,

Ateis į mūšio lauką mirštantiems jų nuodėmes

atleist.

Ateis šį vakarą į apkasus Mažasis Kristus,

O sviediniai padangėje vaitos ir kauks.

Ateis Jisai ir čia suklups tarp užtvarų plieninių,

Jis šauks, bet balsas Jo nebegalės lėktuvų ūžesio

prašaukt.

Kareiviai jį paliks ir eis atakon,

O lūpos Jo: - O Tėve, jiems atleiski - kuždės.

Ir eis kareiviai per pusnis. Kulkosvaidžiai kvatos.

Ir liesis kraujas iš kareivio ir iš Kristaus

pervertos širdies.

Tokia smarki šį vakarą patrankų kanonada,

O mėlyna naktis jau lenkiasi ties apkasais,

Danguj žvaigždžių tik daug. Tai mūs Kūčių

žvakutės,

Danguj Kūčių šviesa. O apkasuos ir širdyse

tamsu visai.

brazaitis 14

194. ŽIŪRĖK, PAVASARIS ATBUNDA, SAULĖ JUOKIAS

ŽIŪRĖK, pavasaris atbunda, saulė juokias
Ir upėse tuoj ižas pajudės.
Pakilk ir tujen, mano tėviške,
Pakilk iš naujo džiaugtis ir žydėt.

Tave sukaustė ilgos, sunkios žiemos.
Tu, kaip gražuolė mieganti, buvai.
Žiūrėk, per dangų paukščiai mėlyni sugrįžta,
Ir tu laisva išeisi džiuogauti su jais.

Žydės purienos gelsvos pakelėse,
Žydės žibutės mėlynam šile.
Ir tu pajusi tave šaukiant
Gyvent jaunystės ir pavasario galia...

Ir mes žydėsime čia, pavasariais žydėsime,
Žydėsime vasarom ir niekad neateis ruduo.
Tu mūsų širdyse šakelėm rūtų sužaliuosi,
O soduose vyšnios žydinčios baltuos.

**195. GIEDRA. ANT ŠILO
DEBESĖLIS SVYRA**

GIEDRA. Ant šilo debesėlis svyra.
Dangus vaiskus ir žydras, kaip lazurka.
Pakelėse žolytė kalasi. Purienos žydi,
Tik žemė nuo lietaus perdaug įmirkus.

Pečius kuprinė slegia, prakaitas srovena veidu.
Tiktai širdy pavasaris, lyg vyšniom žydint.
Taip mes išeisim kautis už šios žemės laisvę,
Visi lig vieno pasikelsim žygin.

Už mūs pečių žydės laisva tėvynė,
Upės tekės ir laisvėj mėlynuos,
Žiogeliai pievoj skambins laisvės dainą
Ir žydinčios aguonos suliepsnos rugiuos.

Už mūs pečių žydės gegužės sodai,
Bitutės skris ir dobilų laukuos paklys...
Mes eisim mirti, kad gyvent ten butų gera,
Kad vėl žydėtų laisve Nemuno šalis.

Giedra, ant šilo debesėlis svyra
Ir pievoje pirmosios purienos žydi.
Propelerių daina padangėj lydį mus,
O prieš akis dar didelis ir ilgas žygis.

196. LĒKTUVAI VISĄ DIENĄ DŪKSTA

LĒKTUVAI visą dieną dūksta.
Nuo marių pučia vėjas. Šalta apkasuos. -
Atsiųskit šovinių, granatų ir prieš tankus minų...
Nevalgėm nieko. Duonos bent sausos...

Ant marių mėlynų pilki laivai siūbuoja,
O naktį dažosi gaisrais dangus...
Kulkosvaidžiai nuo ryto, kaip pašėlę,
Ir bombos maišo žemę su sniegu.

O vakarais graudus pušų ošimas
Ir krantus plaunančių bangų giesmė.
Iš čia nėr kur. Atgal nė žingsnio.
Tarp kopų čia stovėsime mes.

Lėktuvai dieną naktį dūksta
Ir daužo apkasus patrankų sviediniai.
Iš čia su laisve tėviškės nueisim,
Ar smėly pajūrio paliksime amžinai...

**STRIBAI NEPASDALINO PAVOGTŲ
KAILINIUKŲ**

197. STRIBAI NEPASDALINO PAVOGTŲ KAILINIUKŲ

STRIBAI nepasdalino pavogtų kailiniukų,
Tarp jų peštynės kilo dėl palties lašiniukų...
- Nepjaukit, - komandavo, - pavogsime daugiau,
Išgėrus samagono, dalintis bus lengviau...

Iš vakaro suruoškim, o rytoj anksti rytą,
Į kaimą nuvažiavę, išvešim šeimą kitą!
Kur lengvas fajetonas ir smagi arklių pora,
Namus išrabavoje, paleisime į orą.

Šeštadieni važiavo sribukai bulvių kasti,
Bet vienos jos neskanios, reikėjo spirgių rasti: -
Jei lašinių nerasim, tai gyvą bekonėli
Prie bulvių įsikelsim į savo vežimėlių!

Kaip tarė, taip padarė; turėjo gerą ūpą,
Pavakary begrįžtant nelaimė juos užklupo:
Bekonas taip įnirto ir kandžiotis pradėjo -
Viens jų neteko rankos, o du... užsigavėjo...

Devyniasdešimt metų senelį areštavo,
Pas kalvį nusivarė, prie ratų prišriubavo,
Jam ant pečių uždėjo kulkosvaidį sunkiausią: -
Miške pagavom, - sakė, - banditą ko aršiausią.

Pagavo moteriškę, kalėjiman įkišo,
Galu vielos spygliuotos tvirtai rankas surišo...
Kuo mėnesio ketvirto sūnelis nusidėjo: -
Nei vaikščirot, nei kalbėti vargšelis nemokėjo...

Seirijuos susirinko trys dešimtys sribokų.
Išvyko tiktai pusė dėl trūkumo kadokų...
Tris žmonelius nugriebę, į Metelius važiavo,
Girti bjauriausiai keikė ir P e r k ū n ą užgavo.

Sugriaudėjo supykęs ir švaistėsi Ž a i b a s ,
Stribus apėmė siaubas, virpėjo jie labai...
Pradėjo smarkiai lyti stambiais, stambiais lašais
Netur sribai kur dingti su ruskais ir žydais...

Kovoti dar bandytų, bet nēr su kuo žinios,
Raudotų, atgailotų... bet gal nedovanos;
Galvot daug nereikėjo, greit viskas paaiškėjo:
Viens lašas į pakaušį, pakaušis pateškėjo...

O J ū r i n i n k e mielas, V a l d o v e vandenu,
Palinkėki sribukams saldžių, saldžių sapnų...
Palieпки žuvims, varlėms, kad sribų neliestų,
Kad ašarų upelį lig dugno išgertų...

Š a m a s , pakreipęs ūsą, šypsojosi linksmai,
Garsiai kvatoj' K l a j ū n a s , V a r g u o l i a i
i r V a r n a i .

-Jie brolių kūnais minta ir geria sesių kraują,
Mielasis N a i k i n t u v e , naikink priešų gaują

Dribsos sribai ant kalno, kol juos krankliai sules,
O velnias surikiavęs į pragarą nuves...
Važiuodami kalbėjo, ką cypėn uždarys.
Dabar jau patys beldžias į pragaro duris...

Po pusvalandžio juoko, jau baigėsi diena, -
Stalino saulė leidos, naktis jiems amžina...
Jiems kruvinų kapeikų šniūrelis kakląęs,
Tiktai vienas Judošius užjaus juos, pagailės...

Verks daugelio palangėj, baldysis į duris,
Jieškos kapų po mišką, kuriuos nužudė jis: -
Jie uodegas mums lipdo, ragučius tarp plaukų,
Tai vėl maldauja, prašo-. - Sugrižkit iš miškų! -

Mums laisvės nežadėkit, jinai pirma bus mūs!
Už viską skaisčiai ačiū, mes žinom klastą jūs...
Lietuvio nesujaudins jūs žodžių kratinys,
Geriau būsiu b a n d i t a s , ne sribų kankinys...

Pilnas dangus žvaigždučių, mėnulis tarpe jų,
Šalna perlus išbarstė ant pievų ir laukų...
Sukaustė gruodis žemę, sustabdė upelius,
Sutaisė partizanams kelius ir tiltelius...

198. KURIE ŽINOTE NOKRŪNUS, TĄ KACAPŲ SODŽIŲ

KURIE žinote Nokrūnus, tą kacapų sodžių,
Malonėkit išklaudyti kelių mano žodžių...
Prakeiktieji įsipyko taip labai žmonijai,
Jautėsi jie per daug drąsiai - netoli Lazdijai...

Žilabarzdžiai ir vaikai jų visi apginkluoti,
Partizanų užpulti nemano pasiduoti...
Zadum, zadum, okružit... Vanjka, daj vintovku!
Tik manį, ponui, nešauk - aš devynių motka...

Pakels galvą kacapėlis, tuoj pataiko kakton...
Kažkas rado dvi kacapes tupint saugioj laktoj...
Kol turėjo šovinių, tol čyte tupėjo,
Kai pamatė - bus riestai, skristi jau norėjo...

Vienas buvo labai greitas - bėgo visą mylią,
O pašautas greit įlindo į durpinę gilią...
Manė sviesti jau granatą, pačiam pilvas plyšo,
Oi, ponul, dabaik mane, mano plaučiai kyšo...

Kacapėlis ant lentynos slepias, kuprą riečia,
Partizanas laukan tempia ir išlįsti kviečia...
Jūs, ponuliai, neklausykit, ką boba pletkuoja,
Ir manį nešaukit... Ne! priimkit į "gaują"...

Ar, broliukai, iš Lazdijų pagalbom atvykot,
Baigę visus kacapėlius, mįslinom, užpykot...
Partizanui ant pečių peršovė milinę,
Sunku valyt nuo kacapų lietuviams tėvynę!

199. ŽALIA EGLAITĖ LIŪDNAI RAUDOJO

ŽALIA eglaitė gailiai raudojo,
Kai komjaunuoliai šakas kapojo...
Norėjo pinti gražų vainiką,
Papuošť makaulę to bolševiko...

Dirbo sribukai suprakaitavę,
Kankino žmogų rūsy pagavę...
Jiems dirbt plakatus kraujo reikėjo,
O jis lietuviams srovėm tekėjo...

Staliną - tėvą myli labiausiai:
Kalė prie jiešmo, kėlė augščiausiai,
Visokius vartus dabino, puošė,
Svečių tikėjos, užtat taip ruošės...

Viskas puikiausiai jau sutvarkyta,
Pradėsime švęsti ryt anksti rytą!
Partorgas, "liaudį" susivadinęs,
Šventės programos visus mokino...

Gimnazistukams viešai grūmojo,
Kad nenumintų sribukams kojų!
Man po kiekvieno žodelio plokkit,
Dvi dienas švęskit, dainuokit, šokit!

Bet Kalinino nepakabino,
Tas savo vaiską susivadino -
Iškilo mūšis toks netikėtas,
Iš kurio juokias, stebisi svietas...

Ar jūs girdėjot stebuklą didi:
Žodžius partorgo šūviai palydi,
Viejoj plojimo girdis sprogimas,
Vargšai sribukai už ginklų imas...

Bet surūdiję visų muškietos...
Gal nė rūsyse negausim vietos...
Enkavedistai mašinom traukia: -
Ar čia banditai, ar čia tik kaukė?

Stalinui kybot lyg nepatogu:
Pradėjo lyti - jis ne po stogu...
Leninui barzdą kapojo krušos,
Stribai su "rusais" šaudosi, mušas.,

Kėlės b a n d i t a i iš sąšlavyno,
Laisvę atgavo, kuriuos kankino...
Užgulės sribai garbingą vietą:
Tegu pažiūri, kaip tenai kieta...

Partorgas saulę nušaut norėjo,
Kad ji be laiko jam patekėjo!
Jei būtų tamsu, nebūt kankynės,
Jie neištrauktų mūs iš landynės.

"Enkavedistų" švelnių ten būta...
Gailėjo šaudyt, kur liaudis kruta,
Jie tik parodė, ką jie galėtų,
Kad daug kas mirtų, jei jie norėtų..

Vienam likimas buvo išspręstas,
Kitas skeveldros smarkiai įkaštas,
O kurie bėgat, tai sušvelnėkit,
Daugiau po kaimus nevažinėkit!

Šnipai, kurie jiems dirbo nuo seno,
Užsimaskavę kaimuos gyveno,
Mirė iš baimės nebeiškentę, -
Šitaip ir baigės didelė šventė...

200. SKUBĖK, LIETUVI, BALSUOT UŽ DRAUGUS

SKUBĖK, lietuvi, balsuot už draugus,
Jei nebalsuosi, greit jų čia nebus...
Išbėgs kacapai, žydai ir sribai,
Stalinas tėvelis užsigaus labai...

Nusileis saulutė švietus, šildžius mus,
Nereiks jau važiuoti tau į Uralus...
Sibirą jau amžiams jie mums uždarys,
Kurie ten nivykę ir tuos išvarys...

Niekam jau žiemoti neleis rūsiuose,
Uždraus vasaroti tundrų miškuose,
Sveikatą "pataisę", daug grįš iš tenai,
Bet tu tam kurorte nebūsi - žinai...

TSR pilietis negalėsi būt,
Bet vergauti buožėms, nuo banditų žūt.
Neturėsi teisės dirbti, pailsėt,
Dešimt kartų tuoktis-skirtis ir mylėt..

Stalinas tėvelis - geras, malonus -
Aprūpint senatvėj žada jisai mus...
Jau lavonui kelnes trauks paskutines
Ir ant gatvės valkios devynias dienas..

Jeigu nebalsuosi, "tėvas" užsigaus,
Nematysi niekad rusiško dangaus...
Kolchozo "saldybių" neteks paragaut,
Su "kultūringaisiais" užteks tau draugaut...

Gana trypti rusams Lietuvos laukus,
Sugrįš pailsėti broliai i namus...
Dabar viens iš dviejų: rinkis, kaip žinai:
Ar balsuot ir mirti, ar gyvent laisvai...

201. PAGALVOKIT SAU KIEKVIENAS

PAGALVOKIT sau kiekvienas,
Koks tas Zigmas yr drąsus!
Pasivaręs pastotėlę,
Vagia žmogui paršiukus...

Grįžtančiam pastojo kelią
Daug vaiduoklių iš dausų,
Už neklausymą, kai stabdė,
Jie vežikui tuoj... ausų!

Klaupias sribas su ražančium: -
Mielas broli, dovanok!
Mirk, prakeiktas išdavike,
Mirk, teisybę sužinok!

Atlėkė desėtkas sribų
T r i u š i o miestan parsiaust...
Girti net nepagalvojo,
Kad ir jiems neteks sugrįžt...

202. ŠYPSOS SAULĖ VAKARUOSE

ŠYPSOS saulė vakaruose,
Dažo kalnus raudonai,
Stribui maršą amžinybėn
Groj' kulkosvaidžiai linksmai...

Aštuoni ant kalno drybso...
Kur kiti ? jų čia nėra...
Gal juos kipšas nugabeno
Savo mielan pragaran...

Rodos, menkas kacapėlis, -
Plonos lentos ir cveikai...
Bet arkliai pavežt negali -
Tokie sunkūs jo griekai...

Buvai tu pats karingiausias
Niemka ir kiti staršai...
Su antspaudais leitenantas:
Komjaunuolių sąrašai...

203. PRIEŠ SAVO GALĄ RUSKIAI TAIP KRATO MIŠKUS

PRIEŠ savo galą ruskiai taip krato miškus,
Gal nori išgaudyt mūs partizanukus!

Jūs, alkani šunyčiai iš tundrų atvežti,
Už ką lietuvius gaudot ir kuo jie jums kalti?

Per naktį sargybaujat prie kelio jūs visi...
Už ką gi jūs kariaujat nuplyšę ir basi?

Suskretę jūs rubaškės, net barška ant pečių,
Jums neužtenka turto nei vokiečių darbščių...

Nemylim mes jūs tėvo: jis mums toks negražus,
Tegu jis pats nešioja žadėtus mums vyžus...

Kad jūs užkišot ruskais balas mūs ir raistus,
Užtai mes atiduodam jums savo sribukus...

Kad alkani jūs vagiat, atleidžiame už tai,
Bet keršysim, kad vežat mūs žmones nekaltai!

Jie Sibire badauja ir šaukiasi mirties,
Už jų vargus sribukai su ruskais atkentės...

Už vieną partizaną užmušim jų dešimt,
Kas nepaspės pasprukti, tą gyvą pasiims!

Mes kalinius paleisim: gana jiems tų kančių,
Tegul ir jie paklauso paukštelių čiulbančių...

Jūs gerumu gražinkit mūs brolius iš rytų,
Nelaukit, kad lietuviai vaduoti jų eitų...

Kai sužinos pasaulis jūs darbus Lietuvoj, -
Bus ankšta Stalingrade ir pertvanku Maskvojoj!..

Po kiekvieno dvieilio pridedamas priedainis:
Mums lašiniai, degtinė, dešra, alaus uzbonas...
Rusai uždusę jieško, kur mūsų poligonas...

204. AŠ TAU, STRIBITELI, SAKIAU

AŠ TAU, sribiteli, sakiau,
Kad vargo bus tau dar daugiau
Kai automatą tu gavai,
Šaudyt savųjų išėjai.

Stalinas davė tau autus,
Už kuriuos išdavei draugus...
Rubaškę marškonio pridėj',
Kad būtum šuo NKVD.

Tu artimo nesigaili,
Tau ateitis yra tamsi,
Gražią dainelę reiks matyt,
Raudoną lovį užsakyt...

Tave kaip išgamą nušaus
Ir veik visi tuo pasidžiaugs!
Tiktai gal ruskis pagalvos,
Kaip čia jis kitą priviliuos...

Taip ašai tau gražiai sakau,
Neverta vargti tau daugiau, -
Laisva visvien bus Lietuva,
O tu pastipsi, kaip šuva!

tauras (132)

205. STRIBAS PER RINKAS RĖPLIOJA

STRIBAS per rinkas rėplioja,
Vaikai juokias, netrivoja...
Juokias visos miesto mergos:
Ant kupros sena kačerga...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Ant kupros vogta milinė,
Smunka kelnės apatinės...
Vyru nėra, tiktai vaikai
Per mėšlyną klyną velka...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Ruskas bliūdas ant pakaušio,
Kudlos retos pasišiaušę,
Plutą duonos užsikišęs,
Strielbą pančiu pasirišęs...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Kažkoks išgama pasakė,
Kad penkis "banditus" matė, -
Kiauirom klumpėm šokinėja
Ir pastotes varinėja...

Oi rita tita tita,
Prienu sribai trys už litą!
Oi rita tita ta,
Mūs daina dar nebaigta.

Kiauros klumpės kliurksi, krypsta,
Ant "banditų" sribas pyksta...
Sako, žygin pasiruošęs,
Kabo snarglys po panose...

Oi rita tita tita,
Prienu sribai trys už litą!
Oi rita tita ta,
Mūs daina dar nebaigta.

Kai į kaimą atvažiavo,
Sribai lakstė, uosteliavo,
Spintų stalčius lupinėjo
Ir "banditų" jieškinėjo...

Oi rita tita tita,
Prienu sribai trys už litą!
Oi rita tita ta,
Mūs daina dar nebaigta.

Kur ant augšto dešros riebios,
Jas sribokai stveria, griebia...
Šeiminkė kai nežiūri -
Sribas dešrą skverne turi...

Oi rita tita tita,
Prienu sribai trys už litą!
Oi rita tita ta,
Mūs daina dar nebaigta.

Ten už upės, į pušyną
Susigrūdo sribų minios...
Penkis šovinius tik turi
Ir į mišką... šnairiai žiūri...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Ėjo boba girion rytą,
Sribai rėkia: - Va, banditas! -
Senos bobos išsigandę,
Namų link pabėgti bandė...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Tuokart pasigirdo šūviai,
Sribai į griovius sugriuvo,
Plyšo kepkės ir milinės,
Ir kelnukės apatinės.
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina dar nebaigta.

Miško vyrai trumpai dūko,
Vieną nukalė sribuką!
Kai nušautą sribą randa,
Iš po skverno... dešros lenda...
 Oi rita tita tita,
 Prienu sribai trys už litą!
 Oi rita tita ta,
 Mūs daina jau pabaigta.

tauras (133)

206. TIKTAI KETURIOS RAIDĒS, TIK KETURIOS

(pagal prakeiktos atminties Liudā Girā)

TIKTAI četūrios raidēs, tik četūrios,
O mums visā pasaulī užstoja...
Jos tik raktas, jos kēļas tik atvīras
Ļ skurdo ir bado rētoju!

Nerasi nei bjauriausiuos šīukšlynuos,
Bjaurēniū čīa, pasaulī, juk nēr,
Kaip tos raidēs, kur mums prikabīno,
Lietuvai mūsū - LTSR.

Kai sijono raudono skiautelēje
Perša vardā jai mūs vēliavos,
Saulē verkīa, pakēsti negali jū
Dēl išvargīntos jū Lietuvos!

Išpekiotom tom raidēm žemēlapiuos
Ir palinkus nuo krūvio skriaudos
Mūs šalis ta, pietuose nuo Lielupēs, -
Ji ne amžiais juk verks ir raudos!

Vergīa Lietuvā jie "avtamātami"
Štai septynerī metāi visi!
Bet mes atēitī šviesiā jau matome,
Nors šiandien... skriaudžiama tu esi!

Vakariniam tėvynės pasienyje
Kumštis gresia Ivanams tvirtai
Partizanai, kovon susivieniję,
Seka juos ir lietuvių tauta!

Greit sugriaus, sužaibuos vėl perkūnijos
Neramiuos vakaruos ir pietuos!
Ką Stalinas vaikams savo išūnijo,
Tą... į peklą velniūkščiai nujos...

Tiktai keturios raidės, tik keturios,
O vaizduoja mums bjaurų šiukšlyną,
Rodo jos, kad galybės nepatvarios,
Kurias tankai į sostą sodina!

207. MES STRIBUKAI LIETUVOS

MES, sribukai Lietuvos, -
Penkiakampė ant galvos!
Ruska strielba už pečių,
Giedam tūkstančiais kačių...

Kur ką nutveriant - praryjam,
Penkiais pirštais ką įgyjam...
Viską tempiam nuovadijon,
Ten jau "lygiai" padalija...

Dorą žmogų areštuojam,
Visą turtą konfiskuojam!
O paskiau užbaliuojam, -
Šaipos "vadas" net Maskvoje!

Prasti mūsų reikaliukai,
Mes vistiek linksmi berniukai:
Iš čebato pirštas kyšo,
Kelnės jau seniai nuplyšo...

Kai mūs "tėva", seną jautį,
Temps į balą varlėms pjauti,
Mes sribukai Lietuvos...
Nebeteksime... galvos...

tauras (135)

Tauro leidinio užsklanda — paskutinis puslapis.

LIETUVIŲ PARTIZANŲ DAINOS

JONAS AISTIS

Didžiausia nelaimė, kokia tik gali paliesti tautą, yra naminis karas, kai brolis žudo brolių.

Nors lietuvių partizanų tiesioginis priešas buvo okupantas, tačiau daug aukų buvo ne tik prieš okupantą kovojusių, o ir okupantui talkininkavusių lietuvių tarpe.

Kiekvienoje tautoje pereinamaisiais visuomenės persitvarkymo laikotarpiais viena visuomenės dalis sukyla prieš kitą, jieškodamos arba gindamos skirtingas visuomeninio gyvenimo formas. Bet itin skaudu matyti tautoje kovą tarp savųjų, svetimiesiems viešpataujant. O toks iš dalies yra buvęs lietuvių partizanų karas prieš okupantus.

Čia nesirengiame pasakoti lietuvių partizaninio sąjūdžio istoriją. Tai iš dalies jau yra ir, be abejojimo, dar bus pasakota kituose raštuose, kaip J. Daumanto "Partizanai už geležinės uždangos" ir kt. Tiek tegalima pridėti, kad daugelį mūsų svetur turimų žinių apie partizanų sąjūdį patvirtina ir jų priešai Lietuvoje okupantų leidžiamajame spaudoje. Toji spauda neslepia, kad kova su "buržuaziniais nacionalistais" buvusi ypatingai sunki ir kruvina, pareikalavusi daug aukų iš partijos ir komjaunimo eilių. Kad nepalyginti daugiau krito toj kovoj rusų, toji spauda nutyli.

Pirmas akstinas, pastūmėjęs partizanus girion, bus buvusi bendroji neapykanta rusams, kaip išibrovėliams, ateinantiems įsakinėti, valdyti ir skriausti. Prisidėjo ir rusų klaida — užsimojimas mobilizuoti lietuvius ir siųsti į karo frontą į kovą už rusų pergalę. Pagaliau, visuotinis

lietuvių tikėjimas Rytų-Vakarų konflikto neišvengiamumu. Dėl to partizaninis sąjūdis prasidėjo Lietuvoje tuojau, rusams vėl užėmus Lietuvą, dar tebevykstant karo veiksams vakaruose nuo Lietuvos. (Rašytojas A. Baltakis, minėdamas aleksotiškį komjaunuoli Vytautą Gečiauską jo žuvimo dešimtųjų metinių proga, 1956 m. kovo 10 d. "Lietuvos Pionieriuje" štai kaip liudija apie padėtį Lietuvoje 1944 metų rudenį: "Būti tais metais komjaunuoliu, reiškė statyti savo gyvybę į pavojų. Tuo metu Lietuvoje pradėjo siausti buržuaziniai nacionalistai".

Komunistų spauda liudija ir tai, kad partizanų kovos židinių Lietuvoje dar tikrai buvo 1951 metais, kur nekur net 1952-ais. Pagaliau, 1955 metais Valstybės Saugumo Komiteto (buv. NKVD) paskelbtoji amnestija "besislapstantiems asmenims" liečia negi ką kitą, o išlikusius ir dar nepasidavusius partizanus. Tos datos yra pagrindas spręsti, kiek maždaug laiko truko partizanų veiksmai Lietuvoje.

Partizanų dainų kūrimosi ir plitimo laikotarpis buvo žymiai trumpesnis. Dainų tekstų su pažymėta jų užrašymo (ar gal ir sukūrimo) data turime tik iš 1946 metų. Šaltiniai, iš kurių sudarytas ir šis rinkinys, yra daugiausia iš 1947 metų, o juose surašytos dainos irgi jau turėjo atsirasti kiek anksčiau. Bet ir ne daug anksčiau. Nes pradžioje partizanai dainavo bendrąsias lietuviškas dainas, kurių apstu šoje knygoje. Tik vėliau atsirado dainų ir eilių apie partizanų nuotaikas, siekius ir buitį. Šių tarpe irgi pasitaiko anksčiau paskelbtų eilėraščių pamėgdžiojimų ar parafrazių.

Naujos, originalios partizanų dainos ir eilės atsirado tada, kai jiems pradėjo nesisekti. Tai yra autentiški laisvės kovotojo žodžiai. Kad tai yra tiesa, skaitytojas gali pats įsitikinti iš tų dainų tono. Jos visos yra nusiminimo ir nusivylimo dainos, skaudžios ir liūdnos. Iš jų aiškiai matyti, kad partizanai mato savo kovą pralaimėtą. Jie to visai neslepia, bet drauge parodo, kad patriotui kito kelio nėra, dėlto drąsina save, kad jų žygio ir aukos neužmirš mylimoji, sesuo, motina ir pati Tėvynė, kad Lietuva vėl bus laisva, o dėlto jų auka esanti didelė, neužmirštama, prasminga.

Visa tai rodo, kad partizanų dainų kilimo periodas

buvo maždaug 1946-tieji, gal iš dalies 1947-tieji metai. Su partizanų kovų sutemų pradžia siaurėjo sąlygos beatsirasti didesniam kiekiui naujų tokių dainų, ir ypač siaurėjo sąlygos toms dainoms dainuoti ar eilėms deklamuoti. Dėl to galima tvirtinti, kad svetur laisvėje tos dainos bus įgijusios didesnio populiarumo ir gyvastingumo, negu pačioje tėvynėje.

Yra gandų, kad sukurta partizanų dainų falsifikatų. Tikime, kad jų į šią knygą nebus įsibrovusių. Bet tai, galop, didesnės svarbos neturi. Partizaninės dainos laisvuosiuose kraštuose turi savo atskirą gyvenimą. Iševijoje jas pasigavo dainuoti kiekvienas ir kiekviena proga, ypač jaunimas, — žinoma, tas, kurių melodijos yra atklydusios drauge su žodžiais, arba kurioms melodijos buvo sukurtos ar pritaikytos iš naujo, ne tos, kokios buvo dainuojamos originalinėje aplinkoje. Nesunku numatyti, kodėl taip yra. Kiekvienas nori dalyvauti tautos aukos misterijoje, o itin, kai jinai nėra pavojinga. To visai nesmerkiamo, nes geriau tai, negu nieko.

Yra kitas, daug skaudesnis reiškinys. Tai tūlų dangstymasis partizanų garbe ir krauju.

Partizanų aukos didelės. Jų sąjūdį slopinusios represijos buvo žiaurios. Tauta patyrė gilią, sunkiai užgydomą žaizdą. Dėl to ilgas ir atkaklus partizaninis sąjūdis, ypač tose sąlygose ir aplinkybėse, vargu ar galima priskirti į aktyvą.

Partizanai visą viltį dėjo į Vakarus, iš kur jie tikėjosi tiesos, teisybės ir laisvės, vadovaudamiesi blaiviu protu, kuriuo, deja, nei karas, nei pokaris nepasižymėjo. Mūsų politiniai veiksniai, berods, permažai bus dėję pastangų tam kraujoplūdžiui sustabdyti. Bandytas įspėti partizanus, kad jų į Vakarus dedamos viltys ne tokios jau tikros, tūlų buvo sutinkamas, kaip defetizmas, kaip partizanų idėjos išdavimas. Berods, dar yra tokių, kuriems ir šandien partizaniniai veiksmai Lietuvoje būtų prasmingi ir reikalingi ... Tai ar ne pats liūdniausias ir tragiškiausias reiškinys.

Aišku, yra pagrindo ir reikia didžiuotis, kad tauta atliko savo tikėjimo išpažinimo apeigą, kuri visais laikais bus didelė ir šventa. Na, ir nei vienas mūsų istorijos tar-

pas nebus palikęs tiek dainų, kaip partizanų sąjūdžio metas. Gražus įrodymas ir ši knyga, kurion tik maža dalis tų dainų bus patekusi iš dzūkų ir sūduvių krašto. Jos yra įvairios savo forma. Rašytinės ir liaudiškos. Kurtos sodžiaus ir miesto žmonių. Profesionalų kūrėjų ir liaudies dainininkų. Tuo tenka itin džiaugtis, nes tai reiškia, kad visa tauta, visi jos visuomeniniai sluogsniai toje laisvės kovoje ir poezijoje dalyvavo.

Būtų gera, kad skaitančioji lietuvių visuomenė mielai ir šiltai priimtų tuos garbingus netolimus praeities istorijos puslapius, išreikštus daina tų, kurie pačią istoriją kūrė ir krauju bei dainomis užrašė.

New Y orkas,
1956 metai.

P A S T A B O S

Ši partizanų poezijos knyga sudaryta iš sekančių rinkinių:

- a. "Laisvės kovų dainos", išleido Geležinio Vilko Rinktinės LLK Tauro Apygardos štabas 1947 m. Lietuvoje (135 dainų prašyminio formato 56 puslapių iliustruotas rotatorium multiplikuotas rinkinys);
- b. "LLKovotojų dainos, 1947. 11. 3" (labai mažo formato mašinėle rašytas kišeninis 57 dainų rinkinys, kurių 22 sutinkamos "a" rinkinyje);
- c. atskiruose lapeliuose nurašyti 13 dainų tekstai, iš kurių tik 4 nauji;
- d. Vytauto Alanto gauti atskiruose lapeliuose 18 partizanų dainų tekstai (tos pačios kilmės, kaip "c" rinkinys), iš kurių tik 7 nauji;
- e. A. A. iš Lenkijos 1947. 6. 9 rašytame laiške nurašyti 4 partizanų dainų tekstai, "paimti iš rinkinio, rašyto ranka tų, kurie sudėjo ir dainavo" (nėra nei vieno naujo teksto, bet įdomu, kad lietuvių partizanų dainos pasiekdavo Lenkijos lietuvius);
- f. Vytauto Staneikos 13 partizanų eilių ir trijų vienosios nuotrupų rinkinys, ir
- g. prof. Juozo Brazaičio 17 partizaninių eilių rinkinys (rašomąja mašinėle per kalnę padarytas nuorašas).

Vienas "a" rinkinys yra metodingai redaguotas ir paskirstytas skyriais. Juo ir man teko vadovautis bei prie jo derinti kitų rinkinių medžiagą. Kadangi partizanų poezijoje vyrauja asmeninio pobūdžio motyvai, tai "a" rinki-

Daina.

1. Beris, praribo, iakas nuliido,
Naktis sūlītā, tūci sparnis
Zauna nupatti pri lauzo yomo,
Kad notēha jōris brūnyša.
2. Ene aude lās iruall omes pueli,
Āstīro mettē tūci nages,
Bet nūmekadus mūs pārkāms,
Mūs mylōmāis jōs nārsen / rādus!
3. Lūdinga lūpō, eltalō priē tās,
Droelē kaurmas jōkis mīdij,
Ji pri krodēlio per uaktē yomo,
Kad nupākmā jī rēitē, es jōs mīdij.
4. Mylōmāis priē, kai brīchō yfōm
Zauna nupatti sūvētē dāngōs,
Ji blychē nēdas, nūmēs uaktē
Lēmāmas ējis hūs sēntēh,
5. Jī tyltāi, tyltāi pabēdēia lauzs,
Ji didēis dāpauōms sudrūhā jī
Lai mīngas frūdāis būmōjā-
Ach mylōmōji, tūtīm laisā...

Faksimilē iš "a" rinkinio. Daina irāšyta vēliāu rankā, nes
ī rotatorinī rinkinī nebuvo patekusi, nors randama jau tais
pat metāis īsleistamē "b" rinkinyjē.

nyje tos rūšies dainų susidarė net du skyriai: 'Kai laisvės aušroj mes išėjom' ir 'Aš nežinau, ko tu ilgiesi'. Tos rūšies dainų daugiausiai sutinkame ir "b" rinkinyje, dėlto radome reikalo iš to rinkinio nepasikartojančių dainų sudaryti atskirą skyrių, pavadintą 'Iš trumpesniojo partizanų dainyno'. Likusieji rinkiniai pridėti prie skyriaus 'Aš nežinau, ko tu ilgiesi' sekančia tvarka: "c" — 158-161 numeriai, "d" — 162-166 nr., "f" — 167-179 ir "g" — 180-196. Be to, į skyrių 'Atlikęs pareigą tėvynei' įdėta tam skyriui būdingi dalykėliai: iš "c" — 112, I; iš "d" 111, III ir 112, II; ir iš "f" — 109.

Pirminiai tekstai teko šiek tiek keisti, arba net rinktis vieną iš dviejų ar daugiau tekstų. Rinkinio "a" kalba ir rašyba be priekaišto, tačiau vietomis tekstas sausokas, dėlto teko naudotis kitais variantais, bet tai darėme tik turėdami prieš akis kitą tekstą. Rašybą teko vienodinti ir derinti prie "vadovinės", kurią ir ne visur ištikimai sekėme. Pažymėtinas ir "b" rinkinys. Tai ne itin raštingo partizano padarytas nuorašas, kur rašyba siekia net tokių keistenybių, kaip "stūkstantis" "cidabras" (tūkstantis, sidabras) ir t.t. Bet dainų atranka labai skoninga.

Redaguojant atsisakyta dainų-eilių vardų. Pasitenkinta pirmosios eilutės pakartojimu, kaip elgiamasi paprastai su bevarde liaudies kūryba, o partizanų dainos kaip tik ir reikia priskirti folklorui, nors tūlos dainos labai jau literatūrinės savo stiliumi ir dvasia. Prie eilių yra pridėti eilės numeriai. Tai palengvino pastabose nurodyti knygoje atskirų rinkinių tekstus ir įgalino sudaryti dainų pirmųjų eilučių rodyklę, kur nurodoma dainų eilės numeriai knygoje, ne puslapiai.

Lygiai pasielgta ir su tomis partizanų eilėmis, kurios pasirašytos pseudonimais. Nėra abejonės, kad tai yra individualios poetų eilės. Tačiau slapyvardžiai lieka tik slapyvardžiais ir jie skaitytojui nieko nesako, tai jie ir nededami. Slapyvardžiais pažymėtos šios eilės: Ragana — 159-161; Vilnis — 180-183; Žilvinas — 184-188; ir Kariūnas — 189-196.

Čia būtinai reikia pareikšti padėka prof. Juozui Brazaičiui, Vytautui Alantui ir Vytautui Staneikai už malonų leidimą pasinaudoti jų turėtais partizanų dainos tekstais.

O taip pat atsiprašome visus galinčius atsišaukti tikruosius čia tilpusių dainų autorius, ””kalbę” suversdami partizanams, ne sau, ypač kad atrodo, kad laisvės kovų dainininkai ir deklamatoriai originalias eiles bus kiek pasisavindami deformavę, dėlko šių dainų tekstas, jei dar ir neturįs visų tautosakos savybių, tai jau pakely į tautosaką. Tuo pasakymu neneigiame autorių teisių, ir kiekvienas atsišaukimas redaktoriaus bus mielai priimtas, nes jis galės atnešti šiek tiek šviesos į partizanų dainų genezę.

ABĖCĖLĖS TVARKA SURAŠYTOS DAINŲ PIRMOSIOS EILUTĖS

(dainų eilės
numeris knygoje)

Ak, dalis nelaiminga tu mano _____	68
Alyvų šakos svyra ant vasaros pečių _____	114
Ant kranto Vilijos gėlėto _____	92
Ant rankų plieno pančiai čeža _____	158
Aplankyki, partizane, laisvės karžygių kapus-----	51
Ar aplankei, sūnau, tėvelį _____	132
Ar išgirsim aidus dienų laimės _____	95
Ar sniegti, ar lyja naktį-dieną _____	52
Ar tau negaila gero draugo _____	119
Ar tu nepasiilgai žydinčių vyšnaičių _____	145
Aš noriu namo, aš noriu matyti _____	168
Aš tau, stribiteli, sakiau _____	204
Atbusk, Perkūne, šventam Rambyne _____	7
Ateis pavasariai, paskęs laukai žieduose-----	190
Atėjo dienos liūdnos ir pilkos _____	48
Atėjo vakaras į girią _____	162
Atlapa krūtinė, melsvos akys dega -----	26
Atleisk man, mielas partizane _____	140
Atlikęs pareigą tėvynei _____	94
Atsimenu, baltais rūbeliais obelaitės -----	188
Audringą tamsią gruodžio naktį _____	148
Augo liepa šalia kelio _____	136
Augo putinas, augo žaliavo _____	76
Balandėliai ant svirno sutūpę _____	185
Beržas pravirko, šakas nuleido _____	59
Bolševikai gerai žino _____	46

(dainų eiles
numeris knygoje)

Budėkit, broliai partizanai _____	54
Čia amžinai skambės jos vardas — Lietuva-----	191
Daugel vargo ir skausmo pakėlei -----	181
Dažnai kartoja mano lūpos _____	123
Dažnai mes klausiam vienas kito _____	88
Dėlko žydros akys užmerktos _____	116
Drąsiai žygiuojam mes, kariai _____	74
Dunda patrankos, skamba plienas _____	17
Dunda, trankosi griaustiniai _____	86
Ei, sustoki, debesėli _____	173
Enkavediste, ko taip dažnai _____	24
Galgi mėnuo tėvelis tau _____	108
Gauskit, trimitai, auštantį rytą _____	78
Gegužėle, šį metelį _____	34
Gelsvas, blyškus lapas krinta nuo klevų _____	128
Giedra. Ant šilo debesėlis svyra _____	195
Girdėjau kartą mažą vaiką _____	69
Gražu, kai skamba sutartinė _____	42
Įbridau į žemės skausmo juodą girią _____	187
Išėjo broliai naktį į girią, pas draugus _____	37
Jau dunda žemė vakaruose _____	115
Jau javai sužaliavo aksomu _____	38
Jauna sese, ant grėbliu parimus _____	44
Jau vėl apsini aukė, pravirko padangė _____	107
Jis ilgisi pavasario žibučių _____	143
Jūs žuvot už laisvę garbingoj kovoj _____	4
Kada siaubė pikti kryžiuočiai _____	97
Kad ne auksinės vasaros _____	93
Kai tyliai merkėsi purienos _____	63
Kai saulutė tekėjo pro mišką _____	57
Kai vienuoj išėjau pasivaikščioti _____	65
Kaip gali tylėti, kada žemė šaukia _____	178
Kaip gražu miške, Lietuvos lauke _____	77
Kaip linas tu siūbuoji _____	30
Kaip obelis, mamyt, palinkus _____	15
Kalnai, kur dainavom, upeliai klegėjo _____	18
Kam nusviro galva ant krūtinės _____	152

(dainų eilės
numeris knygoje)

Kančioj ir ilgesy, mielas, šaukiu tave _____	60
Kas gražiau ant žemės už gegužės rytą _____	111, III
Kas kad rausta beržo lapas _____	155
Kodėl akys tokios liūdnos, ašarotos _____	35
Ko palinko žilvičiai prie kelio _____	14
Ko taip liūdna, dainužėle _____	75
Kova. Aplinkui kraujas, kraujas _____	127
Kresna, kaip liepa, sena mamytė -----	124
Kur dabar, tėvyne, dainiai _____	21
Kur dunda pabūklai, kur skamba kardai _____	81
Kurie žinote Nokrūnus, tą kacapų sodžių-----	198
Kur pasukti, be kelio, be tako _____	159
Laikas slinks į amžių tolį _____	179
Laisvė grįš, kada nesitikėsim _____	20
Laukuose dobilas raudonas _____	83
Lėktuvai visą naktį dūksta _____	196
Lenkia žiedą linas, saulei nusileidus -----	29
Liepos trisdešimtą dieną _____	112, I
Lietuviškas dar teka kraujas _____	45
Marija, Marija, Skaisčiausia Lelija -----	2
Maskva pakaitom su kryžiuočiais plėšikais -----	32
Melsvam toly akys lūžta-----	149
Menu, atskridot jūs per sniegą -----	99
Menu, kai vakar tamsią naktį -----	147
Menu pavasarį neramų _____	8
Menu tave, tėvyne _____	135
Mes, stribukai Lietuvos _____	207
Mes visuomet pasirengę _____	27
Miela sesute, gražių dainelių -----	71
Miške tarp žalių svyruoklių beržų -----	131
Nakčia uoloj, prie jūros -----	176
Naktis, žaibai padange plėšo-----	161
Nebelauk, mergaite, nerymok prie vartų -----	150
Nebelauk, motule, nebelauk prie vartų -----	84
Nemunėlio bangos tave sužavėjo -----	101
Nenuvyski, balta obelėle _____	182
Neparnešiu žemčiūgų, nei aukso _____	165

(dainų eiles
numeris knygoje)

Neraudok, sesule, džiaugsmo nepažinus _____	172
Nerinkdavau pavasarį žibučių _____	141
Nesuėš, nesugrauš tavo dalios _____	180
Netroškai tu žūti, o Dieve brangiausias _____	98
Neverki, mama, neraudoki _____	133
Neverki, sesute, neliek ašarėlių _____	117
Neverkit, sesės, savo brolių _____	130
Norėčiau aš nuskristi ten toli, toli _____	67
Nors teka kraujas žeme mūsų _____	3
Nuplėšti vėliavas, paminti teisę _____	169
Nutirpo jau ledai šaltieji _____	121
Nuvargęs ir sulytas ateik tu pas mane _____	154
Nuvyto kvapios chrizantemos _____	122
O Dieve geriausias, Karaliau ramybės _____	1
Oi atsibusk, sūneli _____	104
Oi neverk, motinėle, kad tavo sūnus _____	90
Oi tu, paukšteli, kur tu skrajojai _____	49
O kruvinos žaizdos tėvynės _____	160
O mano žeme mylinti _____	184
O mylimas pavasari _____	89
O prakeikti, kiek skausmo man sukėlėt _____	100
O Viešpatie, kam mano žemėj _____	167
Pagalvokit sau kiekvienas _____	201
Pakvipo paraku tėvynė _____	5
Palinko liepa šalia kelio _____	16
Paraudus saulė nusileido _____	12
Pasineri, pasineri, lyg žuvytei _____	175
Pasipuošė jau sodai _____	142
Paukščiai išskrenda ir vėl sugrįžta _____	177
Pavasari paukščiai į tėviškę grįžta _____	183
Pavasaris bunda iš lėto _____	56
Pavasaris, dangus, nei saulė _____	174
Pavasaris pačiam džiaugsmo _____	50
Per žydrynę ežerėlio _____	138
Pilka mano žemė, net jos veidas pilkas _____	171
Plačiuos laukuos, kalneliuos kryžių _____	179
Plaukia Nemunas patvinęs _____	83

(dainų eilės
numeris knygoje)

Po eglės šakomis kupstelis smėlio -----	126
Pražydo jazminai po langu _____	6
Pražydo pirmos melsvos žibutės _____	62
Prie kelio kryžius, šalmas peršautas _____	192
Prie kelio suvargęs Smūtkelis _____	39
Prieš savo galą ruskiai taip krato miškus _____	203
Rauda rudens vėjas, verkia už langų-----	25
Ryžtingai tikėki, brangi lietuvaite _____	36
Skaisti saulė leidos vakaro gelmėse _____	110
Skubėk, lietuvi, balsuok už draugus _____	200
Slinko taip mūsų audringos gyvenimo dienos-----	111,1
Stipriai apkabinki ir bučiuoki _____	61
Stovėjau parimus tarp vartų darželio _____	40
Stribai nepasdalino pavogtų kailinukų-----	197
Stribas per rinkas rėplioja _____	205
Su ašarom einu iš kaimo _____	22
Sudiev, mergaite mylimoji _____	137
Sudiev, motule mano brangi _____	10
Sudiev, tėvyne mano brangi _____	73
Sugrįžkit, sakalai, į šalį _____	43
Sugrįžk, kary, tu mano laukiamasis -----	144
Supasi baltos lelijos ant ežero bangų-----	82
Suplasnoti sparnais, lyg erelis kalnų _____	170
Šią naktį gims mažasis Kristus _____	118
Šypsos saulė vakaruose _____	202
Šlamėkite, uosiai žaliukai _____	186
Šlamėjo girios šimtametės _____	11
šniokščia sraunios upės, ašarom pasruvę-----	139
Tai šlama, tai ošia kažkas paslaptiniai-----	70
Tau, lietuvi, nepalūžti _____	31
Ta vasara graži praslinko -----	41
Tave pažinau žydint sodams _____	102
Tavo melsvų akučių _____	151
Tenai, kur tyrai begaliniai _____	72
Ten, kur saulutė leidžias _____	23
Ten prie miško, prie pušyno -----	113
Tėviškės laukuos saulutė leidžias -----	66

(dainų eilės
numeris knygoje)

Tiek daug gražuolių vyrų pažinojau-----	163
Tiek daug tu kovų jau laimėjai-----	105
Tiktai keturios raidės, tik keturios -----	206
Tiktai Tu, Kurs liepei vytureliui -----	179
Tyliai šlama baltieji berželiai-----	64
Tylios ramios rudens naktys _____	80
Tokia smarki ši vakarą patrankų kanonada-----	193
Toks melsvas vakaras paskendęs pusnyse-----	189
Toli už girių leidos saulė-----	47
Trypia juodbėrėlis prie rūtų darželio -----	79
Trūksta žodžių apsakyti _____	55
Tu buvai išdykus vienkiemio mergaitė-----	156
Tu išėjai iš pašaukimo _____	106
Tu nelauk, nesvajok apie mylimą, sese -----	157
Tu neužmiršk gėlėto kaimo-----	146
Tu palikai mus ištiestomis rankomis -----	120
Tu vadas buvai veteranų _____	96
Tu žinai be žodžių, mano kovos drauge-----	109
Upės bėgs į melsvą tolių _____	58
Užaugai tu, tapai kaip plienas tvirtas-----	13
Ūžia, trankos griaustiniai po šalį-----	19
Už pragaro kančias baisesnis -----	103
Už tėvynę daug draugų jau žuvo-----	53
Vakaras tingiai sutemo _____	129
Vakaruos saulutę semia _____	112, II
Vėjas švilpia, propeleriai kaukia -----	87
Verkia berželis juodam arime -----	163
Vien liūdesys, kapų tyla -----	9
Vienumoj gegužės sveikini tu rytą -----	134
Vingiuoja melsvos upės -----	28
Žaidė mėnesėlis tarp šermukšnių uogų-----	125
Žalia eglaitė gailiai rauduoja -----	199
Žaliajam gegužy skleidės obelių žiedai -----	111, II
Žaliuoja sodybos ir rūtų darželiuos-----	91
Žydėjo gėlės miškų tankynėj _____	166
Žingsnius lydi automatai -----	33
Žiūrėk, pavasaris atbunda, saulė juokias -----	194

TURINYS

PASKYRIMAS

1. O, Dieve geriausias, Karaliau ramybės_____	9
2. Marija, Marija _____	11
3. Nors teka kraujas žeme mūsų_____	12
4. Jūs žuvtot už laisvę garbingoj kovoje_____	13

KAI LAISVĖS AUŠROJ MES IŠĖJOM

6. Pakvipo paraku tėvynė_____	17
6. Pražydo jazminai po langu_____	18
7. Atbusk, Perkūne, šventam Rambyne _____	20
8. Menu pavasarį neramų_____	21
9. Vien liūdesys, kapų tylą_____	22
10. Sudiev, motule mano brangi _____	24
11. Šlamėjo girios šimtametės _____	25
12. Paraudus saulė nusileido_____	27
13. Užaugai tu, tapai kaip plienas tvirtas _____	29
14. Ko palinko žilvičiai prie kelio _____	30
15. Kaip obelis, matyt, palinkus _____	32
16. Palinko liepa šalia kelio_____	33
17. Dunda patrankos, skamba plienas -----	34
18. Kalnai, kur dainavom, upeliai klegėjo-----	36
19. Užia trankos griaustiniai po šalį-----	37
20. Laisvė grįš, kada nesitikėsime_____	39
21. Kur dabar, tėvyne, dainiai_____	40
22. Su ašarom einu iš kaimo -----	42
23. Ten, kur saulutė leidžias -----	43
24. Enkavediste, ko taip dažnai _____	44
25. Rauda rudens vėjas, staugia už langu-----	46
26. Atlapa krūtinė, melsvos akys dega-----	48

27. Mes visuomet pasirengę _____	49
28. Vingiuoja melsvos upės _____	50
29. Lenkia žiedą linas, saulei nusileidus -----	52
30. Kaip linas tu siūbuoji _____	53
31. Tau, lietuvi, nepalūžti _____	54
32. Maskva pakaitom su kryžiuočiais plėšikais-----	55
33. Žingsnius lydi automatai _____	56
34. Gegužėle, šį metelį _____	57
35. Kodėl akys tokios liūdnos, ašarotos _____	59
36. Ryžtingai tikėki, brangi lietuvaite _____	60
37. Išėjo broliai naktį į girią pas draugus-----	61
38. Jau javai sužaliavo aksomu _____	63
39. Prie kelio suvargęs smuikelis _____	65
40. Stovėjau parimus tarp vartų darželio-----	66
41. Ta vasara graži praslinko _____	67
42. Gražu, kai skamba sutartinė _____	69
43. Sugrįžkit, sakalai, į šalį _____	70
44. Jauna sese, ant grėblio parimus -----	71
45. Lietuviškas dar teka kraujas _____	72
46. Bolševikai tegu žino _____	73
47. Toli už girių leidos saulė -----	75
48. Atėjo dienos liūdnos ir pilkos -----	76
49. Oi tu, paukšteli, kur tu skrajojai -----	77
50. Pavasaris pačiam džiaugsme _____	78
51. Aplankyki, partizane _____	80
52. Ar sniegti, lyja naktį, dieną -----	81
53. Už tėvynę daug draugų jau žuvo-----	82
54. Budėkit, broliai partizanai -----	83
55. Trūksta žodžių apsaityti _____	84
56. Pavasaris bunda iš lėto -----	85
57. Kai saulutė tekėjo pro mišką -----	87
58. Upės bėgs į melsvą tolą-----	88

IŠ TRUMPESNIOJO PARTIZANŲ DAINYNO

59. Beržas pravirko, šakas nuleido-----	93
60. Kančioj ir ilgesy, mielas, šaukiu tave-----	94
61. Stipriai apkabinki ir bučiuoki -----	95
62. Pražydo pirmos melsvos žibutės -----	96
63. Kai tyliai merkėsi purienos-----	98
64. Tyliai šlama baltieji berželiai -----	100

65. Kai vienumoj išėjau pasivaikščioti _____	102
66. Tėviškės laukuos saulutė leidžiasi _____	103
67. Norėčiau aš nuskristi ten toli, toli _____	104
68. Ak dalis nelaiminga tu mano _____	105
69. Girdėjau kartą mažą vaiką _____	106
70. Tai šlama, tai ošia kažkas paslaptینگai-----	108
71. Miela sesute, gražių dainelių _____	110
72. Tenai, kur tyrai begaliniai _____	111
73. Sudiev, tėvyne mano brangi _____	112
74. Drašiai žygiuojam mes, kariai _____	114
75. Ko taip liūdna, dainužėle _____	115
76. Augo putinas, augo žaliavo _____	116
77. Kaip gražu miške, Lietuvos lauke _____	118
78. Gauskit, trimitai, auštantį rytą _____	119
79. Trypia juodbėrelis prie rūtų darželio _____	120
80. Tylios ramios rudens naktys _____	122
81. Kur dunda pabūklai, kur skamba kardai-----	123
82. Supasi baltos lelijos _____	124
83. Laukuose dobilas raudonas _____	125
84. Nebelauk, motule, nebelauk prie vartų-----	127
85. Plaukia Nemunas patvinęs _____	128
86. Dunda, trankosi griaustiniai _____	129
87. Vėjas švilpia, propeleriai kaukia _____	130
88. Dažnai mes klausiam vienas kito-----	131
89. O mylimas pavasari _____	133
90. Oi neverk, motinėle, kad jaunas sūnus-----	134
91. Žalioja sodybos ir rūtos darželiuos -----	135
92. Ant kranto Vilijos gėlėto -----	137
93. Kad ne auksinės vasaros-----	139

ATLIKĖS PAREIĞĄ TĖYYNEI

94. Atlikęs pareiğą tėvynei -----	143
95. Ar išgirsim aidus dienų laimės-----	144
96. Tu vadas buvai veteranų _____	146
97. Kada siaubė pikti kryžiuočiai -----	148
98. Netroškai tu žūti, o Dieve brangiausias-----	150
99. Menu atskridot jūs per sniegą-----	152
100. O prakeikti! kiek skausmo man sukėlėt-----	154
101. Nemunėlio bangos tave sužavėjo-----	155
102. Tave pažinau žydint sodams-----	156

103. Už pragaro kančias baisėnis -----	157
104. Oi atsibusk, sūneli _____	159
105. Tiek daug tu kovų jau laimėjai-----	160
106. Tu išėjai iš pašaukimo _____	162
107. Jau vėl apsiniaukė, pravirko padangė-----	164
108. Galgi mėnuo tėvelis tau _____	165
109. Tu žinai be žodžių, mano kovos drauge-----	167
110. Skaisti saulė leidos vakaro gelmėse-----	168
111. I. Slinko taip mūsų audringos gyvenimo dienos __	170
II. Žaliajam gegužy skleidės obelių žiedai -----	172
III. Kas gražiau ant žemės už gegužės rytą-----	174
112. I. Liepos trisdešimtą dieną _____	176
II. Vakaruos saulutę semia -----	179
113. Ten prie miško, prie pušyno _____	182
114. Alyvų šakos svyra _____	184
115. Jau dunda žemė vakaruose _____	186
116. Dėlko žydriosios akys užmerktos _____	187
117. Neverki, sesute, neliek ašarėlių _____	189
118. Šią naktį gims mažasis Kristus-----	190
119. Ar tau negaila gero draugo-----	192
120. Tu palikai į mus ištiestomis rankom-----	193
121. Nutirpo jau ledai šaltieji -----	194
122. Nuvyto kvapnios chrizantemos _____	196
123. Dažnai kartoja mano lūpos -----	197
124. Kresna, kaip liepa, sena mamyte-----	198
125. Žaidė mėnesėlis tarp šermukšnio uogų -----	199
126. Po eglės šakomis kupstelis smėlio _____	200
127. Kova. Aplinkui kraujas, kraujas -----	201
128. Gelsvas, blyškus lapas krinta nuo klevų-----	202
129. Vakaras tingiai sutemo _____	203
130. Neverkit, sesės, savo brolių -----	204
131. Miške tarp žalių svyruoklių beržų -----	205
132. Ar aplankei, sūnau, tėvelį -----	207
133. Neverki, mama, neraudoki -----	209
134. Vienuoj gegužės sveikini tu rytą-----	210
135. Menu tave, tėvyne _____	211
136. Augo liepa šalia kelio-----	212
137. Sudiev, mergaitė mylimoji -----	213
138. Per žydrynę ežerėlio _____	215
139. šniokščia sraunios upės ašarom patvinę-----	217

AŠ NEŽINAU, KO TU ILGIESI

140. Atleisk man, mielas partizane _____	221
141. Nerinkdavau pavasarį žibučių _____	222
142. Pasipuošė jau sodai _____	224
143. Jis ilgisi pavasario žibučių _____	226
144. Sugrįžk, kary tu mano laukiamasis _____	228
145. Ar tu nepasiilgai žydinčių vyšnaičių _____	229
146. Tu neužmiršk gėlėto kaimo _____	280
147. Menu, kai vakar tamsią naktį _____	232
148. Audringą, tamsią gruodžio naktį _____	233
149. Melsvame toly akys lūžta _____	234
150. Nebelauk, mergaite, nerymok prie vartų-----	235
151. Tavo melsvų akučių _____	237
152. Kam nusviro galva ant krūtinės _____	239
153. Tiek daug gražuolių vyrų pažinojau -----	240
154. Nuvargęs ir sulytas ateik tu pas mane-----	242
155. Kas, kad rausta beržo lapas _____	243
156. Tu buvai išdykus _____	246
157. Tu nelauk, nesvajok apie mylimą, sese-----	247
158. Ant rankų plieno pančiai čeža _____	248
159. Kur pasukti be kelio, be tako _____	249
360. O kruvinos žaizdos tėvynės _____	251
161. Naktis, žaibai padangę plėšo _____	253
162. Atėjo vakaras į girią _____	255
163. Verkia berželis juodam arime _____	257
164. Iš miškų, kaimų ir miestų-----	258
165. Neparnešiu žemčiūgų nei aukso -----	259
166. Žydėjo gėlės miškų tankynėj _____	260
167. O Viešpatie, kam mano žemėj -----	261
168. Aš noriu namo, aš noriu matyti-----	262
169. Nuplėšti vėliavas, paminti teisę-----	263
170. Suplasnoti sparnais, lyg erelis kalnų-----	264
171. Pilka mano žemė, net jos veidas pilkas-----	265
172. Neraudok, sesule, džiaugsmo nepažinus -----	266
173. Ei, sustoki, debesėli _____	267
174. Pavasaris, dangus, nei saulė-----	268
175. Pasinert, pasinert, lyg žuvytei _____	269
176. Nakčia uoloj, prie jūros -----	270
177. Paukščiai išskrenda ir vėl sugrįžta-----	271
178. Kaip gali tylėti, kada žemė šaukia-----	272

179. Nuotrupos	273
180. Nesuės, nesugrauš tavo dalios	274
181. Daugel vargo ir skausmo pakėlei	275
182. Nenuvyski, balta obelėle	277
183. Pavasarį paukščiai į tėviškę grįžta	279
184. O mano žeme mylinti	280
186. Balandėliai, ant svirno sutūpę	282
186. Šlamėkite, uosiai žaliukai	283
187. Įbridau į žemės skausmo juodą girią	284
188. Atsimenu — baltais rūbeliais obelaitės	286
189. Toks melsvas vakaras paskendęs pusnyse	288
190. Ateis pavasaris, paskęs laukai žieduose	289
191. Čia amžinai skambės jos vardas — Lietuva	291
192. Prie kelio kryžius. Šalmas peršautas	292
193. Tokia smarki ši vakarą patrankų kanonada	293
194. Žiūrėk, pavasaris atbunda, saulė juokias	294
195. Giedra. Ant šilo debesėlis svyra	295
196. Lėktuvai visą dieną dūksta	296

STRIBAI NEPASDALINO PAVOGTŲ KAILINIUKŲ

197. Stribai nepasdalino pavogtų kailiniukų	299
198. Kurie žinote Nokrūnus, tą kacapų sodžių	302
199. Žalia eglaitė liūdnei rauduoja	304
200. Skubėk, lietuvi, balsuot už draugus	307
201. Pagalvokit sau kiekvienas	309
202. Šypsos saulė vakaruose	310
203. Prieš savo galą ruskiai taip krato miškus	311
204. Aš tau, stribiteli, sakiau	313
205. Stribai per rinkas rėplioja	314
206. Tiktai keturios raidės, tik keturios	317
207. Mes stribukai Lietuvos	319
Lietuvių partizanų dainos (Jonas Aistis)	323
Pastabos (Jonas Aistis)	327
Dainų pirmųjų eilučių abėcėlinis sąrašas	331

PRINTED IN U. S. A.